



A Mentrópia  
átalakult!

A világpolgár lapja

III. évfolyam – 2009/6. – havonta  
megjelenő elektronikus kiadvány

M  
e  
n  
t  
r  
ó  
p  
i  
a

## Fej vagy írás



Gasztronómiában:  
Körutazás egy született szökével

A Mentrópia  
megújulása:  
A honlap holnapja

Álmodtam egy  
tudatról:  
Sorsszerűség és szabadság

„Csakazértisjáték”  
(Budapesti  
Kamaraszínház):  
Interjú Gáspár Andrással  
és Kálloy Molnár Péterrel

Hideg fej, forró írás  
2. rész:  
Mit teszünk a változásért?

2009  
A Csillagászat  
Nemzetközi Éve:  
Csillagvizsgáló 2. rész

Mindenki  
pszichológus:  
A gyessel kapcsolatos  
megszorítások

Gordiusz 1. díjkiosztó:  
Fülemülepörkölt

# *digitális nyomtatás*

www.apress.hu 30/92-44-286 Info@jstudio.hu  
2030 Érd, Riminyáki út 61.

## **Akciós ajánlatunk**

Digitális nyomtatás 110 cm szélességben,  
176 g-os matt fotópapírra

**nettó 3.990.- HUF/m<sup>2</sup>**

## **Fóliavágás plotterrel**

Reklámtáblák tervezése és gyártása

Autódekorációk készítése

Világítós reklámtáblák

**nettó 2.990.- HUF/m<sup>2</sup>**

## **Roll-up display**

Egyedi dekorációval

**nettó 29.990.- HUF**

## Helyzet

Megújul a Mentrófia . . . . .	4-5
Összefogtak... . . . .	6
> <b>Híres:</b> Választottunk... . . . .	8-9

## Meghívó

Intenzív tánckurzusok . . . . .	10-11
Templomot Uránvárosba! . . . . .	11
A XIII. Kerületi Közművelődési Nonprofit Kft. júniusi programjai . . . . .	12
Csakazertisjáték . . . . .	13

## Tükörcső

Színház az egész világ . . . . .	14-16
Szülősegítés felsőfokon . . . . .	17-19

## Kultúrcikk

Csillagvizsgáló – 2. rész . . . . .	20-22
> <b>Könyvjelző:</b> Beköszöntő. . . . .	23
Az ötödik pecsét. . . . .	24-25
> <b>Szemrevaló:</b> Öröklét a kertben. . . . .	26
Kétfarkú Kutya Valóságteremtő Központ . . . . .	27
> <b>Étető:</b> Egy született szőke kalandzásai Gasztronómiában . . . . .	28-29
Magyaros hagymaleves . . . . .	30
Cukkinis-currys mártogató . . . . .	30

## Játék

Gordiusz . . . . .	31
Gordiusz: 1. díjkiosztó . . . . .	32-33
Fülemülepörkölt . . . . .	34

## Különben

Álmodtam egy tudatról. . . . .	38
Hideg fej, forró írás – 2. rész . . . . .	39
Mindenki pszichológus. . . . .	40-41
A járvány, amely megmentheti a világot . . . . .	42
Röppen az érme . . . . .	43

## Tinta

A rajzszög . . . . .	46-47
A fájdalomról . . . . .	48
Manó a bőröndben . . . . .	49
Fedél nélkül . . . . .	50-51
Versek . . . . .	52

## Ötperc

> <b>Képremény</b> . . . . .	53
<b>Kiállítás</b> . . . . .	35-37, 54
<b>Impresszum</b> . . . . .	56

# Kedves Olvasó!

Életünk döntések sorozatából áll. Akár egyetlen nap megváltoztathatunk mindent. Nem mindig választunk jól, előfordul, hogy hibázunk, ám ennél sokkal fontosabb, hogy amit elhatározunk, az a saját, önálló döntésünk legyen. Mert a következők bennünket kísérik, azokért csakis magunk vállalhatjuk a felelősséget.

Mi is döntést hoztunk most. Megváltoztattuk újságunk alcímét:

## Mentrófia, a világpolgár lapja

Az állampolgár fogalmát kibővítettük, felelősségérzetünket nem szorítjuk többé határok közé: a világ polgára hazája érdekeit az emberiség érdekével együtt tartja szem előtt, országa és saját adottságait ezzel összhangban használja fel – befogadó és nem kirekesztő, megismerni és nem ítélni vágyó, lételeme a könnyed, ám felelős élet.

Ezzel együtt rovatneveinket is megújítottuk, amelyek a nyár folyamán induló új honlapunkon már megtekinthetők lesznek. Addig is a következő oldalon találnak egy rövid ismertetőt, illetve utánanézhetnek blogunkon:

<http://mentropia.blog.hu/>

Fej vagy írás. Az érme két oldala arra emlékeztet bennünket, hogy választásunk mindig van. Kerüljünk bármilyen helyzetbe, mindig lesz lehetőségünk arra, hogy változni, változtatni tudjunk. Éljük a döntéseinkkel!

Gondolkodtató kikapcsolódást!

Gáspár Ildikó  
főszerkesztő

Már is olvasná a cikket?  
Kattintson az oldalszámra!

# Megújul a Mentróphia

Fordítsa el a lapot!



**Mentróphia**  
Az állampolgár lapja

STATISZTIKA

MENTRÓPHIA   KÖZÖSSÉG   ARCHIVUM   PARTNEREK   KAPCSOLAT



---

**SZERKESZTŐSÉG**

NEV:

JELSZÓ:

Beírási megjegyzése

Regisztráció

Jelszó emlékeztető

**AKTUALIS SZÁM LETÖLTÉSE**

**ROVATOK**

- Helyzet
- Esemény
- Tükörcép
- Fitt kultúra
- Vélemény
- Pálya
- Önműködő irodalom
- Margó
- Sport
- Kikapcs

---

**PROJEKTEK**

Webshop  
Kiállítás  
Játék  
MEP

**ELŐKÉSZÜLETBEN LÉVO PROJEKTEK**

Mentrópolisz  
Project 02  
Project 03

Kapcsolódj be és jelentkezz önkéntesnek!

**CIKK AJÁNLÁS**

Ajánlás előtt kérjük olvassd el a szabályzatot...

**HATÁRIDŐ**

2008.06.12



---

**Kapcsolat**

Tel: +36 1 223 41 47

Email: [info@mentrophia.hu](mailto:info@mentrophia.hu)  
[szervezesseg@mentrophia.hu](mailto:szervezesseg@mentrophia.hu)

© Mentróphia 2008

**Partnerek**

Országos Önkéntes  
Ifjúsági  
Társaság  
Családteremtés  
Központja  
Közösségi  
Szervezetek  
Hálója

Statistika | Média közlő | Felhasználói Felület | Oldalnév

Ilyen lesz! ...a hamarosan megújuló honlapunk

## A honlap honlapja

# A világpolgár lapja bemutatja: megújult rovataink felosztását!

Szándékaink kölcsönös megismerésével kerülnünk közelebb egymáshoz. Ezért a magazinunk vázát alkotó rovatnevek mögött rejlő elképzeléseinket is szeretnénk megosztani kedves Olvasóinkkal. Reményeink szerint ez inspirációt

nyújt ahhoz, hogy gyakrabban tollat (azaz klaviatúrát) ragadjanak. Várjuk a rovatokkal és a cikkekkel kapcsolatos értékes észrevételeiket, hozzászólásaikat, valamint írásaikat, rajzaikat és egyéb alkotásaikat!

## A rovatok

### Helyzet

Aktuális témájú, közérdekű, objektív „vezércikkek” arról, mi történik kishazánkban s a nagyvilágban.

**Alrovatok** (piktogramok jelzik)

> **Híres:** aktuális, egyelőre külső forrásokból származó hírek (hírszerkesztőt keresünk!).

> **Főút:** hirdetések, kampányok elemzése, magyarázata, hogy a reklám ne tudat alatt hasson!

> **Levél:** tanulságos civil levelezés intézményekkel, szervezetekkel.

### Meghívó

Konkrét dátumot, helyszínt és eseményleírást tartalmazó programajánlók.

### Kultúrcikk

Kultúra, minden ami... (lásd alrovatok).

**Alrovatok** (piktogramok jelzik)

> **Szemrevaló:** mozi, színház, kiállítás, múzeum, útleírás, „mit néz?”-interjúk – avagy a szem kultúrköre.

> **Fülbemászó:** zene, koncert, „mit hallgat?”-interjúk - avagy mindent a fülnek.

> **Könyvjelző:** könyvajánló, könyvbemutató, irodalmi lexikon másképp (diákok tansegédje), „mit olvas?”-interjúk – avagy olvasó az Olvasónak.

> **Étető:** receptek, gasztronómia, praktikus konyhai tanácsok, „mit főz? mit eszik?”-interjúk – avagy „halat és vadat, s mi jó falat, szem-szájnak ingere”.

### Tükörkép

Tevékeny (kis)közösségek, hétköznapi emberek, helyek nem hétköznapi bemutatása, főként interjúk formájában.

### Különb

Szubjektív gondolatok, vélemények, esszék.

### Tinta

Irodalmi alkotások főként kortárs szerzők tollából.

### Ötperc

Kikapcsolódást nyújtó, humoros vagy ki-zökkentő, abszurd rövid írások, grafikák.

**Alrovat** (rovatként feltüntetve, nincs piktogram)

> **Képremény:** ...és grafikák.

### Kiállítás

Kétdimenziós tárlat fotókból, képekből.

### Játék

Pinceszínház és Gordiusz – és a sort még folytatjuk...!

### Pálya

civilszervezetek pályázati felhívásai és a pályázatok eredmény-elemzése.

## Többféle módon is rendelkezésre állunk:

- a rovatokhoz való hozzászólásokat a [gaspar.ildiko@mentropia.hu](mailto:gaspar.ildiko@mentropia.hu) e-mail-címre várjuk;
- a cikkeket a honlapon található „alkotások” menüpont alatt értékelhetik (szavakkal és csillagokkal is!);
  - alkotásaikat a [mentropia.zsak@gmail.com](mailto:mentropia.zsak@gmail.com) e-mail-címre küldhetik el;
- és akik még közvetlenebbül szeretnék belélni hétköznapijainkba, azoknak blogunkat ajánljuk: <http://mentropia.blog.hu> (itt pertu nélkül tegeződünk!);
- valamint egy egész kérdőívet is rendelkezésre bocsátunk olvasóink számára a MySurvs.com jóvoltából itt: <http://www.mysurvs.com/survey/224022680/>.
- Emellett folyamatosan várjuk a hirdetési igényeket a [hirdetes@mentropia.hu](mailto:hirdetes@mentropia.hu) címre, amelyen megjelenés minden hirdető számára teljesen ingyenes!

[www.mentropia.hu](http://www.mentropia.hu)

# Összefogtak a vásárlók és gyártók érdekképviselői szervei

## SAJTÓKÖZLEMÉNY

**Együttműködési megállapodást kötött a Magyar Márkaszövetség és a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége.**

Budapest 2009. május 25. – Együttműködési megállapodást írt alá a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége és a Magyar Márkaszövetség. A két érdekvédelmi szervezet a szorosabb összefogástól a fogyasztói jogok hatékonyabb képviseletét és a tisztességes verseny ösztönzését várja elsősorban. Kiemelt céljuk, hogy 2010 legyen a fiatalok éve a civil fogyasztóvédelemben, közös kommunikációs és oktatási programok elindításával, a tudatosabb fogyasztói magatartás ösztönzésével is ellensúlyozva a gazdasági válság kedvezőtlen hatásait.

Az együttműködési megállapodás szerint a két szervezet a közös érdekeit is szem előtt tartva lép fel együttesen a fogyasztóvédelmi témákban, ideértve a jogalkotást, a fogyasztóvédelmi politika véleményezését, valamint a civil fogyasztóvédelmi kultúra fejlesztését. Erősítenék továbbá a vállalkozások fogyasztói jogokra vonatkozó ismereteinek bővítését, illetve rendezvényekkel, kiadványokkal, oktatási programokkal járulnának hozzá a hazai vásárlók fogyasztói tudatosságának erősítéséhez.

A gazdasági válsággal járó vásárlóerő csökkenés akár radikálisabb elmozdulásokat is eredményezhet a hazai vásárlási és fogyasztási szokásokban – derül ki egyes kutatásokból. Fennáll a veszély, hogy tovább erősödik a szürke- és feketekereskedelem, nagyobb teret nyer a bóvli, a silányabb termék, vagy éppen a hamisított, csempészett márka. A megállapodás aláíróinak fontos célja annak megakadályozása, hogy a fogyasztókhoz nem biztonságos, veszélyes, illetve iparjogvédelmi szempontból is kifogásolható áruk jussanak el.

Dr. Baranovszky György, a FEOSZ ügyvezető elnöke elmondta, az együttműködési megállapodás lényeges eleme a fiatalok fogyasztóvédelmi célú megszólítása, akár összehangolt oktatási és kommunikációs kampá-

nyok lebonyolításával. *„A tudatos vásárlás a fogyasztói önrendelkezés egyik alapja. Újabb és újabb nemzedékek lépnek a fogyasztók soraiba, komoly kihívás e fiatalok megszólítása – erre lehet jó eszköz például az e-learning, vagy éppen a blogok, a közösségi oldalak. Meg kell mutatnunk, minden egyes vásárlási döntésünknek következményei vannak: biztonságunkra, egészségünk-re, jólétünk-re, vagy éppen a tágabb környezetünk-re.”*

*„Jó márkák, erős márkák csak a fogyasztók bizalmából létezhetnek” – tette hozzá Deák Ferenc, a Magyar Márkaszövetség elnöke. „Sikereink záloga a márka és a fogyasztó közötti eleven bizalmi kötelék, ezt az „íratlan szerződést” kell nekünk nap mint nap megerősítenünk. És ezt tesszük akkor is, amikor a mai napon írásos megállapodást kötünk partnerszervezetünkkel, ezzel is kifejezve elkötelezettségünket a konstruktív párbeszédre és a korrekt együttműködésre, a fogyasztók érdekében.”*

A Magyar Márkaszövetség a napi fogyasztási cikk gyártó cégek szakmai és érdekvédelmi szervezete. A közel 13 000 munkahelyet biztosító 60 tagvállalat éves forgalma mintegy 1 300 milliárd forint. A szövetség legfőbb célja olyan üzleti környezet kialakítása, melyben a vállalkozások közötti kemény, de tisztességes verseny egyszerre ösztönzi az innovációt és a fenntarthatóságot, ezáltal teremtve maximális értéket a jelen és a jövő fogyasztóinak egyaránt.

A Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége független ernyőszervezet, amely jelenleg tizenegy fogyasztóvédelmi civil szervezet tevékenységét fogja össze hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt. A FEOSZ aktívan alakítja a hazai fogyasztóvédelmi jogalkotást és politikát, oktatási és képzési programokat szervez, jogi segítségnyújtást biztosít, továbbá peres eljárásokat is kezdeményez a fogyasztók széles körét érintő ügyekben. A FEOSZ fontos célja a hazai civil fogyasztóvédelmi kultúra és szakma fejlesztése, többek között az együttműködő, azonos érdekű szervezetekkel való egységes fellépés ösztönzésével.

Fotók: Szabó Borka

Czifra Boglárka



## MIÉRT SZOCIÁLIS BOLTHÁLÓZAT?

Az Európai Unió csatlakozását követően a hazai termelők jelentős része elvesztette a hazai piacaik jelentős részét. Az elmúlt évek ágazati válságai pontosan azért erősödtek fel, mert a megtermelt, előállított jó minőségű magyar termékeknek nem volt belső piaca, vagy ha volt, annyira nyomott áron (amely még az önköltségi árat sem érte el) értékesített, hogy a termelés így nem volt gazdaságos. Nem beszélve az egyéb olyan ráakodó költségekről, amely a termelőket terhelte.



Az igazi problémát a 2008-as év jelentette, amikor zöldség-gyümölcs ágazatban és a tejágazatban már olyan értékesítési gondok jelentkeztek, amelyek gazdademonstrációkat eredményeztek.



A MAGOSZ, mint érdekképviselő, látva a problémákat, elkezdte az értékesítés megszervezését. Ennek első állomása a CBA üzletláncsal kötött megállapodás volt, majd ezt követte a MAGOSZ által elindított országos iskola alma akció. **Ezzel egyidőben elindítottuk a budapesti értékesítést a különböző kerületekben, ahol azonban már több termékkel jelentünk meg.** Ezek a budapesti értékesítési akciók olyan jól sikerültek, hogy egyre inkább az az igény fogalmazódott meg, hogy mi lenne, ha állandó jelleggel lehetne vásárolni ezen alapvető termékekből. Ekkor született meg annak az ötletnek, hogy már működő kiskereskedelmi üzletekbe lehetne értékesíteni a termelők által direktbe beszállított termékeket, kiiktatva a nagykereskedőket, és ezzel folyamatos értékesítési lehetőséget biztosítva a termelőknek. Ezen remek ötlet során **2009. január 21-én megnyílt a szociális bolthálózat első üzlete**, amelyből országos mozgalom bontakozott ki. Jelenleg több mint 500 üzlettulajdonos jelezte csatlakozási szándékát a szociális bolthálózatához az ország minden részéről. **Jelen pillanatban 9 szociális bolt működik.**

A szociális boltokba a beszállítói termelői kört a MAGOSZ határozza meg, ennek alapján a gazdaköri tagok elsőbbséget élveznek. A MAGOSZ határozza meg, egyeztetve a termelőkkel, a beszállítási árat és azt a maximált árat, amelynél többért nem lehet értékesíteni a terméket. Lényegében a MAGOSZ közvetíti a termelőket a hálózat tagjai felé, és biztosítja a folyamatos jó minőségű termékekkel való ellátását az üzleteknek.





# Választottunk

A fogyatékos emberek többségének nehézséget jelent a szavazás

**Mindenki ikszelhet? Június 7-én, Magyarországon is Európai Parlamenti képviselőket választottak, ám a több százezer fogyatékos ember közül sokan valamilyen szempontból akadályozottak választójoguk gyakorlásában – ezt állapította meg Dr. Szabó Máté, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa a „Méltóképpen másképp” projekt keretében lefolytatott vizsgálatában. Pedig talán még soha nem volt a fogyatékos választópolgárok számára ennyire fontos egy képviselőválasztás, hiszen a jelöltek között egy siket képviselőjelölt, Dr. Kósa Ádám is várta szavazataikat.**

Az ombudsman jelentésének értelmében azon túl, hogy akadálymentessé, vagyis mindenki számára bejárhatóvá és használhatóvá kell tenni a szavazóhelyiségeket; a látássérült személyeknek elérhetővé kéne tenni a szavazással kapcsolatos információs anyagokat, de akár magukat a szavazólapokat is Braille-írásban és nagyított nyomtatásban; a síketek és nagyothallók számára feliratozással vagy jeltolmácsolással kellene ellátni a kampányfilmeket és választási műsorokat; az értelmi fogyatékos emberek számára pedig könnyen érthető információs anyagokat kellene biztosítani. A választópolgárok körét szűkíti le az alkotmányos rendelkezés, miszerint a gondnokság alatt lévő és a fogvatartott személyek automatikusan elvesztik választójogukat, ami

pedig ellentétben áll a magyar országgyűlés által is elfogadott és jogszabályba foglalt, a fogyatékos személyek jogairól szóló ENSZ egyezményvel.

Törvényben garantált, gyakorlatban esetleges

A fogyatékos emberek szavazati jogának gyakorlásával kapcsolatos intézkedéseket is tartalmaz a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény. E szerint, bizonyos kivételektől eltekintve, szavazni

kizárólag személyesen, csak a választópolgár lakóhelye szerint kijelölt szavazóhelyiségben lehet. A mozgásukban korlátozott személyek kérhetnek mozgóurnás szavazást, ebben az esetben saját lakásukban adhatják le voksukat. A szavazás ezen módjának igénylését a választópolgárnak írásban kell jeleznie a helyi választási iroda vezetőjénél, illetve a szavazás napján a szavazatszámoló bizottságnál. A mozgóurnával a választási bizottság két tagja keresi fel az igénylőt. Mozdóurnás szavazást azonban nemcsak a ténylegesen mozgássérült személyek igényelhetnek, hanem a tartósan beteg vagy a látássérült polgárok is. Az ombudsman azonban felhívja a figyelmet, hogy a szavazás ezen módja a fogyatékos emberek számára gyakran nem szabad döntés, hanem kényszer.

Mindenkinek állampolgári joga

A látássérült személyek a szavazás során jelenleg minden körülmények közt segítségre szorulnak, hiszen problémát jelenthet számukra a névjegyzék aláírása, a szavazólap tartalmának megismerése és az általuk választott jelölt vagy párt bejelölése is. Abban az esetben,



Dr. Szabó Máté jelentése szerint a fogyatékos emberek ez irányú jogainak sérülése egyaránt kiterjed a választási anyagok érthetőségére és hozzáférhetőségére, a szavazóhelyiségek megközelíthetőségére és használhatóságára, illetve a választásra jogosultak körének korlátozására.

Ombudsmani vizsgálat, lesújtó eredmény

Dr. Szabó Máté 2009-ben átfogó vizsgálatosorozatot indított a fogyatékos emberek állampolgári jogainak biztosításáról. A „Méltóképpen másképp” projekt keretében került sor korábban többek között a vakvezető kutyák ételkészítőüzletekbe való bevitelével kapcsolatos vizsgálatra is. 2009 februárjában az ombudsman levélben kereste meg a fogyatékos emberek hazai érdekvédelmi szervezeteit, és kérdéseket intézett hozzájuk azzal kapcsolatban, hogyan is zajlik a gyakorlatban az általuk képviselt személyek szavazati jogának gyakorlása, hogyan vesznek részt ezek az emberek a választásokon. A vizsgálatot május végén zárták le, melynek megállapításait jelentésben tette közzé az országgyűlési biztos hivatala.

ha nem képesek saját nevük leírására, a névjegyzéket helyettük a szavazatszámoló bizottság két tagja írhatja alá az aláírás képtelenségének feltüntetésével. A szavazásban való segítségnyújtásról a törvény így rendelkezik: „Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetőleg akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, más választópolgár – ennek hiányában a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes – segítségét igénybe veheti.” Eszerint tehát a látássérült szavazót segítheti hozzátartozója vagy bármelyik más szavazó, indokolt esetben pedig a szavazatszámoló bizottság tagjai is. Az olvasás képtelensége azonban nem csak a vak személyek problémája, ide sorolható az értelmi fogyatékos emberek jelentős része, de akár a diszlexiások is.

### Sérül a szavazás titkossága!

A gyakorlatban a látássérült személyek általában családtagjaik, hozzátartozóik kíséretében mennek el szavazni, és kevesen tudják, hogy a szavazatszámoló bizottságtól is kaphatnak segítséget. Innentől pedig egyértelműen bizalmi kérdésről beszélhetünk, saját választása a vak embernek már nem magánügye, és kérdés, hogy mennyire bízik meg hozzátartozójában. Az aggodalom, bár alaptalannak tűnhet, nem véletlen, hisz sokan láttunk már szétszakadni családokat eltérő politikai nézeteik miatt.

Dr. Simon Gergely, látássérült jogász szerint a vak emberek szavazása során óhatatlanul sérül a választás jogának általánossága, hiszen egyáltalán nem garantált, hogy egy frissen megvakult idős ember meg tudja oldani a szavazóhelyiségbe való eljutást vagy a mozgóúrnás szavazás igénylését, bár egyébként cselekvőképes és büntetlen előéletű. De ha el is jut szavazni, abban az esetben is sérül a szavazás közvetlensége és titkossága, hiszen beiktatódik egy közvetítő személy, aki kitölti a szavazólapot a látássérült ember utasításai alapján, ő tehát már tudja, a vak személy mire szavazott. Szerinte az ideális megoldás, ami egyébként sok más esetben is megkönnyítené a látássérült személyek joggyakorlását, ha a vakok elektronikus aláírást kapnának, amit az állam is támogathatna. Ezzel egy felhasználónév és jelszó segítségével bárki elektronikus úton, otthonról, kényelmesen, és ami nagyon fontos, a modern informatikai segéd-eszközök támogatásával önállóan, titkosan leadhatná szavazatát. A rendszer lényegében készen áll, ügyfélkapunak hívják, csak a szavazáshoz megfelelő weboldal létrehozására lenne szükség. Svájcban egyébként már létezik az elektronikus szavazás, és Magyarországon is vannak olyan rendszerek, ahol már régóta működik és elfogadott az elektronikus forma, például az adóbevallások elkészítése. Emellett az internetet használni nem tudó látássérült emberek számára még mindig lehetne Braille és nagyított szavazólapot készíteni, a Braille esetében pedig letépvé az adott jelölt nevét, a látássérült választópolgár csak azt tenné a borítékba, a többit pedig eldobná.

Nekik is van véleményük, miért ne nyilváníthatnák ki!

Hasonlóképpen a fogyatékoságukból adódó, ám teljesen más jellegű probléma az ér-

telmi sérült emberek választójogának gyakorlása. Ahogy azt már fent említettük az alkotmány szerint a gondnokság alá helyezett állampolgárok nem szavazhatnak, márpedig az értelmi fogyatékos emberek többségénél ez a helyzet áll fenn. Ez a kérdés sokak számára abszurdnak tűnhet, hiszen az értelmi fogyatékos ember problémája éppen a bonyolult dolgok megértésének nehézsége vagy képtelensége, márpedig egy politikai döntés egyáltalán nem könnyen érthető. Ugyanakkor az értelmi fogyatékos emberek választójogának gyakorlása mellett érvelők szerint sok más állampolgár sem ismeri ki magát a politika terepén, és reklámok, egyszerű ígérek befolyása alatt szavaz, tehát nem látják okát annak, hogy miért pont az értelmi fogyatékosként kategorizált emberek ne élhetnének ezzel a joggal. A Down Alapítvány „My opinion my vote” (Az én véleményem az én szavazatom) című, az Európai Bizottság által támogatott, nemzetközi partnerségben megvalósuló projektjének célja éppen az, hogy segítséget nyújtson értelmi fogyatékos polgártársainknak politikai jogaik eléréséhez és gyakorlásához, hogy aktív, a közügyekben résztvevő állampolgárokká válhassanak. A projekt honlapján elérhető a pártok programjainak könnyen érthető változata, illetve készül egy oktatási program is az értelmi fogyatékos személyek állampolgári és politikai ismereteinek bővítésére. A projektről további részletek olvashatók a [www.myopinionmyvote.eu](http://www.myopinionmyvote.eu) honlapon.

### Mi a teendő?

Vizsgálatának eredményeként Dr. Szabó Máté ombudsman megállapította, hogy a Magyarország által vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek teljesítése érdekében szükséges az alkotmány módosítása, illetve a választással kapcsolatos jogszabályok megváltoztatása is kívánatos annak érdekében, hogy a mozgás-, hallás- és látássérült személyek választójoga a jövőben maradéktalanul érvényesülhessen.

Tudnak élni vele? Az alkotmány módosítása az értelmi személyek jogát adhatja vissza ahhoz, hogy részt vegyenek a közügyekben, így többek között a választásokon is. Ez minden bizonnyal hosszú folyamat lesz, melynek lökést adhat a támogatott döntéshozatal módszerének szakmai és politikai elismerése és a benne rejlő lehetőségek kihasználása.

A testi és érzékszervi fogyatékos személyek választásokkal kapcsolatos problémáinak megoldását a választások lebonyolításáról szóló törvény módosítása jelentheti. A szavazás közvetlensége azonban csak akkor valósulhat meg a vak emberek esetében, ha a számukra is hozzáférhető elektronikus, illetve Braille-írással és nagyított betűs szavazólapok rendelkezésre fognak állni.

Csak remélni tudjuk, hogy az ombudsman vizsgálata és Dr. Kósa Ádám bekerülése az Európai Parlamentbe, meggyorsíthatja ezt az egyébként meglehetősen hosszadalmasnak ígérkező folyamatot. Ne feledjük, hogy 2010-ben országgyűlési képviselőket választunk, tehát alig egy év áll rendelkezésre, hogy valami megváltozhasson!

Forrás: Közelkép Hírügynökség – Németh Orsolya ([www.kozelkep.hu](http://www.kozelkep.hu))



# Intenzív tánckurzusok a Mozdulatművészeti Stúdióban egész nyáron

**Az Orkesztika Alapítvány munkatársai 1997 óta folytatnak különböző típusú oktatási tevékenységeket fő működési helyükön, a Mozdulatművészeti Stúdióban.**

Tanfolyami keretben rendszeres, minden hétköznap a munkaidő utáni órákban amatőr és kezdő profi érdeklődőknek tartunk tánctanfolyamokat. Emellett havonta szervezünk hétvégenként intenzív tánckurzusokat és a nyári iskolaszüneti időszakban kísérletező tánckurzusokat. Ezeket képzett tánctanárok tanítanak, egyre több a külföldi közöttük.

Mozdulatművészeti hagyományainkat folytatva biztosítunk speciális oktatási programot a Duncan–Dienes Orkesztika Iskola újraalapításával.

A Magyar Táncművészeti Főiskola, a Kortárstánc Főiskola és minden tanító- és pedagógusképző iskola hallgatói számára tanításgyakorlatot biztosítunk.

2007 őszén új, a Táncszakmát segítő szolgáltatásba kezdtünk. Profi táncosoknak, független művészeknek szervezünk rendszeres tréningezési lehetőséget a Mozdulatművészeti Stúdióban, hétfőtől csütörtökig 10.00-tól 11.30-ig, modern, kortárs vagy klasszikus órák keretében!

Külső helyszíneken is folytatunk oktatási tevékenységet, így az alapítvány munkatársai tanítottak a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán, valamint a SOTE-EFK-n választható kurzusként „művészet és tudomány”, valamint „mozdulattörténet és gyakorlat” témakörben.

A gyermekek tanítása is fontos része az alapítvány munkájának. Így Fenyves Márk és

Pálosi István 2008-2009-ben stúdiómot tart Nagykanizsán a VABABA Művészeti Iskolában is, ahol Schilling Árpád rendezése mellett Gyermekek Opera koreográfusai lesznek 2009-ben. Fenyves Márk rendszeresen tanít mozdulatművészetet Waldorf-óvodásoknak Budapesten.

**Idén nyáron a Mozdulatművészeti Stúdióban június 15. és augusztus 13. között 27-féle tánckurzuson vehetnek részt az érdeklődők mindenféle táncstílusban, amellett, hogy az alapítvány nyolcnapos Nyári Tánc Akadémiát is szervez Kendlimajor Művésztelepen, ez szintén nyitott minden érdeklődő 18 év feletti számára.**

A következő oldalon olvasható a program.

**Az órák részletes leírása megtalálható honlapunkon, a <http://www.mozdulatmuveszet.hu/studio/kurz.htm> oldalon.**



**Várunk minden érdeklődőt sok szeretettel!****2009. június 15-19. (hétfőtől-csütörtökig)**

17.30-19.30 Erika Mendez: Kortárs tánckurzus – Rea-  
lise technika

17.30-19.30 Lakatos János: Jazz tánc / közép-haladó

19.30-21.30 Szántó Dóra: Testismeret – Önismeret

19.30-21.30 Fóris Ildikó: Gyrokinesis

**2009. június 22-25. (hétfőtől-csütörtökig)**

17.30-19.30 Dombi Kati: Testtudat – tréning és színé-  
szi jelenlét

17.30-19.30 Kulcsár Vajda Enikő: Partnering

19.30-21.30 Duda Éva: Kortárs tánc

**2009. június 29. – július 2. (hétfőtől-csütörtökig)**

17.30-19.30 Mándy Ildikó: Fizikai párbeszéd

17.30-19.30 Kocsis Andrea: Klasszikus balett

19.30-21.30 Szilágyi Erzsébet: Akrobatikus modern-  
tánc alapjai

19.30-21.30 Molnár Éva: Afro tánc

**2009. július 6-9. (hétfőtől-csütörtökig)**

17.30-19.30 Fenyves Márk: Fátyoltánc

17.30-19.30 Méhes Csaba: Pantomim technika

19.30-21.30 Hargitay Ákos: Dancing Capoeira

19.30-21.30 Méhes Csaba: Afro tánc

**2009. július 13-16. (hétfőtől-csütörtökig)**

17.30-19.30 Spala Korina: Moderntánc Limón alapo-  
kon

17.30-19.30 Grecsó Zoltán: A gravitáció ritmusa

19.30-21.30 Kovács Kata: Kontakt tánc

19.30-21.30 Spala Korina: Gerinc jóga

**2009. július 26. – augusztus 3.**

Nyári Tánc Akadémia – Kendlimajor Művésztelepen

**2009. augusztus 3-6. (hétfőtől-csütörtökig)**

17.30-19.30 Hucker Kata: Moderntánc

17.30-19.30 Balogh Janka: Kortárs jazz

19.30-21.30 Blaskó Borbála: Kortárs tánc

19.30-21.30 Buday Melinda: Limón alapok

**2009. augusztus 10-13. (hétfőtől-csütörtökig)**

17.30-19.30 Pálosi István: Graham alapok

17.30-19.30 Máthé Gabriella: Kortárs tánc

19.30-21.30 Pálosi István: Mozdulatművészet

19.30-21.30 Gaál Mariann: Hatha jóga

**2009. szeptember 25-27. (péntektől-vasárnapig)**

Benjamin Jarret (USA): Tánc-felfedező út és táncimp-  
rovizáció

A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület egy különleges kiállítással kíván csatlakozni a 2010-es pécsi programokhoz.

# Templomot Urán- városba!

Sokan felvetették az elmúlt évek során, hogy Pécs egyik legnépesebb városrészében – „Uránban” – nincs templom. Az Uránváros történetét ismerve ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen amikor létrejött, nem volt „divat” a templomépitkezés. (Az Uránváros egyik tervezőjétől, Tillai Ernőtől származó információ szerint már ki volt jelölve a helye a terveken egy templomnak, de felsőbb utasításra ezt el kellett vetniük.)

Mi úgy gondoljuk, összefogással megvalósítható az, hogy nem is egy templomot, hanem több százat hozunk el Uránvárosba. Arra kérünk mindenkit, aki csatlakozni szeretne a kezdeményezésünkhöz, hogy küldjön nekünk egy képeslapot a saját településén található templomról. Lehet ez bármelyik egyház szent helye, nálunk teljes a vallás-szabadság. Köszönetet a lapokért úgy mondunk, hogy a 2010 nyarán, az Uránvárosban nyíló kiállításon egy nagy könyvben megtalálható lesz valamennyi beküldő neve. A két hónapig látogatható tárlat után a képeslapokat szépen becsomagoljuk, és árverésre bocsátjuk. A befolyt pénzt pedig felajánljuk a pécsi Szemem Fénye Alapítványnak, a gyógyíthatatlan beteg gyerekek és szülei számára létrehozandó hospice ház részére. Így a képeslapot küldők nem csak a kiállítás sikeréhez, de egy jótékonyági akcióhoz is hozzájárulhatnak.

Címünk, ahová  
a képeslapokat várjuk:

**Nácsa János**  
elnök

**Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület**  
7623 Pécs, Csend u. 20.

## XIII. Kerületi Közművelődési Nonprofit Kft.

# júniusi programjai



Június 16., kedd 14.00

### Nyugdíjas filmklub

**A tizedes meg a többiek – magyar filmvígjáték.** Rendezte: Keleti Márton (1965) 100 perc

Helyszín: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, József Attila tér 4.

Június 18., 20.00

### KultTerasz: „Szeretsz engem?” Kiss Mari és Dunai Tamás közös estje

A műsorban Shakespeare, Déry Tibor, Márai Sándor, Nagy László, Edward Albee, Eszterházy Péter, Temesi Ferenc írásai mellett sanzonok és musicalrészletek hangzanak el. Zongorán kísér: Kemény Gábor.

Helyszín: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, József Attila tér 4.

Június 24., 20.00

### KultTerasz: Dresch Mihály és Lukács Miklós

Az elmúlt esztendő nagy sikerű koncertje után közkívánatra idén is látható/hallható a KultTeraszon a világhírű zenész! Partnere a neves cimbalomművész Lukács Miklós, a Dresch Quartet-ből.

Helyszín: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, József Attila tér 4.

Június 24., szerda

### Glück György fotóművész kiállítás megnyitója

A kiállítás megtekinthető: augusztus 7-ig.

Helyszín: Újlipótvárosi Klub-Galéria, Tátra utca 20/b.

Június 27., szombat

### MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA

Egész éjszakai zenés-táncos mulatság, retró büfével retró árakon, és ekkor nyitja meg a helytörténeti gyűjtemény új időszakos feliratos falvédő kiállítását is.

A Múzeumok Éjszakája programsorozatra belépőjegy az Angyalföldi Helytörténeti Gyűjteményben kapható, ami az összes helyszínre érvényes.

Helyszín: Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény, Váci út 50.

Június 27., szombat  
10.00 – 16.00

### Hennafestő tanfolyam

Kipróbálhatsz különféle mintázási lehetőségeket, köztük megtalálhatod azt a módszert, amit elsajátítva tetszetős hennamintát varázsolhatsz. A kezdő intenzív program időtartama 1 x 6 óra. Vezeti: Tószegi Judit kézműves. Információ és jelentkezés: 06-30-643-1385

[www.hennamirakulum.hu](http://www.hennamirakulum.hu)

Helyszín: Vízöntő Pinceszék, Váci út 50.

Június 28.,  
vasárnap 19.00

### Nyáresti Koncertek a Szent István Parkban – Muzsikás Együttes

A belépés ingyenes.

Helyszín: XIII. kerületi Szent István Park

Június 29. – július 4.

### Rajz és festő alkotótábor Örkényben

Részvételi díj: 21.000 Ft

Jelentkezés és felvilágosítás Nagy Gyulánál a 06-30-691-6412 telefonszámon, illetve a [nagygyula@kult13.hu](mailto:nagygyula@kult13.hu) e-mail-címen.

Június 29. – július 4.

### Történelmi természetjáró tábor a Börzsönyben

Részvételi díj: 29.000 Ft

Jelentkezés és felvilágosítás Nagy Gyulánál a 06-30-691-6412 telefonszámon, illetve a [nagygyula@kult13.hu](mailto:nagygyula@kult13.hu) e-mail-címen.

Június 30., kedd 14.00

### Nyugdíjas filmklub

### Egy szerelem három éjszakája – magyar filmdráma.

Rendezte: Révész György (1967) 95 perc

Helyszín: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, József Attila tér 4.



## SZEREPLŐK



GÁSPÁR ANDRÁS

KÁLLOY MOLNÁR  
PÉTER

# Csakazértis- játék

– vígjáték egy felvonásban

SZÍNHÁZ: Budapesti Kamaraszínház – Ericsson Stúdió

**A BEMUTATÓ IDŐPONTJA:**

**2009. február 20.**

SZERZŐ: Balázs Ágnes (Ephraim Kishon művei nyomán)

SZEREPLŐK: Gáspár András, Kálloy Molnár Péter

Rendező: Jean-Pierre Boulanger (T.F.P.)

IDŐTARTAM: Kb. 1 óra 10 perc (szünet nélkül)

## SZINOPSZIS:

A Csakazértisjáték előadás a mai, magyar színházi viszonyokról szól.

Olyan előadás, amelyben bemutatásra kerül egy sor olyan jelenség, amelyek között a színházi világ szereplői mindennapi életünket, harcunkat folytatják. A tükör, amit az előadás a színházi világnak állít, görbe tükör. A világ, ami megjelenik: szerethető. Egy olyan világ, amelyről nem lehet lemondani. Egy olyan világ, ahol a játékot folytatni kell: csakazértis...

A két színész egy sor karakter bőrébe bújik: többek között megjelenik az utolsó mondataért küzdő epizodista, a nagyképű sztár, a szadista rendező, a lila színházcsinálók, a sznob kritikus, a rámenős újságíró, a címlapsztárok, egy süketnéma-narkomán bérgyilkos és még sokan mások...

*„Kálloy és Gáspár nem örült: csak színész. Játszának csakazértis. A konspiratív elmúlás asszociációját ébresztik...”*

*„Kálloy görcsösen rángatózó végtagjainak minden rebbenése és elsősorban szuggesztív hallgatása vérbeli jellemzínésszé avatja...”*

*„A csordulásig telt est meglepetése kétségtelenül ő, Gáspár András, aki diabolikus intuíciót áraszt magából...”*

*„Ha akarnék se tudnék ilyet csinálni...”*

Jó szórakozást!

## Kedves Olvasónk!

Szeretnénk megismerni véleményét az újsággal kapcsolatban, hogy annak szerkezetét és tartalmát a legoptimálisabban beállíthassuk.

Ezért készítettünk egy nyolc pontos kérdőívet, amely itt érhető el:

<http://www.mysurvs.com/survey/224022680/>



## A Mentrópia e havi kifejtős kérdése:

# Hogy tetszik Önnek a meg- újult arculat?

Válaszát  
az [info@mentropia.hu](mailto:info@mentropia.hu)  
címre várjuk!

Köszönjük!

# Színház az egész világ

**A CS.A.J. (Csakazértisjáték) műfaját tekintve komédia. Mi sem bizonyítja jobban, minthogy két rendkívül tehetséges magyar színész, Gáspár András és Kálloy Molnár Péter nevével fémjelzett darabról van szó. A Balázs Ágnes tollából kiperdült mű eredeti humora tükröt tart a magyar színházi élet és a média elé. A könnyfakasztó, rekeszizmokat megtornáztató párbeszéd és játékek keményen kritizál. Sajnos jogosan.**

*Előadás után a Kamaraszínház kávézójában találkoztam a két művésszel. Könnyeimet már letöröltem, jöhet egy könnyed beszélgetés a két kiváló humoristával, akik mindent beleadnak a legkisebb szerepükbe is. Mert „a kis szerep is szerep, persze, a nagy még jobb”...*

**F.R.: Miért pont a komédia mellett döntött?**

Kálloy Molnár Péter: Bár a drámai szerepek jobban érdekelnek, ilyen a világ, hogy a komédiákra van igény. Olyan sok a szomorúság, a nélkülözés, persze hogy az emberek inkább szórakozni akarnak. Szeretem is a drámai darabokat, és legalább olyan gyakran játszottam, mint komédiát, de sajnos emiatt rövidebb életűek.

**F.R.: Mikor kezdődött a színészet iránti elkötelezettsége?**

K.M.P.: Már gyerekkoromban látszott, hogy szeretek boldogolni, de az improvizálás, „a nevetetés egy nagyon komoly műfaj” – elég Karinthy legendás mondatára gondolnunk. Jól, azaz igényesen nevetetni sokszor legalább olyan nehéz, mint egy drámai szerepet eljátszani.

**F.R.: Hogyan lett tagja a Beugró csapatának?**

K.M.P.: A Beugrót Szurdi Tamás és Kapitány Iván találta ki. Kapitány Ivánnal hosszan tartó barátság, mondhatni munkabarátság alakult ki, hiszen az Üvegtigrisben is játszottam, aztán a Kútfejek c. alkotásában főszerepet kaptam. Így aztán én voltam az egyik színész, akit egyhangúlag kiválasztottak – Rudolf Péter, Szabó Győző és Pokorny Lia mellett. Itt nem volt casting (azaz meghallgatás), előzőleg döntötték el, ki legyen az a négy színész, aki részt vesz a Beugróban.

**F.R.: A versíráson túl próbálkozott darab vagy novella írásával?**

K.M.P.: Régebben próbálkoztam darabban, vannak is ötleteim, de mostanában időhiánnyal küszködök. Egyszer biztos befejezem őket. Nemrég jelent meg egy könyvem Ablak az égen címmel, amelyben Lóránt Attila fotóművész képeihez fűzött gondolataimat gyűjtöttem össze.



Egyelőre úgy érzem, a vers műfajában teljesedek ki. Persze szeretnék darabot, majd novellát is írni, sőt, egy musical-ötlet is kavargok a fejemben, de ez a jövő zenéje.

**F.R.: Melyik jött először: a versírás vagy a zene?**

K.M.P.: Ez egy töről fakad, mert hat-éves koromban elkezdtem gitározni tanulni, énekelgettem, de a dalhoz szöveg kellett, így jöttek a versek. Nálam ezek természetes szimbiózisban éltek már gyerekkorom óta.

**F.R.: Milyen benyomásokat szerzett televíziós pályája során?**

K.M.P.: Nyilvánvaló, hogy hatással volt rám. Megvan a véleményem bizonyos dolgokról, de tapasztalatszerzés céljából hasznos volt. Abban az életkorban előnyömről szolgált, hogy vezettem műsort két különböző csatornán is. Azt hiszem, pont jókor hagytam abba, nem devalváltam magam, mint színész. Nem bánom, hogy szerepelt az életemben, de nem tartozik a legsikeresebb működéseim közé. Nem erre vagyok a legbüszkébb, de nem is tagadom meg ezt a korszakot. A CS.A.J.-ban remekül tudtam hasznosítani – erről András beszélhetne, mert neki jóval nagyobb televíziós tapasztalata van. *(András nevetve rázza a fejét)*

**F.R.: Hogyan jött létre a darab?**

K.M.P.: Itt nem igazán volt rendező, csak egy alapanyag, Balázs Ági írása, amit kifejezetten kettőnkre írt. Mi mindig együtt ötletelünk, átgyúrjuk, bele is írunk – nyilván Ági engedélyével. Ő jóváhagyja, továbbviszi az ötletet, kibontja. Remek szimbiózisban dolgozunk hárman.

**F.R.: Mesélne a televíziós korszakból származó tapasztalatairól?**

Gáspár András: Olyan világban élünk, ahol a színész csupán a szakmájából képtelen megélni. Ezer dolgot kell csinálni, és persze ebbe beletartozik a média is, amelyről kialakult egy általános kép – az értéktelenségé. Amikor telefonos vetélkedőt vezettem,

mindig igényességre törekedtem, próbáltam az értéket felszínre hozni – ez Péterre ugyanúgy érvényes. Akkor jöttem el – 2003-ban –, amikor végképp lehetetlenné vált ennek megvalósítása. Miért lenne szégyen az, hogy kiválasztottak, hiszen megpróbáltam a



feladatnak megfelelni. Jelenleg a Magyar Televízióknak készíték műsorokat – senki nem nézi, tegyük hozzá – az MTV 2-es csatornáján, az egyik témája a munka világa, A holnap munkája címmel, a másik a Derűlátók. Optimista embereket keresünk az országban, de érdekes módon erre senki sem kíváncsi. Főműsoridőben ez eladhatatlan. Kiváló értékteremtő műsorok ezek, de nagyon kevesen nézik. Amikor a nézők fejében kialakult rólam egy kép, akkor történt, amikor sokan láttak – ha rossz véleményem van rólam, akkor ez a régi korszaknak köszönhető. Sajnos a média egydimenziósít, Petyának ezért óriási szerencsét jelent, hogy beindult a Beugró, mert ott nem műsorvezetőként jelenik meg – akit lehet bírálni, hogy mennyire jó vagy rossz –, hanem színészként.

K.M.P.: Színészként mondják rám, hogy rossz. *(nevet)*

G.A.: Csodálatos dolog ez a Beugró, óriási dolog, hogy létezik. Ebből lehetne több is! Más színészeknek is normális televíziós sorozatban kéne szerepelni, nem olyanokban, mint a Barátok közt. Nagyon sok tehetséges színész van, akik kénytelenek mindenféle szerepet elvállalni. Rossz szappanoperában – ahol rossz a forgatókönyv, rossz a rendezés, csak rossz teljesítményt nyújthatnak.

K.M.P.: Rossz reklámfilmekben is csak rossznak lehet lenni. Én jó reklámfilmekben szerepeltem *(nevet)*, mert elolvastam, hogy miről szól. Elég régen, tíz éve csináltam az utolsót, de engem érdekes ötletekkel szoktak megtalálni, ahol színészi feladatról van szó. Nem azt kellett mondani, hogy

„Nagyon jó a Colgate mosópor”, tehát nem egy hülyeségről volt szó, hanem egy figurát kellett megformálni. Teljes mértékben egyetérték Andrással abban, hogy egy reklámfilm is lehet csehovi igényességgel eljátszani, és egy Csehovot is lehet olcsó eszközökkel megszemélyesíteni. Az számít, milyen minőségben történik, és milyen a színész hozzáállása.

G.A.: Ebben a darabban az összes tapasztalatunk – kb. tizenhat éve vagyunk a pályán – megjelenik. Amit gondolunk a magyar színházról, közegről, politikáról, ami körülvesz minket.

K.M.P.: Miért, politika is volt benne?

G.A.: Nem volt? És a Demszky Csilla szerinted mi? *(nevetés)* Hozzáteszem, ha választások lesznek, és más lesz a polgármester, akkor nyilván a nevek is változnak ennek megfelelően. Haladunk a korrallal. Ez nem személyekről szól, hanem egy jelenségről. Mi ezt gondoljuk, ezért lehet minket szeretni vagy utálni.

**F.R.: Milyen egyéb tapasztalatát szeretné megosztani a színészettel kapcsolatban?**

G.A.: Egy színész, aki komolyan veszi a pályáját, minden

feladatnak maximálisan meg akar felelni. Bodrogi Gyula, a Nemzeti Színház egyik legjobb színésze mondta azt, hogy könnyű a komoly darabokon elaludni, mert olyan kényelmesek a színházi karosszékek, viszont ha egy vígjátékot rosszul játszik a színész, és a néző nem nevet, az teljes bukta. Az intellektuális daraboknál is fontos a tempó, hogy milyen ritmusban játsszák. A mi darabunk folyamatosan váltogatja a tempót, egyik pillanatból hirtelen ugrunk át a másikba. Ma is volt szöveghiba, és engem a végeledekig bosszant, de ez történt. Tehát ha nincs meg a tempó, a ritmus, szétúszik minden. Ezt megvalósítani kemény meló.

**F.R.: Mennyire fontos része az improvizáció?**

K.M.P.: Improvizáció természetesen a mai darabban is előfordult, és lesz is. Szeretjük és tudjuk is! – ez csak vicc volt. *(nevetés)*

G.A.: Az biztos, hogy Petyának a Beugró egy folyamatos tréning.

**F.R.: Van-e kedvenc része a Beugróban?**

K.M.P.: A „Váltóláz”-at szeretem legjobban, amelyben hangulatváltások vannak, meg a „Zürös nap”-ot, amikor jönnek az effektek, és aszerint kell alakítani a jelenetet.

**F.R.: Meséljenek külföldi tanulmányaikról.**

K.M.P.: Mindketten végeztünk tanulmányokat Londonban, Totya sajnos többet. *(nevet)*

G.A.: Együtt voltunk Péterrel, az ő zsenialitásának köszönhető a szervezés, és annak, hogy nem tudott a fenekén maradni. Két hónapig voltunk a Guildhall Schoolban. Együtt mentünk Rajkai Zoltán kollégánkkal, egy Mercedeszel átszeltük Európát. Aztán megjártam a British-American Drama Academy-t, ami óriási dolog volt. Próbáltam külföldön maradni, de sajnos nem jött össze.

K.M.P.: Mesélj a milliomos texasi lányról, aki beléd volt esve. Tényleg, komolyan!

G.A.: Nem tudom, ez publikus-e? *(nevetnek)*

K.M.P.: Szerintem mindkettőnkre nagy hatással volt, megfertőzött az a mentalitás, a színházi közeg és a megközelítés. Ott az improvizáció, a színészképzés teljesen más, mint a magyaroknál.

G.A.: Nekem az volt nagy élmény, hogy a Szentivánéji álomban Oberon szerepét eljátszhattam egy vizsgaelőadáson, egy igazi színházban. Budapesten is játszottam benne egyszer Demetriust, máskor Lysandert, a hősszellemet, de a legjobb szerepet, Oberonét nem kaphattam meg, mert alkatilag alkalmatlan voltam.

Majdnem kopaszon mentem ki Londonba, és azt mondták, próbáljam meg eljátszani Oberon szerepét.



Csakazértisjáték Balázs Ágival

Számomra Shakespeare nyelvén Oberont eljátszani maga volt a beteljesülés.

### F.R.: Melyek a kedvenc darabjaik, szerepeik?

K.M.P.: Azt hiszem, mindkettőnk életében a S.Ö.R. (Shakespeare-összes rövidítve), a G.Ö.R.C.S. (Görögök összes regéi és cselekedetei), a magam részéről egy Kucó c. monodrámában játszottam, talán még fogok is. Aztán a Kövek a zsebben Rudolf Petivel, illetve első rendezésem, a Virágot Algernonnak. Ezek olyan darabok, amelyek mindig is fontosak maradnak.

G.A.: Nekem is a S.Ö.R. egy életre szóló élmény, már 15 éve játszunk. Számomra természetesen Oberon megformálása Londonban emlékezetes. Játszottunk egy musicalt is közösen, az Ember tragédiájából írtunk egy darabot Ágival Isteni show címmel, én játszottam Ádámot, Péter Lucifert. Sok olyan darabban is játszottam, amelyek saját történetet valósítanak meg. Így a legjobb, mert azt csinálunk, amit szeretnénk. Nem egy rendező irányít, hanem azt játszunk, amit elképzeltünk. Még egy

kedvencem van, Balázs Ági Andersen c. zenés játéka, amelyet nem csak Magyarországon játszottak, külföldön balettot csináltak belőle. Ott nem én táncoltam, de a musicalben Budapesten és Szegeden is játszottam. Gyerekkoromban az unokatestvéremtől elloptam az Andersen-mesekönyvet, és a feleségem írt ebből – na nem a lopásból – egy sztorit. Lehet, hogy érdemes lenne ezt is színpadra vinni: egy ferdehajlamú kleptomán gyilkos vagyok.

### F.R.: Bizonyára negatív benyomások is érték Önöket.

G.A.: Negatív? Ugyan! Minden kollégát, rendezőt, kritikust szeretünk. *(nevetnek)*

K.M.P.: Ez egy nagyon kemény pálya, kell hozzá sok szerencse, munka, és még így is sok csalódás ér. Mi Andrással viszonylag szerencsések vagyunk, messze nem a legrosszabb sorsú színészek. Kell egy adag jókora önbizalom, hogy a sértéseket túléljük, mert egy módon lehetetlen színpadra állni: ha az ember képtelen elhinni, hogy kiválóan tudja alakítani a figurát.

G.A.: Én nagyon rosszul dolgozom fel a csalódást, már évek óta pályaelhagyó vagyok. Több diplomát szereztem, közgazdász, illetve kulturális menedzser szakon. Nagyon nehéz ez így, ezernyi dolgot kell párhuzamosan művelni. A zenész Ákost irigylem, aki meg tud élni a hob-

bijából. Mi meg... mi lenne, Petyus, ha csak színházat csinálnánk?

K.M.P.: Felkopna az állunk. Meg egyáltalán a színészeti társadalmi megbecsülése sem a régi. Ötven évvel ezelőtt istenített, irigyelt emberek voltak a színészek, ma már alig veszik őket figyelembe.

G.A.: És kik vannak a címlapon? A celebek. Most konkrétan Kálloy Molnár Péter és a celebek. Én akkor kerültem a Fülel címlapjára, amikor az RTL-nél vezettem zenés műsort. Szerettem a Fülel, nagy álmom volt a címlapjára kerülni, de nem a színészi teljesítményemért kerültem oda, pedig akkor már öt éve a pályán voltam. Döbbenet. Az viszont pozitív, hogy Péter a Beugró kapcsán címlapon szerepel, mert megéri reklámozni.

### F.R.: Milyen visszajelzéseket kapnak a rajongóktól?

K.M.P.: A szereplés sokszor tömeghisztériát vált ki, ami meglepő. Nekünk jó, mert bebizonyította, hogy lehet igényesen szórakoztatni, népszerűséget szerezni. És talán végre elhiszik a televíziók is, hogy az embereket érdekli a színház.

### F.R.: Mik a terveik a közeljövőben?

K.M.P.: Új lemezt tervezek, címe: Pesti álmom, aztán új verseskötet, és persze pihenés!

G.A.: Augusztus 9-19. között Péter az Ásztábor nevű színjátszó-táborban fog oktatni, melynek én vagyok a művészeti menedzsere, így velem is találkozhatnak a részt-

vevők. (További információ: [www.asztabor.hu](http://www.asztabor.hu)). Ami engem illet, biztosan pihenek, mert hamarosan újabb ötletekkel fogunk előrukkolni, de ez egyelőre titok.

K.M.P.: Egy nagy magyar színésszel fogunk együtt játszani egy főntebbi korosztályból egy jó kis darabban, de nem akarjuk lelőni a poént.

### F.R.: Köszönöm a lehetőséget, hogy megoszthatom az olvasókkal két remek színész életének néhány kockáját. További sikeres munkát és jó pihenést kívánok Önöknek!

*Az olvasóknak pedig kötelező házi feladat: nézzék meg a darabot! Kálloy Molnár Péter és Gáspár András derűsen, mégis színpadi komolysággal vezet be a színház igazi énjének útvesztőjébe.*

Fotók: internet

Farkas Renáta



S.Ö.R. Kálid Artúrral



# Szülősegítés felsőfokon

Beszélnünk kell róla!

**A fogyatékoság nem csak az egyén problémája. Az őt nevelő szülők ugyanígy segítségre szorulnak – hogyan neveljék a fogyatékkal élő gyermeket, hogyan kezeljék az ezzel járó felelősséget és a megnövekedő stresszt, hová és kihez forduljanak segítségért?**

„Sajnálatosan a szülőkkel való törődés nagyon kevés esetben élvez prioritást, nagyon eltérő minőségben és tartalommal valósul meg az ország más-más részein. A tapasztalatok szerint a szülők „meghallgatása” fogyatékos gyermekük és a körülöttük élő többi családtag életét is befolyásolja. Az érintett szülők – többségében anyák – e támogató segítség nélkül egyedül maradnak gondjaikkal, a rájuk nehezedő lelki és fizikai teher egyre nagyobb és az egyre nagyobb tehetetlenség és a mind jobban előkerülő felelősségérzet lesz úrrá rajtuk, életükön és idővel a környezetre is áthat. Céлом az, hogy kimutatható összefüggéseket tárjak fel a már meglévő adatokból és azok értelmezésével megalapozzam a Közalapítvány szülősegítő szolgáltatások fejlesztésére irányuló programját. Közös érdekünk, hogy a meglévő adatokból a lehetséges legtöbb és legmegbízhatóbb információt nyerjük.” – nyilatkozta Pásztor Éva, a Fogyatékos Személyekért Közalapítvány (FSZK) Oktatási Programiroda vezetője.

*A szülősegítést már gyakorló gyógypedagógusként is érzékelte. Munkája során rendszeresen szembesült a fogyatékos gyermeket nevelő családok gondjaival, tapasztalta, hogy a szülők támogatása mennyire fontos, és nagyon igénylik problémáik orvoslását. A PR Heraldon megjelent cikksorozata előfutára egy – azóta már elkészült, az adatok szélesebb skáláját feldolgozó – tanulmánynak.*

*Ebből az alkalomból beszélgettünk Pásztor Évával a program sikereiről és buktatóiról.*

– Milyen jelei vannak, hogy egy gyerek fogyatékos? Az egészen nyilvánvaló esetektől eltekintve lehetséges-e, hogy csak iskolás kor körül, vagy tanulási nehézségek kapcsán derül ki, hogy valami nem stimmel?

Pásztor Éva: – Attól függ, hogy honnan nézzük. A különböző típusú fogyatékoságok esetén más-más kritériumok vannak. Ezt egyébként az egészségügyi, a gyógypedagógiai, a szociális és a pszichológiai szakmaterület is a maga nézőpontjából definiálja. Sőt, maguk a fogyatékos emberek is elmondják, mit értenek ez alatt. A fogyatékoság olyan állapotot jelöl, amely genetikai okból vagy valamilyen károsodás következtében alakult ki. E gyermekek oktatása gyógypedagógiai, azaz speciális, sajátos nevelést igényel. Megállapításakor a területileg illetékes (megyei, városi, illetve országos) tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság írja le szakvéleményében a hallás-, a látás-, a beszéd-, a mozgásfogyatékoság tényét és mértékét.

Érdekes, hogy a köznyelv ide sorol olyan problémát is, amely nem vezethető vissza organikus okokra. Sok esetben

a fogyatékoság, mint fogalom, keveredik a sajátos nevelési igény ideájával. Tudni kell, hogy a sajátos nevelési igény (SNI) egy, a közoktatási törvényben megjelenő jogi kategória, ami azt jelzi, hogy a gyermek különleges bánásmódra van utalva. Nem a fogyatékoság szót helyettesíti.

Ha egyszerűbben akarom fogalmazni, akkor például egy gyereknél észlelt problémát felfoghatunk gyengeségként, zavaroként és akadályozottságként.

A gyengeség tulajdonképpen a legenyhébb: pl. betegség utáni lemaradás esetén léphet fel. Általában felzárkóztatással sikeres lehet a gyerek. Ehhez speciális szakember, gyógypedagógus nem kell, az iskolai tanítók, tanárok, fejlesztő pedagógusok meg tudják oldani a problémát.

Amennyiben zavar lép fel, már sokkal összetettebb a probléma. Nincs egyértelmű organikus háttér, a tünetek viszont erőteljesekek. Ekkor speciális szakember, gyógypedagógus tud segíteni a megoldásban, többnyire a nevelési tanácsadóban. A zavar átmeneti állapot, intenzív fejlesztéssel megszüntethető.

Az akadályozottság szervhez kötött, tartós, súlyos állapot, és a gyermek születésétől fennáll, sohasem múlik el. Ezért is van jelentősége a korai felismerésnek. Az ezt követő fejlesztés még az ő esetükben is jó eredményeket ér el, így a megfelelő időben, a megfelelő szolgáltatás a

## Pásztor Éva

Az elkötelezett szakember korábban eltérő tantervű általános iskolában tanított tanulásban akadályozott gyermekeket. Logopédiai ambulancián fejlesztette a megkésett beszédfejlődésű gyermekeket. 1998-tól a megyében élő hallássérült gyermekek korai fejlesztését és integrált nevelését végezte, előadásokat, továbbképzéseket és nevelési értekezleteket tartott szaktanácsadóként az integráció témakörében. A Nógrád Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságban több év diagnosztikus gyakorlatot is szerzett. Azután 2006-tól az FSZK jogelőd szervezeténél (az egykori Fogyatékos Gyermekek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítványnál pályázati referens, majd új terület kihívásával került szembe. Új megközelítésből szemlélheti a gyógypedagógiai intézményeket, a segítő civilszervezeteket és a minisztériumok felől jövő igényeket, lehetőségeket. Hiszen, már nem elsősorban a gyógypedagógiai gyakorlat, azaz a megvalósító oldalról, hanem a megrendelő szemszögéből nézi a tevékenységeket. Az új Közalapítvány létrejöttével (2007) irodavezetői posztja mellett továbbra is gondozza az FGYK korábbi és a programiroda új programjait, köztük a „Szülősegítő szolgáltatások támogatása” programot. Ebben a témában évente írnak ki pályázatokat és megkezdtek a szülősegítő szolgáltatások fejlesztését is. A Közalapítvány (illetve jogelődje) eddig megvalósított „Szülősegítő szolgáltatások támogatása” című pályázatainak eddig feldolgozott adataiból – a pályázók vonatkozásában – építő tanulság vonható le.

későbbi életminőség jelentős javulásához is vezethet, így a gyermek ép, egészséges társaival majdnem egyenértékűen élhet tovább. Ehhez szükséges a problémák, elmaradások, eltérések mielőbbi felismerése, a szülő informálása a lehetőségekről.

– *A jelenlegi óvodai programokban nem szerepelnek olyan szűrővizsgálatok, melyek eredménye kimutatná a lemaradást, az organikusan éretlen és ezért rendszeres felzárkóztatásra szoruló gyermekeket. Hogyan lehetne ezen széles körben segíteni?*

P.É.: – Azt gondolom, az óvodai szűrést az óvónők speciális (például hogyan lehet a szülőt rávezetni a problémára és a lehetőségekre) továbbképzése, illetve a nevelési tanácsadók, logopédusok szűrései segíthetnék.

A szűrés első szinten történő elvégzésének kulcsszereplői a pedagógusok, a védőnők és a szülők. A laikus (szülő, pedagógus) általában a számára zavaró viselkedéses, tanulási tünetek alapján ítéli meg a problémát, míg a szakember (gyógypedagógus, pszichológus) az alapján, hogy a tüneteket kiváltó ok tartós vagy átmeneti-e.

– *Hozhat-e áttörést az oktatási rendszerben az általatok készített két tanulmány?*

P.É.: – Azt gondolom, hogy a feldolgozott közel 700 szervezet eddigi szülősegítő tevékenysége, a pályázataink nyomán elindult szolgáltatásfejlesztés tapasztalatai szinten minden területet érint. A szociális és az egészségügyi szakterületen egyaránt indokolt lenne figyelni erre a kiemelt fontosságú feladatra. Egyébként a leginkább ellátatlan terület a tanköteles kor feletti fogyatékos emberek ellátása. Az ellátórendszer e korosztály esetén hiányos, rossz minőségű, és csak korlátozott számban elérhető a szolgáltatás is. A másik, hogy a szülők számára az információhoz való hozzáférés egyáltalán nem biztosított.

– *A magyar kutatások szerint a 6 éves gyermekek 33%-a nem iskolaérett! (Nagy József és munkatársai felmérése) Ennek alapján összegezve megállapíthatjuk, hogy a magyar gyermekek 20-30 százalékának nem tudja a képességeit megfelelően kibontakoztatni a jelenlegi közoktatási rendszer! Nem lehetséges, hogy maga az iskolarendszer nem megfelelő?*

P.É.: – El tudom képzelni, hogy a gyors olvasástanulási, írástanulási tempó következménye ez a probléma. Szep-temberben kezd az iskolát a lurkó, és karácsonyra már olvasnia kell. Nem gondolom, hogy ez a tempó megfelel egy kisgyermeknek, aki a kötetlen óvodai létből becsöppen a szabályozottabb, kötöttebb, sok újfajta ismeretet nyújtó iskolába.

– *Mi a helyzet akkor, ha például a fejlesztés ellenére sem lesz érett hétévesen, és mégis be kell iskoláztatni, mert ez a szabály?*

P.É.: – A beiskolázás körüli dilemmák, beiskolázási vizsgálatok, iskolaérettség megítélésének témája a nevelési tanácsadók illetékessége, a fogyatékos gyermek esetében pedig szakértői bizottságé.

– *Vannak szülők, akik szerint a gyerekeknek nincs semmi baja. Hogyan lehet segíteni azon, ha nem tudja, hogy segítségre szoruló?*

P.É.: – A szülők védelmében mondom, hogy nem könnyű szembesülni gyermekünk problémájával. Az, hogy a szülő nem veszi észre, még nem jelenti a szülői gondatlanságot. Úgy vélem, fontos mind a pedagógusokkal, mind a szülőkkel megértetni az adott probléma hátterét, a tünetek kialakulásának útját feltárni, a gyermek számára közösen megoldást találni. Azt is el tudom képzelni, hogy akár internetes szülői közösségek egymás lelki támaszai legyenek.



– *A mai tapasztalatok szerint mennyire aktívan tájékozódik a szülők ezekben a kérdésekben? Mennyire általános a tájékoztatásuk az intézményekben? Mindenkinél tudomására hozzák intézményesen, hogy a gyerekénél mikor és mire kell figyelni?*

P.É.: – Sem a szülők, sem az egészségügyi, sem a szociális, sem a többségi pedagógusok nem tájékozottak kellőképpen ebben. Sok probléma felvetődhet a szülőben a gyermeknevelés során. A szülő igénye, hogy megkapja a megfelelő tájékoztatást, de úgy tapasztalom, hogy az információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés, a szolgáltatásokhoz való komplex hozzáférés még nem valósul meg sem intézményesült formában, sem civil szolgáltatások által.

– *A kiderülő fogyatékosággal szembesülő szülők rendszerint kétségbeesettek, nehézségekkel küzdenek. Gondolom, szívesen fordulnak segítségért.*

P.É.: – Amint a fogyatékoság ténye diagnosztizálásra kerül, a szülő a gyógypedagógiai segítő háló részévé válik. Nem mondom, hogy nincsenek lukak, hiányosságok az ellátórendszerben, de működik, van segítség.

Emellett azonban szükség lenne olyan tanfolyamra, szülőklubra, szülőtréningre, szülők iskolájára, fórumra, ahol a „kezdő” szülő is elsajátíthatná a legfontosabb tudnivalókat gyermekével kapcsolatban. Ez egy folyamatos lehetőség kell legyen a beszélgetésekre, kérdésfeltevésre.

– *Az 5-6 éves gyermekek kiszűrése, intenzív fejlesztése, felzárkóztatása az egész ország érdeke lenne. Azért nagyon fontos foglalkozni ezzel a kérdéssel, hogy egyre jobban elterjedjen a preventív szemléletmód. Mik erről a tapasztalataid?*

P.É.: – Mivel nő a 0-6 éves korú, korai intervencióban érintett gyermekek száma, ez a szűrőrendszer fejlődését jelzi számomra. Én egyébként a hangsúlyt a 0-6 éves kor közötti szigorú, komplex szűrésre helyezném.

– *Mi az, amiben segíteni lehet?*

P.É.: – Információátadás. Kapcsolati háló kiépítése, ösztönzése a különböző területen szolgáltatók között országos szinten.

– Van arra kilátás, hogy egyszer intézményesen, magának az iskolarendszer teste szabásával is érkezik segítség a rászoruló családoknak?

P.É.: – Úgy vélem, hogy a közoktatási intézmények jó néhány típusa már ma is testeszabott. Ugyanakkor sem a személyi, sem a finanszírozási feltételek nem adottak ahhoz, hogy például a szülősegítés térségi feladatát összefogják. Kicsiben (helyi szinten megvalósuló) vannak jó példák ugyan, de elenyésző. A helyi projektek nem megoldások hosszú távon.

– Milyen hatások mutathatóak ki az eddig megvalósított „Szülősegítő szolgáltatások támogatása” pályázatok eddig feldolgozott adataiból?

P.É.: – Miközben a pályázati forrás évről évre csökkent, a pályázók száma nőtt. Jelenleg még nincs 2009-re biztos forrás a pályázatra. A hálózatépítést azért megkezdtük.

#### A PÁLYÁZATRÓL RÖVIDEN:

Pályázhattak közoktatási, szociális intézmények, gyermekjóléti szolgálatok, bölcsődék és civilszervezetek.

Támogatott szolgáltatásformák: szülőklub, szülőtanfolyam, szülőtréning, mentálhigiénés foglalkozások, tanácsadás, párterápia, családterápia, pszichodráma csoport, apaklub, szülők napja, családi napok.

128 pályázóból 47 pályázó SZMM forrásból részesült támogatásban 16 894 720 Ft összegben. 43 pályázó esetében forráshiány miatt nem került sor a támogatásra. A forráshiány miatt elutasított pályázatok közül további hatot támogatott az OKM 2 122 000 Ft összegben.

A megvalósítási idő alatt 849 szülő kerül bevonásra a programba országosan.

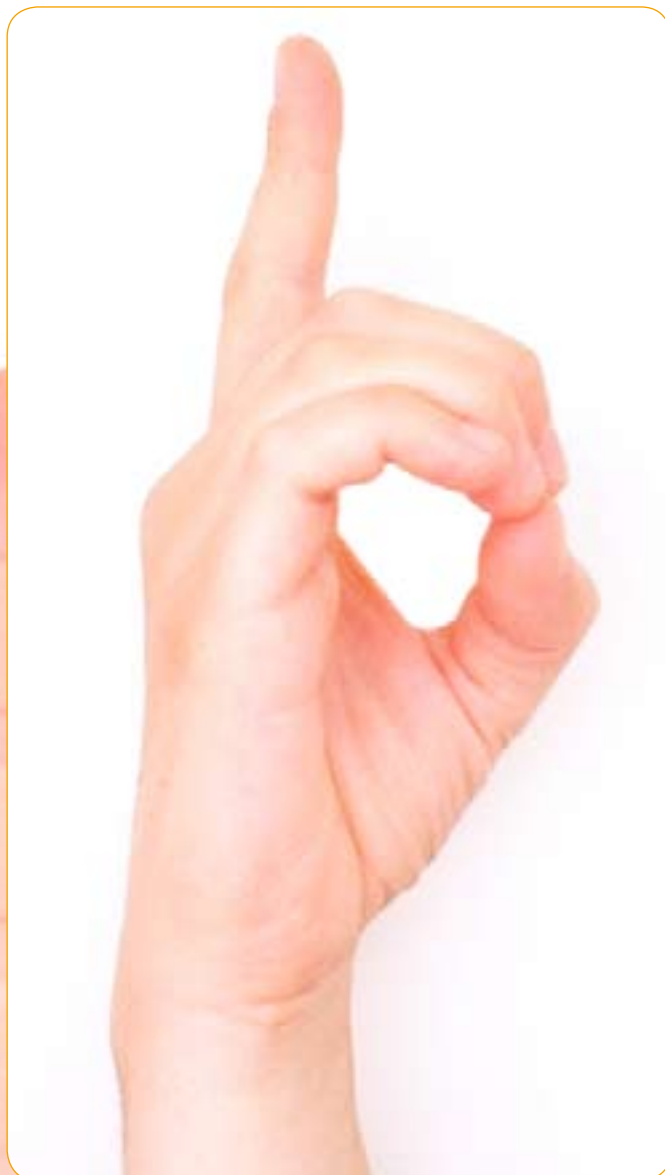
A pályázati programhoz kapcsolódó megvalósítási időszak 2009. július 31-ig tart.

– Mire lenne szüksége a közalapítványnak a további munkához? Mi segítene nektek ebben?

P.É.: – Azt gondolom, hogy egyrészt anyagi forrás évről évre célzottan a pályázatok kiírásához, hogy a kis szervezetek is pénzhez jussanak. Anyagi forrást igényel a szakmai szolgáltatásaink folytatása is: a kutatás, a szülők számára szervezett aktivizáló work-shopok, a regionális szülősegítő napok, az Ő-szintén című kiadványunk folytatása, melyben szülők és szülősegítő szolgáltatást végző intézmények írtak tapasztalatukról. Persze minden más segítség, támogatás is jól jön: pártfogók távmunka-programunkhoz (a Mentrópia segítségével közvetített internet hozzáférés, számítógép, képzések...), honlapfejlesztés, -szerkesztés, szülősegítő portál, kiadványok nyomtatása és az FSZK Szakmai Napok sorozatának támogatása.

– Mik a terveid és a feladataid a közeljövőben?

Pásztor Éva: – A távmunka lehetősége szülőknek, a honlapon információs portál, szervezetkeresővel, adatbázisokkal, az „Ő-szintén” című kiadványunk folytatása és egy praktikus, új információs kiadvány létrehozása.



# Csillagvizsgáló

Hegy, noha mély gyökered révén fog a támasz-adó föld,  
Van nyújtózni erőd csúccsal a csillagokig.  
Ész, rokonod szólít a világnak legtetetejéről;  
Döntsd el: lakhelyedet fönt akarod vagy alant?  
El ne veszítsd itt most jogaid! Ne heverj le a földre!  
És a sötét Acherón habjaitól magad óvd!  
Égi lakásod a természet válassza ki; hogyha  
Isten-kéz illet, tűz leszel, égsz lobogón.

## 2. rész

(Giordano Bruno: A saját szelleméhez)

Májusban Kósza kapitány legendás vitorlásának segítségével megtettük első közös úrsétánkat. Barangoltunk a Tejútrendszerben, elidőztünk a csillagok születésénél. Itt az idő, hogy ismét felkapaszkodjunk a „Giordano Bruno” hajó fedélzetére – amely nevét a méltán nagyérdemű, reneszánsz tudósról és vándorhumanistáról kapta, aki korát jóval megelőzve feltárta a kozmosz végtelenségét. Irány a Naprendszer!

### Égi otthonunk

„Ez a fiú megunta étkeit,  
S most csillagokra éheznek szegény.”  
(Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde)

Kósza kapitány ismét köszönti a csillagokra éhezőket! S hogy ez nem pusztán a költői képzelet szüleménye, ideje szembesülnünk a ténnyel: életünk az univerzum csillagaitól függ! Az ő életük és haláluk nélkül mi sem létezhetnénk. Nekik köszönhetjük a víz éltető elemeit, amelyet egy pohárban talán épp most emelünk a szánkhoz, vagy a levegőét, amelyet ebben a pillanatban belélegzünk...

No de ne szaladjunk ennyire előre az időben! A térben viszont annál inkább. Űrutazásunkban az az egyedülálló, hogy mindinkább előre haladunk, annál korábbi események szemtanúi lehetünk. Tér és idő különleges misztériuma ez. Így ha egészen messzire kalandozunk, visszajutunk magának az univerzumnak a születéséig... 13,7 milliárd évvel ezelőttre.

Nézzék azt az apró, üveggolyónyi létet! Ez az univerzum első másodperce. Elférne a tenyerünkben. Mégsem ajánlom, hogy bárki kézbe vegye: több milliárdszor forróbb, mint a Nap közepe. A következő másodpercekben már a fénysebességnél is gyorsabban terjed, s tágulása ütemében hűlni kezd. Az ősrobbanás által keltett mikrohullámú háttérsugárzás azóta is terjed, például a behangolatlan rádió- vagy tévékészülékek sistergésekor is ezt halljuk, látjuk.

Röpke 200-300 millió év, s máris a világ legkáprázatosabb tűzijátékának színhelyére érünk. A legelső csillagok most születnek! Sokkal nagyobbak a mi Napunknál, ezért hamar kiégnek, és szupernova-

ként szétrobbannak. Halálukkor számtalan, az újabb élet születéséhez szükséges anyagot bocsátanak a világűrbe (hidrogén, hélium, oxigén, nitrogén, arany, ezüst, platina stb.). A születés és a halál, a teremtés és a pusztulás végtelen körforgása ez.

### Naprendszerünk bolygói

Az egyik legelterjedtebb nézet szerint a csillagok születésénél jelenlévő ún. protoplanetáris korongból származó anyagcsomókból jönnek létre a bolygók. Azaz Naprendszerünk bolygói is ilyen „maradékokból”, a csillagba be nem épülő részekből jöttek létre. Kialakulásuk után a közettípusú bolygók nem sokáig élvezhették felhőtlenül életüket. Megpróbáltatások sorozata érte őket, hogy megedződjenek, s kiderüljön, alkalmasak-e az életre. Számos nagy méretű meteorit és kisbolygó csapódott a felszínükbe, de kiállták a próbát: ezt a „heves bombázás”-nak is nevezett időszakot.

### Nap

Mielőtt bolygásunkat megkezdjük (mily felismerés a magyar nyelvben, hogy a bolygókat bolyongásukról neveztük el!), látogassuk meg a helyet, ahonnan az utak indulnak. A szívet, amelyet minden létező fényként lát, és hőként érez. Naprendszerünk összes lakója a hatása alatt áll: mintha Isten rejtőznék mögötte – a görögöknél Hélios szüntelenül áthajt az égbolton szekerekkel; Egyiptomban Ré minden áldott nap újraszületik. Megköveteli, hogy tartsuk a tiszteletteljes távolságot. Ezt mi meg is tesszük: Földünk az élethez éppen ideális 150 millió kilométerre kering körülötte.

Központi csillagunk egy örvénylő, izzó gáztenger, sárga színét az 5000 kelvin fölötti hőmérséklete okozza. Magjában akár több tízmillió is lehet ennek értéke, ekkora hőfokon indul be a nukleáris reakció (a hidrogén héliummá alakul). Elektromágneses tevékenysége során több millió vulkánnál nagyobb energiát bocsát ki. Tömege akkora, hogy a vonzása határozza meg az egész Naprendszer mozgását. Már felnőtt-



korát éli. Élettartamát nagyjából 10 milliárd évre becsülik, ennek most megközelítőleg a felénél járunk. Üzemanyaga kimerülése egyben a Föld halálát is jelenti majd.

### Merkúr

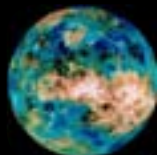


Első utunk a Nap körül legközelebb keringő, és egyben legkisebb bolygóhoz vezet, amely az istenek fürge és eszes hírnökéről, a római Merkúr istenről kapta nevét (a görög Hermész megfelelője).

Megfizette az árát annak, hogy a Nap közelségében élhessen: megégett és összefagyott. Hőmérséklete vadul ingadozik, valószínűleg az Antarktiszénál jóval vastagabb jégréteg borítja az átlagosan 100-700 kelvin közötti hő ellenére. Ez egyelőre csak feltételezés, mert nagyon rövid idő áll rendelkezésre a kőzetbolygó vizsgálatához: pirkadatkor vagy szürkületkor lehet csak látni, egyébként elveszik a Nap ragyogásában. Még a nagyszerű Hubble űrteleszkóp sem képes megfigyeléseket végezni, mert biztonsági rendszere megakadályozza, hogy a Naphoz túl közel merészkedjen.

Isteni követhet méltón gyorsabban áthalad az égen, mint bármelyik másik bolygó – hol itt, hol ott bukkan fel. A Holdhoz hasonló fázisai vannak, ám ezek többnyire láthatatlanok, mert a Nappal együtt kel és nyugszik. Ezért eleinte még két külön bolygónak hitték – a felkelőt Apollónnak, a lenyugvót Hermésznek nevezték. Püthagorasz ismerte föl, hogy a kettő egy és ugyanaz. Más tekintetben is hasonlít a Holdra: felszínét kráterek borítják, nincs természetes holdja és állandó légköre. Méretéhez képest azonban olyan nagy a sűrűsége, mintha egy vasgolyó lenne. Úgy tartották, a túlvilágra is ő viszi a híreket, így a holt lelkek vezetőjének is nevezték.

### Vénusz



A Naptól számított második bolygóállomásunk Vénusz, a szépség és szerelem római istennőjének nevét viseli (a görög Aphrodité megfelelője). Keleten köszönti a hajnalt, s búcsút int nyugaton – ebből fakad az Esthajnalcsillag elnevezés. Naprendszerünk legfényesebb csillaga, amit annak köszönhet, hogy felszínét egy áttetsző, nagy fényvisszaverő képességű kénsavas felhőréteg fátyolként lengi körbe. A Föld nővérének vagy testvérbolygójának is tartják, többek között hasonló méretük, tömegük és gravitációs erejük miatt. Feltételezések szerint több milliárd éve még a légköre is hasonlított a miénkhez. A Merkúrhoz és a Holdhoz hasonlóan fázisokkal rendelkezik. Bolygóink közül az egyetlen, amely retrográd forgású a többi bolygóhoz képest – azaz tengelye körül ellentétes irányú táncot lejt –, és amelyet női alakról neveztek el.

Ám a messziről oly bájos istennő közlő a végzet asszonya: halandók számára halálos az ölelése. A kőzetbolygók közül legsűrűbb, szélsőséges légkörét főként szén-dioxid alkotja, amellyel csapdába ejti a Nap hőjét – minden elpusztul benne. A távolból lenyűgöző látványt nyújtó, kék-zöld színű palást pompáját mérgező elemek tarkítják. A légköri nyomás a miénk 92-szerese, hőmérséklete 500 kelvin körül van. Felszínén vulkánok ezrei sorakoznak, amelyeket szintén női mitológiai vagy történelmi alakokról neveztek el.

### Föld

Az univerzum végtelenségét ismerve ugyan hihetetlen, de jelenleg:

*„A nagy világon e kívül  
Nincsen számodra hely;  
Áldjon vagy verjen sors keze:  
Itt élned, halnod kell.”*

Ezért is érdemes rá nagyon vigyáznunk...



### Mars



Szerető szülő(Földü)nket ezúttal könnyedén átszökellve elérkeztünk a Naprendszer negyedik, vörvörös kőzetbolygóhoz, amely minden más bolygónál jobban foglalkoztatja az ember képzeletét. Legalábbis a könyvek és filmek sokasága erről tanúskodik, és a tudósok tanulmányaiban is előkelő helyet foglal el.

Mars, a harc római istene (a görög Árész megfelelője) remek hadicselt eszelt ki birodalmának megvédésére: akkora a por a vörös bolygó felszínén, hogy szinte semmit sem látunk. Színét is ez a por, a benne található vasoxid kölcsönzi. Van levegője, ám túl ritka ahhoz, hogy belélegezzük, és sok benne a szén-dioxid. Semmi sem védi meg a Nap ultraibolya sugaraitól. Itt található a Naprendszer legmagasabb hegye, az Olympus Mons, amely háromszor magasabb a Mount Everestnél. Vulkanját 1970 óta (felfedezésének évétől) kialudtként tartjuk számon. Másik rendkívüli képződménye a Valles Marineris kanyon, mellette a mi Grand Canyonunk apró repedésnek tűnne. A Mars körül keringő szondák egyre több új vízmosást fedeznek fel – vizet(!), amely a marsi élet bölcsője lehetett.

### Jupiter



Ötödik állomásként megpillanthatjuk az istenek királyának hatalmas és tündökletes lakhelyét, aki a napfényes égboltot és a viharokat uralja (a görög Zeusz megfelelője). Palotája ezerszer nagyobb, mint a Föld, az összes többi bolygó elférne benne. Szomszédjaira is erős hatást gyakorol, látványa lélegzetelállító. Főistenhez méltón lába még csak nem is érinti a földet: mert az teljes egészében gázból áll. Ezért ha itt leszállnánk, elsüllyednénk, s talán sosem jutnánk szilárd talajig. Rendkívül gyors forgása több száz kilométeres gázfelhőt kavart, itt tombol a Naprendszer legnagyobb vihara, amely nagyjából tízezerszerese a Földön valaha keletkezett legerősebb viharoknak. Itt is hasonlóan táncoló sarki fényjelenség figyelhető meg, mint nálunk. 63 holdja úgy kering körülötte, mintha önálló naprendszert alkotnának. Négy legfényesebbike: Io, a tarka hold; Európé, a jégbe zárt világ; Ganümédész, a legnagyobb és Kallisztó, a kráterek holdja.

### Szaturnusz



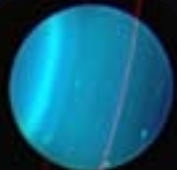
Az idő urának kerítéssel zárt kertjében landolunk hatodízben. Ő a korlátok mestere, a nagy tanító, az örök leckeadó, az egyik

legrégebb római isten (a görög Kronosz megfelelője). Naprendszerünk koronájának ékköve – csodálatos gyűrűjével rabul ejti képzeletünket. Látványa mindenért kárpótol, érdemes volt ilyen hosszú utat megtennünk érte. Gyűrűjének semmihez sem fogható szépsége a teljes pusztulásból született: valószínűleg egy korábban széttöredezett égitest törmeléke, sok milliárd jégszilánk alkotja. További különlegessége, hogy 1 km-nél kisebb vastagságú, ám 65 ezer km-nél is nagyobb a szélessége, így arányaiban százszor vékonyabb, mint egy A4-es papírlap. A bolygó szintén gázgömb, akárcsak a Jupiter, sűrűsége olyan alacsony, hogy fennmaradna a vízben. Tanításának lényege éppen ebben rejlik: éljünk úgy, hogy tetteink következményei egyre kisebb súlyúak legyenek. És használjuk ki a szűkre szabott időt...

Legnagyobb holdja a sűrű felhőbe burkolózott Titán, amely a holdak közül azon tulajdonságával emelkedik ki, hogy számottevő légköre van. Sőt szél, eső, évszakok, folyók, tavak és óceánok jellemzik, amelyekkel nagyon emlékeztet a Földre. Csakhogy tavait nem víz, hanem cseppfolyós földgáz alkotja. Több százszorosa a Föld készletének, képes lenne évezredekre ellátni minket.

### Uránusz

„A hetedik te magad légy” – azaz elérkeztünk a csillagos ég urához, aki a legősibb istengenerációhoz tartozik, többek között Kronosz (Szaturnusz) apja. Távolsága miatt annyira halvány bolygó, hogy csak a távcső feltalálása után fedezték fel. Ezért nem is tudunk róla sokat, ám az bizonyos: a különlegességek kedvelője. Erről árulkodik neve, amely ezúttal nem a római, hanem a görög mitológiából származó istené. Extravagáns megjelenésében is: mintha kibillent volna tengelyéből, s nem venne tudomást az aktuális naprendszerdivatról. Forgástengelye majdnem pontosan a keringési síkjában fekszik, emiatt bizonyos helyzetekben gurulva teszi meg pályáját. Ő az egyetlen bolygó, amely kevesebb energiát sugároz ki, mint amennyit a Naptól kap. A légkörében lévő metán elnyeli a vörös fényt, ennek köszönheti halvány kékeszöld színét. Holdjait egytől egyig shakespeare-i hősökről nevezték el, mint pl. Miranda, Titánia, Oberon, Puck, Cupido, Ophelia, Desdemona, Juliet és Prospero.



### Neptunusz

A tengerek istenének (a görög Poszeidón megfelelője, aki Kronosz fia és Zeusz fivére) lenyűgöző színe elé járulunk utunk utolsóelőtti állomásán. Lakhelyének a többi gázbolygónál nagyobb a sűrűsége, ragyogó kék színét szintén a légkörében található metánnak köszönheti, akárcsak az Uránusz. Finom felhőkkel átszótt, gyöngéd kékjének közelében azonban könnyen megszedülünk: 1500-2000 km/h-s ádáz szelek kergetik a felszínen egymást.

A Voyager-2 űrszonda négy halvány gyűrűt észlelt körülötte. Egyik legismertebb holdja a Triton, amely ugyan szilárd, ám nem stabil: jeget és gázokat okádó kozmikus kéményei aktívan pöfékelnek. Ellentétes irányban repdes bolygója körül, ebből arra következtetnek, hogy nem egyszerre alakultak ki, hanem csak később fogadta őt be a Neptunusz. Amelynek tömegvonzása egyre lassítja és beljebb húzza holdját, hogy egy napon darabokra szaggassa, vagy egyesüljön vele... Eme szédületes udvarlás kimenetelét mindenkinek a fantáziájára bízom.

### Plútó

Egy új, 2006-ban készült felosztás szerint a csillagászok már a törpebolygókhöz sorolják, mi azért örömmel vendégeskedünk nála is, az Alvilág uránál (a görög Hadész megfelelője). A kilencedik, legkisebb bolygó még a mi Holdunknál is szerényebb átmérővel rendelkezik. Felszínét fagyott nitrogén borítja, amely a Nap közelében felenged és vékony légkört alkot. Legnagyobb holdja a Charon – azaz Kharón, a révész, aki az alvilág folyóján viszi át a lelkeket. Felszínét ennek megfelelően valószínűleg jégvíz borítja.



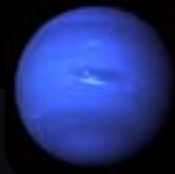
Reméljük, egyre inkább érzékelhető, hogy a világegyetem története mindannyiunk története – a maga szépségeivel és ellentmondásaival, amelyek felhívják a figyelmet: a látszat csal!... Távrolról mindig másként festenek a dolgok, mint közelről.

Ám az is örök igazság, hogy a világ sokkal több, mint képzelénk...

Ennek fényében kívánunk a nyárra mindenkinek csodás csillagnézést, és ne feledjenek kívánni, ha hullócsillagot látnak! Kalandozásunkat ősszel folytatjuk.

Gáspár Ildikó – Fehér István Csaba

Fotók: internet



# Könyvjelző: a rovatvezető beköszöntője



Az efféle címek alatt szereplő szövegeket az Olvasó általában átugorja, vagy jobb esetben végigsiklik rajta a szeme, talán néhány mondatfoszlányt el is olvas belőle.

Úgy döntöttem, hogy abban a szellemben írom meg ezt a beköszöntőt, amiben a rovatot is kezelni szeretném. Tehát: **Nem (csak) könyvmolyoknak! Nem (csak) irodalmárokhhoz!**

Az információtól, sallangoktól túlcsonduló világban mit is ígérhetnék, amiért érdemes lesz időről időre figyelemmel kísérni a kultúra ezen szeletét?

Nos, lesz itt:

## AKCIÓ

(AKtuális Címek az Irodalomból Óvatlanul – vagyis: kortársokról, bestsellerekről, friss megjelenésekről, szép- és csúnyairodalomról, sőt talán még leárazásokról is, egyáltalán nem óvatos modorban);

## KALAND

(Klasszikusok Ajánlása Lájtosan, Ahogy Nem Döguna- lom – kis segítség irodalomórákhoz vagy általános tájékozódáshoz – mindenkinek);

és persze

## VÉR is!

(Velős ÉletRajzok – hogy nagyjából képen legyünk lexikon nélkül).

Kedves Írók, kedves Olvasók, örömmel fogadnám a közreműködéseket az alábbi témákban:

- Most fog megjelenni! (ide jöhet rövid idézet is a műből);
- Megjelent, olvassátok! (szintén idézettel);
- Olvastad, tetszett, írjunk róla;
- Olvastad, nem tetszett, írjunk róla;
- Olvasnád, de máshol nem írtak róla semmit, írjunk róla;
- Könyves, irodalmi vagy más kulturális esemény lesz, adjunk róla hírt (kéretik jó előre).

Kapocs:

[szeifert.natalia@gmail.com](mailto:szeifert.natalia@gmail.com)

Sallangmentes infókat és jó olvasást mindenkinek!

Szeifert Natália  
rovatvezető

A szerző könyvének bemutató klipje: <http://www.youtube.com/watch?v=PhIBcWzrkGM>

**A könyvről bővebben a 45. oldalon olvashat. Kattintson!**



Fotó: Szabó Borka

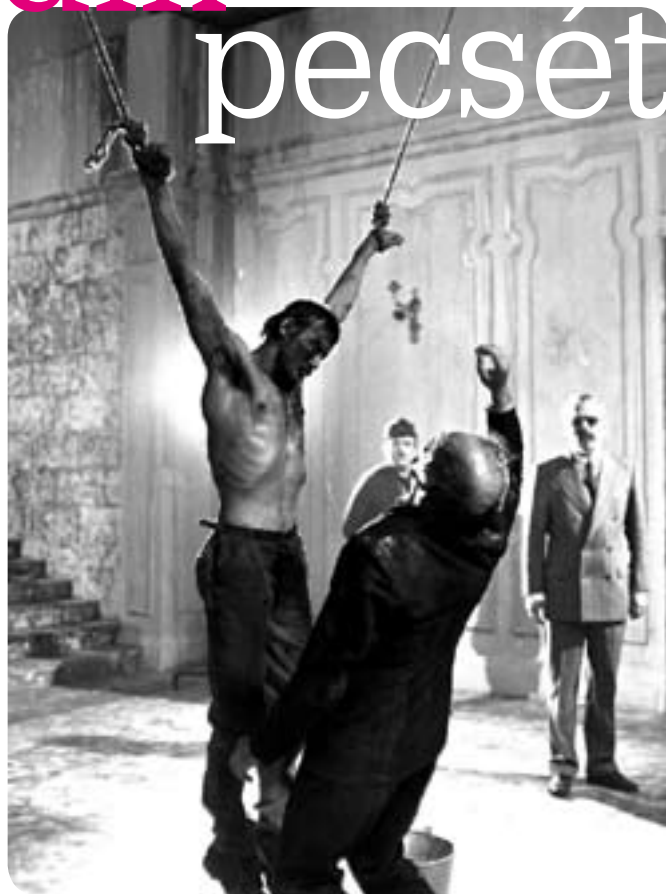


# Az ötödik pecsét

„Azt nem tudom, hogy Tomoceanszakatiti legyen-e vagy Gyugyu?” – még éjjel, alvás helyett is ezen töprengenek Sánta Ferenc regényének hősei. A művet túlzás nélkül nevezhetjük a magyar „Lenni, vagy nem lenni” morális alapkérdésének. Mert ha őszinték vagyunk, végtelenül nehéz a választás. Hosszas hánykolódás után végül bármire is jussunk, az életünk biztosan gyökeresen átalakul.

Sánta Ferenc – erdélyi származású írógeniuszunk – éppen egy évvel ezelőtt, 2008 júniusában hunyt el, 81. születésnapja előtt pár hónappal. Új korszakot nyitó irodalmi munkásságát – a számos egyéb kitüntetés mellett – 1973-ban Kossuth-díjjal, 1993-ban és 2007-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend keresztjeivel ismerték el. Az irodalomtörténészek szerint legalább 48 idegen nyelvű, önálló Sánta-kötet jelent meg, 27-féle nyelven. A regényeiből készült filmek – Fábri Zoltán rendezésében – szintén nemzetközi sikereket arattak.

Mindezt úgy érte el, hogy élete utolsó harmadában már nem alkotott – legalábbis jelentősebb művet nem publikált. Idekívánczik Ancsel Éva gondolata: „Az író tud írni. A nagy író tud nem írni, amikor nem tud írni.” Ő már odaadott mindent korábbi verseiben, novelláiban, regényeiben, drámáiban. Ereje főként humanizmusában, morális bölcséletében és realista ábrázolóerejében, sallangmentes, lényegretörő fogalmazásában rejlett. Ezért is mondták róla: prózai verstömorségűek. Rendkívüli lényeglátó képességével egyszerű, közérthető módon tudta formába önteni gondolatait. Írásaival elsősorban a legveszedelmesebb emberi ostobaságra, a fanatizmusra hívta fel a figyelmet.



Ezek egyik gyöngyszeme 1963-ban megjelent regénye, „Az ötödik pecsét”, amelyből 12 évvel később Fábri Zoltán méltó adaptációt készített, többek között Őze Lajos, Márkus László és Latinovits Zoltán színészszerűsok főszereplésével.

1944-ben, a nyilasterror végnapjaiban négy kisember ücsörög egy kocsmában, akik mintha bizonyos „kasztoakat” is képviselnének. Kovács szakai, az egyszerű, józan életű, kétkezi munkájából élő, megbízható és becsületes asztalos. Béla kolléga, a műveletlen, jóindulatú, ugyanakkor izig-vérig kereskedő habitusú, ügyeskedő, számító kocsmáros. Király úr, az okos, félművelt, ám ennek gyakori csapdájába, az önámításba eső, lelkiismeretét elfojtó, romlott életű, hazugságba keveredő könyvügynök, aki még az „európai”-t is „ejrópai”-nak ejti, hogy brillírozzon. Valamint Gyurica úr, az órás, aki emberismeretével, különc és provokatív viselkedésével, kendőzetlen, elmés megjegyzéseivel kitűnik a társaságból, mégis elfogadják, és mérvadó a véleménye. Pedig titokban tartja még barátai előtt is, hogy felesége halála óta árva zsidógyermeket bújtat otthonában...

Ők négyen – különbözőségeik ellenére – napról napra összejárnak, s civódással, heccelődéssel fűszerezett, barátságos hangulatban, moralizáló filozofálgatás közepette töltik együtt estéiket a pesti kocsmában.

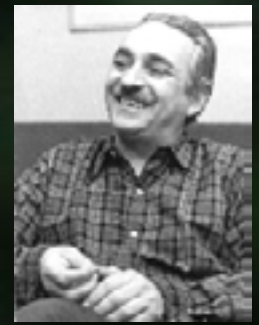
Egy napon betéved az ötödik kocsmavendég (avagy pecsét...?). Ő Keszei, a fényképész, aki mankóval bicceg le a lépcsőn – a fronton elveszítette egyik lábát, helye azóta is borzalmasan sajog. Mérhetetlenül sokat kínlódott, ettől úgy érzi, megtisztult, és sokkal fogékonyabbá vált mások



sorsára: határtalan benne a jóság és az emberszeretet. „Ne tartóztasd meg magad a szenvedéstől, hogy jó lehess, és ott légy majd azok között, akiről János jelenéseinek angyala feltöri az ötödik pecsétet!” – biztatja önmagát.

Gyurica éppen ezen az estén tárja a társaság elé történetét Tomoceanszkekattitiról, a zsarnokról, és Gyugyuról, a rabszolgáról. Mindketten a távoli Lucs-lucs szigeten élnek, ahol az uralkodó kegyetlen rendszabályozásai megfelelnek a hely és a kor erkölcsének. Több ezer embert korbácsolt, csonkított vagy ölt meg, köztük nőket, gyerekeket, sőt a saját szülőanyját is. Eközben meg volt győződve arról, hogy ő a világ legrendesebb embere, és soha semmiféle lelkiismeret-furdalás nem gyötörte. Hiszen csak társadalmának elfogadott normája szerint cselekedett, így eszébe sem jutott megkérdőjelezni tetteinek helyességét.

Ezért Gyugyu is beletörődött sorsába: a zsarnok kivágta a nyelvét, mert mosolyogni merészelt; egyik szemét kiszúrta, mert véletlenül rálépett kedvenc majmocskája farkára; tizenéves lányát elvette, s a halálba taszította élvezeg kedvteléseivel; felesége orrát lekasabolta egy ügyetlen mozdulata miatt. Rémtetteinek sora ennél jóval hosszabb. Gyugyu egészen haláláig – ami egy párdúc gyomrában érte – azzal vigasztalta magát, hogy a temérdek szenvedés ellenére tisztességes, büntetlen életet élt.



Az ívócimborákat mélységesen felkavarja a történet, ám Gyurica nem tágit. Öt percet ad arra, hogy döntsenek: ha most meghalnak, és rögvest utána feltámadnak, akkor vagy Tomoceanszkekattiti, vagy Gyugyu lesz belőlük, aszerint, hogy melyiket választották. Harmadik lehetőség nincs.

A zsarnokságról való fiktív, látszólag tét nélküli moralizálást valós kényszerhelyzet akasztja meg. Két egyenruhás nyilas lép be a kocsmába. Ettől kezdve az olvasó szinte a saját bőrén érzékeli, hogy Lucs-lucs szigete nincs is olyan távol... A szereplők akarva-akaratlan végzetük felé sodródnak.

Sánta Ferenc még számos elgondolkodtató fordulatot tartogat számunkra regényében. Például szembesít bennünket a szavaink és tetteink között tátongó szakadékkal, amelyen csak akkor verhetünk hidat, ha feltépjük a lelkiismeretünket elfedő hályogot. Kérdéseinek nem az a célja, hogy rávágjuk a magunk számára megnyugtató, bevésődött válaszokat. Ellenkezőleg: szándékosan sarkít, hogy ezzel mély és alapos önvizsgálatra készítessen, hogy átértékeljük mindazt, amit addig oly sziklaszilárdan hittünk. A filozófiából jól ismert „bögyöl” ébresztő csípése ez – tetteinken keresztül méretünk meg.

Mielőtt bárki elkapkodná a döntést, megsúgom: az öt ember közül egyedül a fényképész volt képes arra, hogy kimondja, ő Gyugyut választaná. A többiek sajnos nem hittek neki. Sőt, Gyurica hazugnak nevezte. Ezért Keszei másnap reggel, az igazságtól és jóságtól átszellemülten vette lépéseit a nyilaspárt körzeti irodája felé, hogy a rajta – ezáltal az egész emberiségen – esett sérelmet ne hagyja büntetlenül.

Gáspár Ildikó

Fotók: Petőfi Irodalmi Múzeum honlapja és internet





# Öröklét a kertben



**Rákospalotai Múzeum, Jépont, bográcsgulyás, öröklét. Mi az összefüggés? A Pestújhelyi Kerti Tárlat.**

Május 24-én, vasárnap délelőtt 11-kor a Rákospalotai Múzeum kertjében megnyitott az egynapos Kerti Tárlat, amire hagyományosan a környék neves ipar- és képzőművészei elhozták alkotásaikat. 2008-ban bekövetkezett elhunytáig Jépont, azaz Váczy Jépont Tamás is tevékeny szervezője volt.

Az évente ilyen-tájt, késő tavasszal (vagy kora nyáron?) megrendezett és a Pestújhelyi Napok rendezvénytől összekötött egynapos szabadtéri kiállítást idén is Mójzes Ildikó, a Rákospalotai Múzeum igazgatónője és Feledy Balázs művészettörténész nyitotta meg. Mindketten megemlékeztek pár mondatban Jépontról, az igazgatónő elfojtott könnyeivel küszködött, a meghívottak pedig kegyeletteljes némaságban hallgatták.



A megnyitó beszéd után tovább folytatódott az alkotások megtekintése, illetve a kötetlen beszélgetés, ismerkedés a megjelent alkotókkal, barátokkal, ismerősökkel. Eközben a kert hátsó sarkában rotyogott a bográcsban a gulyás, amely idén nagyon

ízletesre sikeredett. A fakanalat letéve a szakács további tehetségéről tett tanúbizonyságot: fotózott. Az eseményen megjelent a XV. kerületi Önkormányzat hivatalos lapja, a Városházi Napló fényképésze is.

Ismét sokféle művet állítottak ki sokszínű és tehetséges alkotók. Készült fotórealisztikus festmény, sakktábla emlékkép-tükörrel, női pozíciós szobrok, lóröflif a szekér előtt nagyon elmésen elhelyezve, megafestmény, piros-kék színkompozíció is.

Jépont családja a művész utolsó, befejezett képeit állította össze egy nagyon hangulatos, intim és otthonos installációba. Ezekre a festményekre Renoir és Dalí szelleme idéztetik meg, Jéontos előadásban. Emellett középen egy családi mosolyalbum szintén Rá jellemző világban bemutatva, egy kollázs fotókból, grafikákból, keretektől. És van egy kép, amely híven a zsenomhoz (sic!) az asztalfiókban maradt...



A kompozíció közepén egy szék invitál helyt foglalásra a szemlélőnek: rajta fényképalbum, Jépont werkfotói. Ennek ellenére senki nem ül le, tiszteletből vagy mert ülni fáj, állva nézik meg a képeket. A gyerekhad mocorgásától életre kel az egész kert...



A tárlat így válik emlékkiállításá, az élet és halál körforgásában rekedt emberi lét mementójává. Míg a gulyást kanalazgatjuk, az egész kert megtelik az elmúlt korok és a mostani művészet szellemével. Jépont installációja beke-retezi az egész kiállítást. Így Ő és alkotása, részvétele a tárlaton és az életünkben örök...

Jépont emlékhonlapja fotóalbummal:  
[www.jepont.hu](http://www.jepont.hu) (www nélkül is elérhető)

Szöveg és fotók: Szabó Borka

**További képek az 54. oldalon, a Kiállítás rovatban találhatóak. Kattintson ide!**



# Kétfarkú Kutya Valóságteremtő Központ



**Az utcákat járva néha különleges plakátokra és vicces feliratokra, hirdetésekre lehetünk figyelmesek. Ezeket a Kétfarkú Kutya Párt, azaz Kovács Gergő hozza létre.**

– Honnan jött a név?

– A blöki adott volt, az már létezik 7-8 éve, Csabi haverom rajzolta egyszer matricaformában, amikor egy génkutató intézet hátsó kijáratához pingáltunk mutáns lényeket. Ott élt a szemétdombon egy háromfejű kakas társaságában. Aztán amikor csináltuk a fiktív pártot a 2006-os választási kampányban, akkor logikusnak tűnt, hogy kétfarkú kutya legyenek jelöltek, hisz' már valamelyest bejárattott figurának számított Szegeden. Azonkívül egyszerre ijedt és mosolygós, ami pont szerethetővé tette, mint országgyűlési képviselőjelölt. Így hát a párt neve is Kétfarkú Kutya Párt lett, s mivel sokan akkor ismerték meg a dolgaimat, rajta ragadt az egyéb utcai ténykedéseimen is ez a név. Meg hát persze amúgy is kell egy logó, meg egy név, az mégis csak hülyén nézne ki, ha kiírnám, hogy Kovács Gergő.

– Mik a célkitűzéseid?

– Szeretnék Zambia miniszterelnöke lenni. És a rezsit is nemsokára ki kéne fizetnem. Nagyjából ezek. Az utcai „munkákkal” kapcsolatban nehéz mit mondanom. Nekem ez hobbi, ami úgy tűnik, hogy sokaknak tetszik, ezért szívesen csinálom. Szerencsére nincs semmi kööttség, én nyilván nem ebből élek, ha megunom, majd abbahagyom. Azzal meg tisztában vagyok, hogy egyedül vajmi keveset tehetek az emberek gondolkodásmódjának megváltoztatásáért. Talán a problémák kiröhögésében tudok valamennyit segíteni, de sok minden emiatt nem fog történni.

– Művésznek tartod magad?

– Nem.

– Nagyon tetszik, hogy a véleményedet ironikusan és kreatívan közlöd az utca emberével. Honnan jött a készítés, hogy ilyen formában fejezd ki magad?

– Kevés hely van ma, ahol az ember minimális anyagi ráfordítással viszonylag nagy nyilvánossághoz szólhat. Az egyik ilyen az utca, a másik meg az internet. Az utcai jelekben az a jó, hogy mindenki ismeri azokat, hiszen mindennap látják. Az ismert szimbólumokkal, reklámokkal pedig nagyon egyszerű viccelni. Már az is, hogy mondjuk egy zebratábla máshogyan néz ki, mint szokott, önmagában érdekes dolog tud lenni. A reklámok szintén remek felületek, hisz az alacsony szellemi színvonaluk miatt elég könnyen kifigurázhatók, és a kritika felületének is remekül megfelelnek, mert magát a rendszert képviselik.

– Hogyan fogadják a tageid? Jelentettek már fel?

– Ezek nem tagek. A tagek pár betűből álló felfújtt feliratok, ezek a graffitis kódolt néven kívül semmi infót nem tartalmaznak, nem szólnak semmiről, és általában baromi rondák.

A MÁV jelentett fel egyszer rágalmozásért, mikor kiraktam pár plakátot a nevükben a vasútállomáson, miszerint „A VONATOKAT DIREKT NEM TAKARÍTJUK. MÁV” és „A VONATOK DIREKT KÉSNEK. MÁV”. Ez még húzódik, de gondolom, nem lesz semmi komoly belőle. Rendőrök persze sokszor kaptak már el éjjel, de eddig mindig elengedtek. Be sem vittek soha, ami nekem is furcsa egy kicsit. A fogadtatás biztos vegyes, igazából hozzám a honlapon keresztül azok szoktak eljutni, akiknek tetszik. De mondom, ez nem sokat jelent, hiszen az nézi meg a honlapot, akinek tetszett valami.

– Szerinted az utca van a művészetért, vagy a művészet van az utcáért?

– Az utca azért van, hogy eljussunk valahova, miközben reklámokat nézegetünk. A művészet meg önmagáért van.

– Hol lehet veled személyesen találkozni? Van olyan fórum, amire hívod az embereket?

– Nagygyűléseket nem tartok, de van e-mailcím a honlapon, nem túlságosan nehéz megtalálni. Sőt, aki ügyes, még a címem is előbányászhatja a Google-ből.

– Mit üzensz a Mentrópia olvasóinak?

– Sziasztok.

Dobos Mónika

Bővebben a Kétfarkú Kutya Párt munkáiról az alábbi honlapon olvashatnak: [www.mkkp.hu](http://www.mkkp.hu)



# Egy született szőke kalandozásai Gasztronómiában

**Bosznia számomra a csodák országa. Szépség, szegénység és jókedv. Igen, így együtt! Az ott élők kihozzák mindenből a legjobbat. Leginkább önmagukból. Mosolygós, szép emberek, és rendkívül barátságosak. Szívből nevetős, jó szívvel adó, különleges nép.**

Szeretek náluk lenni! És nem csupán hatalmas hegyei, opálzöld vadvizei miatt, hanem azért, mert szeretem őket!

Kommunikálni nem igazán tudunk, de minnek is, hiszen beszélnek a gesztusok, üzen a mimika, és amikor a szemkontaktus is bekapcsolódik, annak bizony örök barátság a vége.

Hanem egy apró élethelyzetben – az ételrendelésnél – mégiscsak kell, kellene a közös nyelv...

Mindenevőnek nem igazán mondhatom magam, hiszen a Halak és a Nyúl jegyében születtként kannibalizmus lenne részemről ezek fogyasztása.

Hogy akkor mit eszem?

A kergemarhakór megjelenése még azt a kevéske bizalmamat is elvette a marhahústól, aminek köszönhetően olykor azért megettem korábban a gulyás-féléket.

A hidegvérű állatoktól akkor is irtózom, amikor még mozognak, így hát szóba sem jöhetnek a tányéromra rakva.

A vadak? Olyan, mintha embert ennék! Szabadnak születtek! Nem ételnek, hanem társainkul az erdei sétánkon.

Marad szegény sertés és a szárnyasok. Őket meg eszem, ha már húsevőnek születtem.

Igen ám, de ezt közölni is kellene a pincérrel, amikor egy idegen ország számomra ismeretlen nyelvű étlapját tanulmányozom.

Nem szeretnék kérkedni a nyelvtudásommal, de az általam – nem sok eredménnyel! – tanult nyelvek – orosz, angol, német és svéd – mindegyikén képes vagyok elmondani, hogy mit szeretnék enni. Bosnyácul persze nem... A mosolygós, készséges pincérfiú már csaknem minden rendelést felvett huszonakárhány fős társaságunktól, amikor rám került a sor.

A fiú tökéletesen beszélt bosnyácul, de én egy nyikot sem értettem belőle. Miután elmondta, amit akart, és amit máig homály fed számomra, gondoltam, rövidre zárom a beszélgetést. Ráböktem az étlapon egy ételre, és megkérdeztem angolul, hogy disznóból készült-e.

Kedves mosolya mit sem változott, de széttárt kezekkel jelezte, nem ért engem. Na, jól van, akkor próbáljuk meg németül! Mindhiába. Hasonló reakcióval jelzett további próbálkozásaimra is.

Társaságunk már fogadásokat kötött rám. Többségük biztos volt benne, hogy az életben nem fogom kideríteni, hogy miből készült a kinézett étel, de nem vagyok az a feladós fajta...

– Rőf-rőf? – kérdeztem csendben, mélyen a fiú szemébe nézve, hátha segít a gondolatátvitel. Segített! Azonnal megértette, de bánatomra, nemet intett.

– Kotkodács? – próbálkoztam tovább.

Saját népes társaságomon kívül már a szomszédos asztaloknál ülők is érdeklődve figyelték a kvízzjáték végét.

A fiú újbóli neme elkeserített.

– Hát akkor miből van? – néztem rá esdekelve.

Ő pedig válaszolt! Szemérmesen, nagyon csendben, de érthetően ezt mondta: – Múúúúúúúú.

Ekkor már szem nem maradt szárazon. Barátaim dőltek a nevetéstől, többen tapsoltak, én pedig rendeltem egy vegatálat. Azóta viszont már megtanultam bosnyácul is ezt a két szót, disznó és csirke.

A következő helyszín, Ausztria, Bad Gastein, az Alpok hegyi vendéglőinek egyike.

Gertrúd szőke, és roppant csinos pincérnő. Gyönyörű népviseletben szorgoskodik nap mint nap a hegyek közt megbúvó étteremben.

Kedvessége és gyorsasága miatt a vendégek nagyon szeretik! De ma kifogott engem, és ettől mindkettőnk élete megváltozott egy kicsit.

Nem értettem az étlapon kínált fél-„valamit”, ezért rákérdeztem, mi az.

A választól majd elájultam! A lány kedvesen ezt mondta:

– Egy fél sültkutyá, krumpლისalátával.

Alig tudtam kinyögni, de még így is elég hangosan kérdeztem vissza:

– Kutyá???

Gertrúd nem törődve etikettel, vendégtisztelettel, hatalmas hahotában tört ki. És már nemcsak ő nevetett, hanem németül kiválóan beszélő férjem, valamint a vadidegen asztalszomszédaink is.

A „Hund” és a „Hun” szó írott alakját nyilván még én is felismertem volna, de az alpesi németet beszélő pin-

cérlány „Hun”-ja kicsit rövidebb ú-val hangzott a kelle-ténél, és a „d” betű lenyelése nem az egyetlen népies módosítás lett volna a sok nyelvjárást ismerő és beszélő osztrákoknál.

Így lett ez az ebédem sült kutya helyett egy szép, rozsdásra sült tyúk.

Ottlétünk alatt a vendéglő legvidámabb vendége cí-met érdemeltem ki, hiszen ahány alkalommal összenéz-tünk a pincérlánnyal, könnycsorgató hahotával végződött a szemezésünk.

És végül egy északi utazás emléke következik.

A helyszín Finnország, Turku, a régi főváros impozáns kastélyának díszterme, ahová a férjem révén jutottam el egy különleges, középkori vacsorára. Házigazdánk maga a „király” volt!

A díszasztaltól meglehetősen távol választottunk he-lyet, a terem szélén, remélve, hogy onnan majd „megta-nuljuk”, mire ránk kerül a sor, a középkori etikettet, vagyis a tudni- és tennivalókat.

Díszes szolgálhad vonult be nagy csinnadrattával, ve-zetőjük kezében aranytál.

– Na, ezt a király kapja! – súgtam oda férjemnek. Nem sokat tévedtem. A szolgál ura elé járult, aki szívélyes há-zigazda lévén intett, hogy a legszerényebb vendégeket illeti az elsőség.

És a szolgál elindult egyenesen felénk!

– Semmi baj! – nyugtattam magamat. Férjem – köz-tudottan – találékony, talpraesett ember. Olyan helyzet még nem adódott, ahol ő zavarba esett volna. Majd meg-oldja ezt is.

A szolgál pedig, csak jött megállíthatatlanul, majd fél térdre ereszkedett előttem...

– Te jó ég! Mit akarhat?

Az aranytál felém nyújtva várt.

– Nehéz lehet szegénynek! – futott át az agyamon.

Minden szem engem figyelt, tettem hát – kicsit tété-nyezve –, amit helyesnek gondoltam. Bár estélyiben, ki-sminkelve még soha nem ittam tálból...

Közben férjem odasúgta – látva tál fölé hajlásomból, hogy elszántam magamat az ivásra:

– Azt hiszem, nem kellene innod belőle, inkább moss kezet!

Még időben állított meg bölcs tanácsa... Megmártot-tam ujjaimat a vízben, és vártam a törlőkendőt, miköz-ben irodalmi emlékeimből felszínre tört, hogy a hajdani középkori ceremóniák során a kuttyák szőrébe törölték kezüket a vendégek.

Kutyást sehol sem láttam, viszont a tál tartó szolgál szemével a lecsüngő, hófehér abroszra intett.

A vacsora további részében is elsőként kellett meg-küzdenem a feladatokkal. Felnőtt életemben első alka-lommal szedtem, és ettem evőeszköz nélkül...

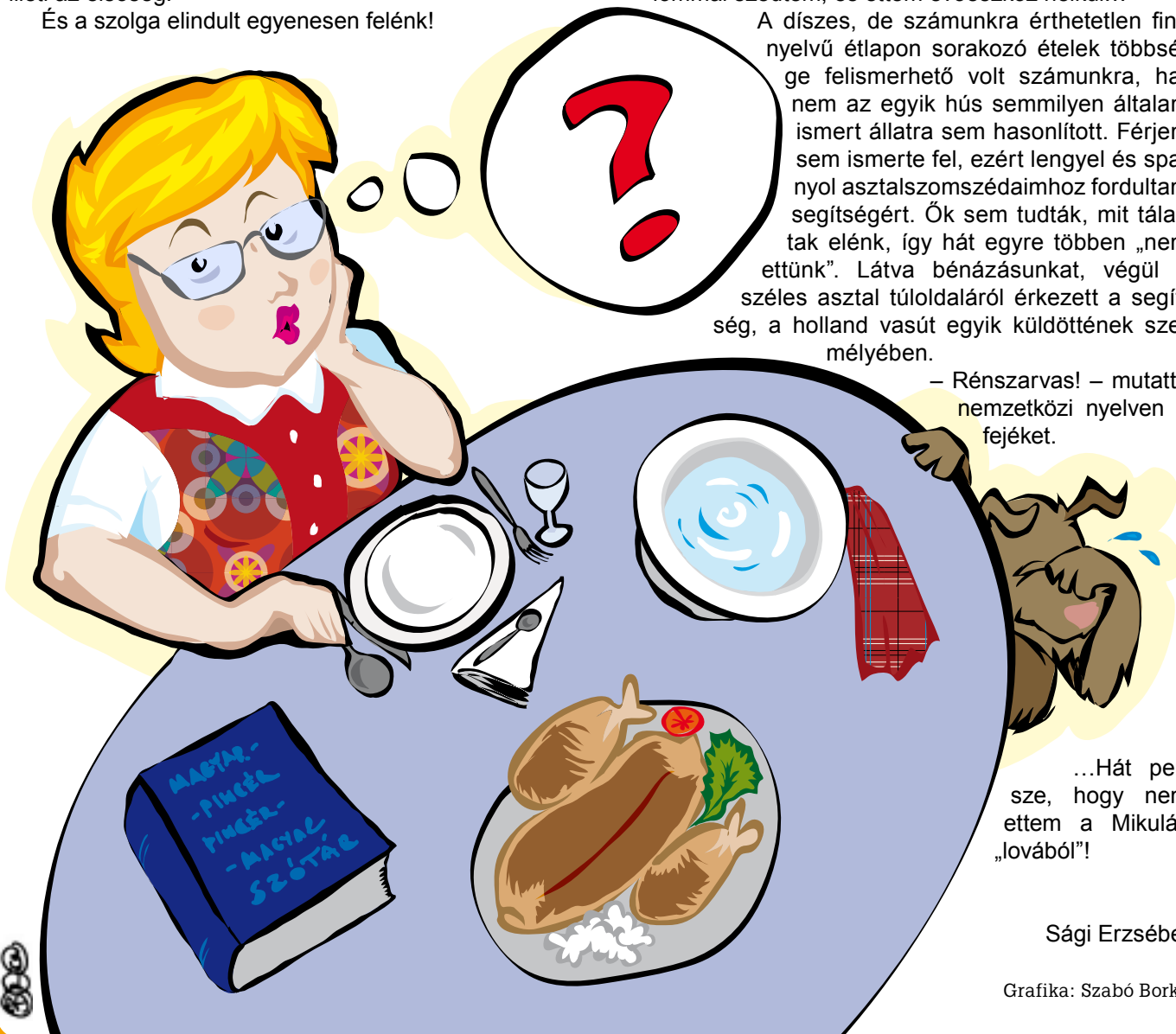
A díszes, de számunkra érthetetlen finn nyelvű étlapon sorakozó ételek többsé-ge felismerhető volt számunkra, ha-nem az egyik hús semmilyen általam ismert állatra sem hasonlított. Férjem sem ismerte fel, ezért lengyel és spa-nyol asztalszomszédaimhoz fordultam segítségért. Ők sem tudták, mit talál-tak elénk, így hát egyre többen „nem ettünk”. Látva bénázásunkat, végül a széles asztal túoldaláról érkezett a segít-ség, a holland vasút egyik küldöttének sze-mélyében.

– Rénszarvas! – mutatta nemzetközi nyelven a fejüket.

...Hát per-se, hogy nem ettem a Mikulás „lovából”!

Sági Erzsébet

Grafika: Szabó Borka





A kolikonyhát és kollégiumi életet már elhagytam pár hónapja, de igyekszem a könnyen elkészíthető recepteket megosztani a kedves Olvasókkal. Ezúttal két aktuális kedvencem kerül terítékre. Az első egy könnyen elkészíthető és finom leves, amit nyugodt szívvel dúsíthatunk mindennemű hagymával, a másik egy finom mártogató, amit sült krumplihoz ajánlok.

## Magyaros hagymaleves (Moniqosan)

Először is pucoljunk meg két nagy fej vöröshagymát, jobb ezen hamar átesni. Majd szerezzünk be 2 dl tejfölt, 5 dkg húsos füstölt szalonnát, 1 hegyes, erős zöldpaprikát, némi lisztet, fűszerpaprikát, tyúkhúsleves kockát, citromlevet, porcukrot, sót és törött borsot. Amikor ezzel megvagyunk, kezdődhet a móka.

A füstölt szalonnát apró kockákra vágjuk, és álljunk ellent a kísértésnek, hogy itt abbahagyjuk, és leves helyett parasztreggelit készítsünk belőle és a hagymás paprikából.

Vegyük elő kedvenc (vagy egyetlen) főzőedényünket, és söpörjük bele a szalonnát. Készítsünk pörccöt, azaz süssük ki a zsíráját, és amikor elkészültünk, a pörccöket vadásszuk ki belőle, rakjuk el későbbre. Ezt majd a legvégén kell a levesünkhöz adni.

Az erős zöldpaprikát szeleteljük vékony karikákra, a felét tegyük félre, a másik felét viszont a megtisztított, felkarikázott hagymával együtt a szalonnaszírba helyezhetjük, és kezdjük el pirítani. Amikor már eléggé megfonnyadtak, húzzuk le a tűzről, és keverjük hozzá egy teáskanál pirospaprikát, majd öntsük fel 8 dl vízzel.

Miután elkezdjük forralni, tegyünk bele egy húsleveskockát, és sózzuk, borsozzuk ízlés szerint. Öt perc után keverjük bele a liszttel simára kevert tejfölt. Ha natúr joghurttal készítjük, pikánsabb ízhatást varázsolunk a levesbe.

Kevergetve forraljuk fel a levest, majd a félretett szalonnapörccöt és az erős paprikát adjuk hozzá. Én még reszelt sajttal is szoktam gazdagítani, vagy mozzarella csíkokkal, illetve felkarikázott újhagymával. Sózzuk és borsozzuk meg, azután jól keverjük össze, és hagyjuk állni 10 percet, mielőtt tálaljuk.



## Cukkinis-currys mártogató

Vegyünk két kis cukkinit, hámozzuk meg, és daraboljuk össze, pucoljunk meg egy kis közepes fej vöröshagymát, és karikázzuk fel. Pirítsuk meg őket forró olajon, majd rakjuk turmixgépbe, és zúzzuk össze. Adjunk hozzá 2 dl tejfölt és 2 teáskanál curryport. Majd sózzuk és borsozzuk, és adjunk még hozzá 2 teáskanál citromlevet. Sült krumplit és sült zöldségeket lehet bele mártogatni, vagy ami éppen a kezünk ügyébe kerül! Kenyérre kenve is finom.

Jó étvágyat!

Dobos Mónika

Fotók: [www.sxc.hu](http://www.sxc.hu)

## Könnymentes hagymapucolás

Mártsuk a hagymavágó kést vízbe, majd kezdünk hozzá a hámozáshoz. A hagyma külső héját eltávolítva, mossuk meg hideg folyó víz alatt a gumót. Ezután szeleteljük fel a bevizezett vágódeszkán. Ha az egyik fél hagymát félretesszük – míg a másikat felszeljük –, fordítsuk vágással lefelé, hogy addig se párologjon az illóolaja. Amikor elkészültünk, mossunk el minden használati tárgyat, ami érintkezett a hagymával, és még véletlenül se nyúljunk a szemünkhöz vagy az orrunkhoz! Mossunk alaposan kezet. Ha azonban a fent leírtak sem működnek, akkor a hagymapucolás idejére vegyünk fel úszószemüveget. Lehet, hogy hülyén fogunk kinézni, de ez a hagymát abszolút nem érdekli, és legalább szárazon marad a szem! Az elkészült leves íze pedig mindenért kárpótol...

Szabó Borka



Szeretne hirdetni,  
de nincs rá „keret”?

Ne feledje,  
nálunk  
a hirdetés  
ingyenes!

hirdetes@  
mentropia.hu

Van egy hegedűm, amit évek óta nem használok, de nincs szívem túladni rajta. Kéri valaki?

Igen, én! Nagyon szeretnék megtanulni hegedülni, de nincs pénzem rá... Köszönöm!

www.ad6kap6.hu!

Adhat-kaphat közvetítő nélkül.

Még sosem volt ilyen egyszerű a kapcsolatteremtés adományozók és rászorulóik között!

## Gordiusz

Ha az előzőről lemaradtál, akkor most itt az újabb lehetőség!

Van, hogy mindent egy lapra kell feltennünk, hogy egy vonással oldjuk meg az élet által eléink gördített helyzeteket. Az életben merni kell kockáztatni.

Ossz meg velünk egy valós vagy fiktív kalandot arról, hogyan lehet humorral, nyugodtsággal vagy szokatlan, pozitív megoldással kezelni a váratlan, de hétköznapi helyzeteket.

Maximum féloldal hosszúságú novellákat, igaz meséket, izgalmasan megírt történeteket várunk.

Minden beküldőt egy zseton kulcstartó fog emlékeztetni, hogy bátraké a szerencse!

A szerkesztőség által legjobbnak ítélt írás pedig **10.000 forint** értékben **játékot** kap: egy Winmau Dart táblát 3 db Winmau Dart nyíllal, valamint a nyertes mű megjelenik a Mentrópia szeptemberi plakátjain is!

A beküldéseket doc formátumban a [jatek.mentropia@gmail.com](mailto:jatek.mentropia@gmail.com)

címre várjuk, **Bátraké a szerencse!** tárgyú írott levelekben **2009. július 12-ig**.

A következő eredményhirdetés ideje: **2009. augusztus 10.**

A kép csak illusztráció.



**\* A NÉV kötelez!**

Legutóbbi lapszámunkban játékra hívtuk olvasóinkat: szerzőinket csillagozott álnevek mögé bújtattuk.

Találja ki, melyik álnév melyik valós alkotóhoz kapcsolódik?

A megfejtéseket az [info@mentropia.hu](mailto:info@mentropia.hu) címre várjuk.

A legtöbb jó megfejtést küldők között nyereményeket sorsolunk ki!

# Gordiusz: 1. díjkiosztó

2009. május 11-én tartottuk a Gordiusz játék első eredményhirdetését. A győztest – bár nem egyhangúlag hozta ki a négytagú zsűri – egyöntetű lelkesedéssel ünnepelték a megjelentek.

A hangulatos esztéről beszéljenek tovább a képek, maga a nyertes pályamű és néhány tanúságtévé.



## Györgyi, a győztes:

„Nagyon örültem az elért helyezésnek, és természetesen az ajándéknak is. Mindenki megnyugtatására elmondhatom, hogy az írásomban szereplő fülemüle-, illetve pávahússal még csak eleven valóságukban volt szerencsém találkozni, azokat sohasem kóstoltam meg, bár madárhús-párti vagyok. Igaz, a madarak közül leginkább csak a baromfihúst fogyasztom hagyományosan.”

## Mónika, a játékmester:



„A lelkes pályázók meséit, vagy félig valóságos történeteit olvasva büszkének éreztem magam, hogy általuk ilyen nagyszerűen sikerült összehoznunk az első játékunkat. Az eredményhirdetésen megismerhettem személyesen az alkotókat, elmondhattam véleményemet, dicsérhettem őket és biztattam, hogy a következő pályázatra is írjanak. A beérkezett munkák

mind egyediek voltak, és örömmel olvastam őket.”

## Henrik, a híresztelő:

„Át kell gondolnunk a stratégiát. A hirtelen született játékötlelet több pályázót is vonzhatott



volna, hiszen egy ilyen kulturális játék egyáltalán nem hirtelen.”

## Borka, a krónikás:

„Nagy izgalommal készültem az estére, és nem csalódtam: nagyon hangulatos közegben találkozhattam végre személyesen is Györgyivel és Lacival. Bár a környezet kihívást jelentett a fotózás terén, mert híján voltunk a természetes fénynek, de cserébe igen kellemes megvilágításban üldögtünk, amitől jó kedvünk lett. A díjnyertes alkotást én nem ismertem, ezért örömmel olvastam el a helyszínen. Még egyszer köszönöm a lehetőséget, hogy ott lehettem, és beszéljenek inkább helyettem a képek...!”



### Ildikó, a lélekemelő:

„Már ezért érdemes volt eljönnöm, hogy ilyen titulust biggyesztetek a nevemhez. Valóban felemelő, hogy lelkes kis csapatunk töretlen az álmok megvalósításában: ezúttal a hétköznapi nyűgeinek frappáns, derűs megoldásának népszerűsítését tűztük ki célul. Különleges élmény volt, hogy még gordiuszi csomót is láthattam, amellyel Laci rögzítette – szekérrúd híján – Györgyi nyereményét, a darts-táblát (e nélkül bajosan tudta volna hazacipelni). Legfeljebb azt sajnálom, hogy a bogbontási kísérletnél már nem lehettem jelen, bár valószínűleg Györgyi Nagy Sándorhoz hasonlóan oldotta meg...”

Több fotó itt: [Mentrópia – Gordiusz játék](http://mentropiafoto.boribakter.fotoalbum.hu/viewlarge/pictureid/6712171),  
(linkje: <http://mentropiafoto.boribakter.fotoalbum.hu/viewlarge/pictureid/6712171>)  
illetve  
<http://mentropia.blog.hu>

Fotók: Szabó Borka

### Laci, a gordiuszi csomózó:

„Szekér nélkül, kardomat a ruhatárban hagyva hagytam, hogy átvágódjak, mint a csomó, pedig kedves volt a közeg és nem volt mohó, így oldódtam, mint cukor a fényben, Budapesten a Kálvin tér hétben. Zsemtont kaptam, kulcsra tettem, ez tartja őket egyben. Hisz kulcstartó a funkciója, aznap én azt nyertem. Györgyi volt, kit ünnepeztünk, végén darts-ot kapott. Este végén átkötöttem, nem is kicsit, nagyon. Presszó kávé és Kóla kombó volt, mit én szájjal fogyasztottam. A kritikát is jól tűrtem, mert közben végig barátkoztam.”



> A nyertes pályamű

# Fülemülepörkölt



**Volt egyszer egy nagyon különc király, akinek csak különleges étkeket lehetett feltálalni, és a szokásai is rendkívüliek voltak. A palotában csirkecomb helyett békacombot rántott ki a szakács, s a királyi ital a nektár volt, amit a kis kolibrik elől csentek ki a virágokból. Százholdnyi rózsaszirmának olaja szolgáltatta a parfümöt, s az uralkodó reggeli fürdője levelekről gyűjtött harmatcseppekből készült.**

Egy nap, amikor a király már nem tudott több különleges dolgot kitalálni, szeme véletlenül rátévedt az ablaka párkányán éppen ott trillázó fülemülére.

– Milyen szépen énekel! – gondolta. – Egy ilyen értékes állatnak bizonyára a húsa is kiváló. Heuréka! Miért nem jöttem rá előbb! Fülemülepörköltet fogok készíttetni a szakáccsal.

Ki is adta a parancsot, fogjanak össze az erdeiben minden fülemülét, és készítsék el pörköltnek.

A fővadász elszörnyedt a barbár gondolatától, hogy az uralkodó szeszélyből képes lenne elpusztítani a kedves énekesmadarakat. Gondolta, cselhez folyamodik.

Tisztelettel meghívta a királyt a házába egy különleges ebédre. Nem árulta el előre a menüt, de ebből az alkalomból pörköltet készíttetett a feleségével egy öreg, rágós húsu díszpávából.

A király kedvelte a fővadászt, elfogadta hát a meghívását. Asztalhoz ültek, amin gyönyörű díszítés volt a megfőzött páva szívérványosan ragyogó tollaiból. A király kíváncsian várta a meglepetést, ezért amikor feltálatlák a fogást, mohón fogott hozzá az evéshez. De alig vette szájába az első falatot, ki is köpte nyomban.

– Micsoda szörnyűséget adtál te nekem ebédre, fővadász?

– Uram királyom, tudom, hogy szereted a különlegességeket, ezért ennek a gyönyörű tollú díszpávanak a húsból készíttettem neked pörköltet. Nem ízlik? Hiszen olyan szép madár volt, tehát kitűnőnek kell lennie a húsból készült éteknek is! Milyen jó pörkölt készülne a szép hangú fülemüleből is!

A király elcsodálkozott a szellemes leckén, és mivel híresen nagy különc volt, szándékával ellentétben nem megbüntette, hanem fényes jutalomban részesítette kioktatóját. Hálából a fővadász ismét meghívta ebédre, amikor is szarvasgombás özgerinc került terítékre, áfonyaszósszal, pazarul elkészítve, fővadászné módra, az ingyenc király legnagyobb gyönyörűségére.

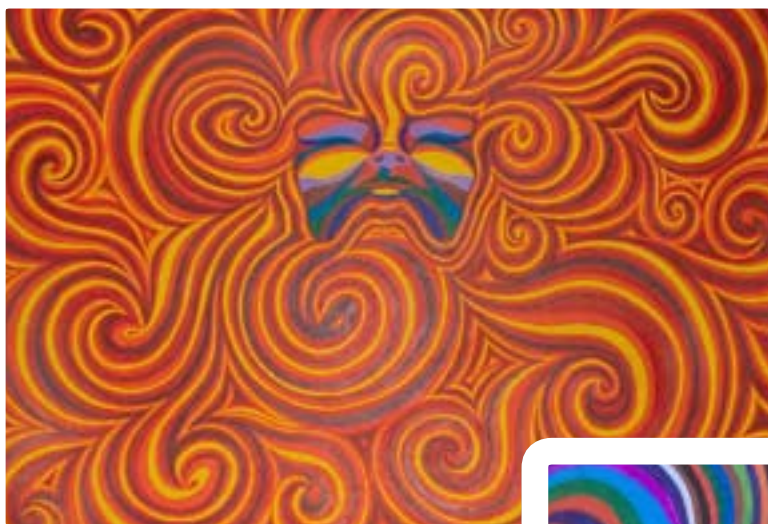
Egyszer kóstoljátok meg ti is, legyetek a fővadász vendégei!

Mester Györgyi

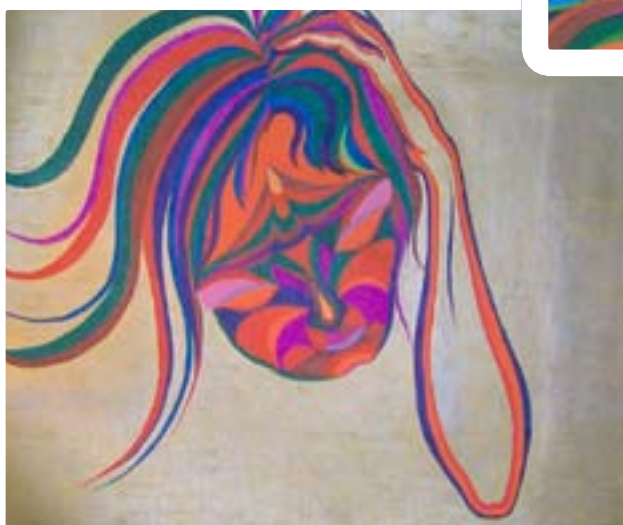
Grafika: Szeifert Natália

Fotó: Szabó Borka





Szeifert Natália  
grafikái

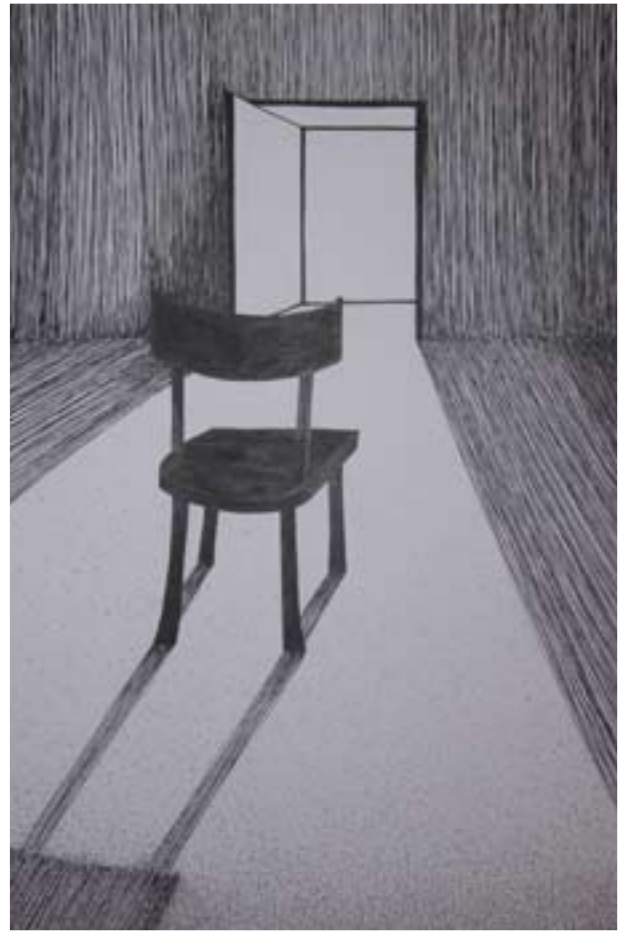


Fájdalom





Eső  
Kényszerérdek



Exit III:  
Ahol az ég és a szeméttároló...

## Szeifert Natália grafikái





Szeifert Natália grafikái

Narancshold  
Félelem



# Álmodtam egy tudatról

**Bármely irányból közelítem meg a sorsszerűség–szabadság témáját, olyan közhelyekbe botlom, mint az „amióta az ember létezik, kutatja létének értelmét, és válaszokat keres a megválaszolatlan kérdésekre.” Ezerszer hallottuk, illetve olvastuk ezt a megállapítást, de joggal feltételezem, hogy a sors–szabad akarat rejtélyére még sokáig nem kapunk egyenes választ. Ha jobban belegondolok, jobb is így: ez nem egzakt tudomány, mindenki belátására van bízva, miben hisz, és mi válik be nála.**

Bár a nyugati ember elsődleges figyelemforrása a materiális világ, amikor csapás éri – baleset, tragikus haláleset –, felteszi a kérdést: „Miért velem történt ez?” A helyzet kétségbeejtőnek és igazságtalannak tűnik, az ember pedig természeténél fogva hátrítani akar, bűnbakot keres. Amennyiben hívőről van szó, kétféle módon reagál: vagy belenyugszik, és azt mondja, Isten akarta így, vagy szakít a hitével, és örökre megorrol a Teremtőre.

Érdekes ellentmondás fedezhető fel a vallásban is: Isten, aki szabad akarral ruházta fel az embert, és mindenáron a javát akarja, időről időre kimutatja a foga fehérjét, azaz kárhoyattal fenyeget, és megbüntet. Ebből kiindulva azt a következtetést szűrhetnénk le, hogy Isten kényére–kedvére játszik az emberrel, és úgyis megbüntet, annak ellenére, hogy Jézus Krisztus megváltotta a világot bűneitől. Ha logikailag akarjuk megérteni a Bibliában leírt isteni szándékot, a paradox megállapítások száma egyre nő. A bűnbak kérdése minduntalan felbukkan, ugyanis ha az ember sorsa eleve elrendeltetett, és hiába ágál ellene, nem lehet felelősségre vonni. Ez a lehetőség remekül beválik azoknak, akik a sorsot okolják saját hibáik miatt.

A sors vagy karma valamennyi kultúrában megjelenik, csupán az emberek hozzáállása változó vele kapcsolatban. Keleten a karmát szent dolognak tartják, és próbálnak úgy élni, hogy ne sértsék meg az univerzum összhangját. Nálunk is sokan hisznek a sorsban, az előre elrendeltetésben, azonban itt is felszínre bukik a kérdés: ha Isten (vagy nevezzük Nagy Szellemnek, Legfelsőbb Lénynek stb.) szabad akarral áldott meg, mit keres a hitvilágban a sorsszerűség és az „úgysem tehetek ellene semmit” elv?

Szerencsére – vagy szerencsétlenségünkre (mindenki döntse el, melyik változat áll hozzá közelebb) – a gondolkodó ember mindig talál kiskapukat, és hipotéziseket állít fel a sors–szabad akarat ellentétpárra vonatkozóan. A magam részéről úgy vélem, ez a kettő nem zárja ki egymást, sőt, remekül összetartoznak. A sors képviseli a körülményeket, amelybe születünk, de az, hogy mire

visszük az életben, teljes mértékben rajtunk, a szabad akaratumkon múlik.

„Nézzünk csak körül az élet törvényszerűségének minden területén. Ne tegyünk kivételt még a vallásos kérdésekkel sem, és meg fogunk győződni róla, hogy minden, amit kötöttség nélkül tanulmányozunk, megérthető, felfogható, egymásba illeszthető, és teljes logikai folyamatossággal bír az evolúció életében.” (Poliány Zoltánné: Az élet problémái teozófus megvilágításban, Budapest, 1929.)

Számomra a teozófia állít tükröt a kutató ember elé. Bár több ezer éves múltra tekint vissza, modern tanításként a 19. században vetette meg a lábát, és az emberpróbáló háborús, illetve diktatórikus korokat túlélve érkezett a 21. századba. Ami a kifejezést illeti, két görög szó kapcsolódásából jött létre: theos = Isten, sophia = bölcsesség. Célja, hogy a vallásos kérdéseket összhangba hozza a fejlett emberiség szellemével. A kérdés csak az, hogy mikor mondhatjuk el fajunkról, hogy szellemileg fejlettség?

„A teozófia istenbölcsélet, és az emberben rejlő magasabb isteni rendeltetésnek ismerete. Az ember korszakonként elfordul a felsőbb megismerés forrásaitól, és ilyenkor hanyatlásnak indul minden.” (Poliány Zoltánné)

Érthető, ha az ember küzdeni akar a megélhetésért. Ostoba lenne, ha nem próbálna jobb körülményeket teremteni magának és szeretteinek, de az élet és maga az Ember sokkal több, mint egy mókuserékben rohangáló hústömeg. A teozófia fogalma az igazság ismeretét is jelenti. Az ember jelen élete során csak a bölcsesség néhány mozaikját találja meg, de saját természete megismerésén át eljuthat az igazság megtapasztalásához.

Az ún. megvilágosodásra nincs recept, ezt mindenki maga éli meg az élet bármely szakaszában. A lényeg nem a „mikor”, hanem a „hogyan”. A divat percenként változó hóbortjait követve fölösleges beállni a sorba, ha nincs az elhatározás mögött tudásszomj és lelkesedés. Attól nem érdemes tartani, hogy elszalasztjuk a „nagy pillanatot”, mert a belső szellem figyelmeztet, és fáklyát gyújt, hogy el ne tévedjünk a megismerés útján.

„Az élet a mindennapi apró eseményekből szövődik, amelynek irányítása a kezünkben van. Felhasználhatjuk azokat, nagyokat alkothatunk belőlük, de éppúgy megsemmisíthetjük, ha hiányzik belőlünk a megértés. Az élet szövevénye a kezetekben van és a ti hatalmatok és nem más uralma alatt áll.

Csak akkor láthatjátok az igazságot a maga szeplőtlen szépségében, ha megértitek, mi van e forma mögött. De ez csak úgy lehetséges, ha folytonos kutatással és kételkedéssel kibontakoztatjátok magatokban az igazságot.” (Krishnamurti)

# Hideg fej, forró írás

## 2. rész

**„Nincs más megoldás, a változást kicsiben kell elkezdni.” Minden nap egy kis lépést megtenni előre. De mindenkinek, aki csak ebben az országban él és mozog.**

Szavaztunk. Leszavaztunk? Volt, aki nem szavazott. Ha szavazott, miért arra szavazott, akire, és miért nem arra, akire nem? Kérdések, kétkedések. Sárdobálás, aztán döbbenet. Igen! És aztán: Elég! Később „Nem” lesz és „Jöhet még”?

A történelem igenis nyolcvan-százévente reprodukálja önmagát. Nem pontosan ugyanúgy, de ijesztő hasonlósággal. Tulajdonképpen negyven-ötven esztendőként tükörbe néz, de igazából csak egy centenáriumba termel ki hasonló eseménysorozatot, mint egykoron ő volt.

A különbség csak annyi, hogy az utód magában hordozza elődje emlékeit. Azt remélnénk, okosabb és ellenállóbb lesz a pusztítással szemben, de nem.

Hacsak...

Minden pillanatban van választás, megvan az esély a jó döntésre. Ugyanannyi az esély, mint rosszul dönteni, ez egy kibillenthetetlen libikóka és egy súlyok nélküli mérleg.

Az utókor mindig választhat: folytatja a történelme végtelen ciklikus sorozatba merevedő útját, vagy kilép, és megszakítja a küzdelmek, háborúk és pusztulás körforgását?

„Rabok legyünk vagy szabadok, ez a kérdés, válaszok!” – kiáltotta volna Petőfi a Nemzeti Múzeum lépcsőjén azon a bizonyos esős március idusán, ha kiállt volna. De akkor már ő is egy jobb világban és egy jobb jövőben bizakodott. Nem háborút akart, nem vérontást, hanem szabadságot. A kérdés ma is fennáll: megtartjuk örökké zúgó-lódó lelkünk kárhózatát, vagy belépünk a szabad akarat változtató örökkévalóságába?

De ki dönti el, ki lépjen először?

Mindenki felfelé néz. Változást vár Istentől, Allahtól, Buddhától, Jehovától, a politikusoktól, a kormánytól, a gazdasági mutatóktól, az ufóktól – csak éppen önmagától nem!

Nincs más megoldás, a változást kicsiben kell elkezdni. Ha a nagyokra várunk, általában ritkán történik valami. Ugyanis ők is a náluk nagyobbakra várnak. Vagy éppen a kicsikre. És ennek soha nem lesz vége, mindenki vár valakire...

És mire tehetnénk valamit, a történelem megismételte önmagát. Sokkal durvábban, mint azelőtt, hiszen az emlékei gonoszakká váltak, és nem gondosakká... A következmények pedig nem a múltat terhelik, hanem a jövőt. Azt a jövőt, ami megint változást hordoz magában, feltéve, ha ő nem követi el a hibát...

Hanem megváltozik.

Nem azonnal, hanem apró lépésekben, ahogy az ember teheti, a saját erejéből, de akkor igazán, építő szándékkal és nem pusztítva környezetét. Ezt az élethez való változást előhozhatja egy „putriban”, vagy az Országház padsorai között. Nem függ hovatarozástól, gyökerektől, egzisztenciától, csak az emberi létezésétől. A változás a szívben és az elmében kezdődik, és apró magból a világra hatással bíró növényként burjánzik szét. Ha – és megint itt a HA – ápoljuk.

Mindennap csak egy kicsivel többet téve a körülöttünk élőkért, és végső soron így magunkért is. A jövőnkért, a gyerekeinkért, az unokáinkért.

Mindenkinek, függetlenül attól, hogy magyar, roma, zsidó, keresztény, muzulmán, politikus vagy hajléktalan, adófizető polgár vagy egyetemi hallgató – aki ebben az országban él, lakik, tevékenykedik, nemzi, megszüli és felneveli gyermekeit, gondozza unokáit, állatot tart, növényt gondoz, vagy nincs senkije, de ő maga él és mozog!

Mi vagyunk a változók az élet nevű egyenletben. Mi vagyunk a változás a történelem halálos, végtelen ciklusában. Mi vagyunk azok, akik eldönthetik, hogy a holnapunk és a hazánk holnapja jobb legyen!

Ez pedig nem sárdobálás, nem anyázás, nem bosszúálló hadviselés és nem önsajnálát, hanem tudatos, sokszor embert próbáló pozitív erejű cselekvés. A hungaropesszimista és mások letiprásával túlélő, sőt élőködő felfogás helyett inkább az összetartás és új szemléletmód: az építő tenni akarás a megkötött kezű depresszióval szemben. Ahhoz, hogy mi magunk formáljuk át a környezetünket, át kell formálnunk önmagunkat.

A változás kicsiben kezdődik: bennünk. És aztán mi hatunk a körülöttünk élőkre. Nem egyik napról a másikra, hanem fokozatosan. Lassan már elengedjük a biciklistát az úton, ha neki van elsőbbsége, és nem parkolunk a zebrára, hogy a gyalogosokat veszélyeztessük. Meglocsoljuk a virágokat, nem kitépkedjük az éltető talajból; gazdát keresünk a kutyának, nem pedig kivágjuk valahova az út szélére a kocsiból. Kilyukasztjuk a jegyet a buszon, nem pedig az ellenőrrel üvöltünk. Rámosolygunk az ablak mögött ülő egyszerű bérből és fizetésből élő emberre az adóhivatalban. A szemetet szétválogatjuk és szelektíven gyűjtjük, majd hulladékgyűjtő-szigetekre viszük, nem pedig szétdobáljuk a földgolyón.

Csak ennyi. Minden nap öt perc változtatás, és jövőre már nem fogunk a sárban tengődni, rágódva a múlton, a jelenen és a jövőn, utálva önmagunkat és mindenki mást is.

A döntés a mi kezünkben van, és a mi felelősségünk.

Nem várhatunk a többiekre, legyünk emberségesek mi egymással MOST!

Szöveg és fotó: Szabó Borka



# Mindenki pszichológus

**A fenti állítás különösen akkor igaz, ha pénzről van szó. A politika legvisszatszőbb és egyúttal legaljasabb módszerei közé tartozott minden korban a művészetek vagy a tudomány átpolitizálása, politikai célokra való felhasználása.**



A művészet területéről éppen elég, ha a szocreálra gondolunk, a tehetséges, de illegálisba kényszerült művészekre, vagy a foglalkoztatottakra, s máig kétes értékű munkáikra.

A tudománnyal sem bánnak kesztyűs kézzel honatyáink/anyáink.

Ha még a pszichológia neves szakértőinek nem állna égnek a haja, jelzem: az enyém már igen.

Pedig én nem vagyok pszichológus. Viszont előfordul velem, hogy gondolkodom.

EI- és átgondolok információkat, sőt, utánanézek a velem elhithető szándékozott állításoknak is.

Ma, amikor minden a megszorító intézkedésektől hangozik, bizony nem is árt körültekintőnek lenni, hogy mégis mi az, ami ellen érdemes felemelni a hangunkat, és mi az, amit minden negatívuma ellenére még vállalhatónak tartunk.

Nálam a gyessel kapcsolatos tervezett változtatások verték ki végleg a biztosítékot.

Magyarországon először 1967-ben vezették be (3/1967. I. 29.) a gyermekgondozási segélyt, vagyis a gyest.

Ezt megelőzte kb. 1953 óta több gyermekvállalást elősegítő intézkedés és törvény, mint pl. ingyenes csecsemőkelengye, születési segély, gyermekágyi segély (1955 – egyszer, a mindenkori átlagkereset 100%-a), az anyák munkahelyeit biztosító, többször módosított törvények stb. (Forrás: *Tárkányi Ákos: A magyar családpolitika története.*)

A gyest a bevezetéskor a gyermek 2,5 éves koráig járt, amelyet 1969-ben 3 évre módosítottak.

A gyermekgondozási segély összege kezdetben sem volt túl magas, a mindenkori átlagkereset 30%-a, mely az idők folyamán aztán fokozatosan csökkent.

A törvény megalkotását egy – nem mondhatni, hogy kellőképpen kidolgozott, de mégiscsak létező – népesedéspolitika hívta életre.

Ma, amikor évek, vagyis inkább évtizedek óta a magyar lakosság körében tapasztalható születésszám-csökkenésről beszélünk, elnéptelenedéssel, sőt hosszútávon a magyarság teljes eltűnésével fenyeget, azt kell gondolnom (ha jóindulatú vagyok), hogy nincs család- vagy népesedéspolitikánk. Ha kevésbé vagyok jóindulatú, akkor azt, hogy van, de éppen erre játszik.

Most, a megszorítások kapcsán a gyest időtartamának lerövidítésével kapcsolatban a legkülönfélébb indokok jönnek szóba.

Először is a jelenlegi kormány igyekszik hangsúlyozni, hogy a hatvanas évek végén bevezetett gyest nem volt egyéb, mint a kormány válasza a munkanélküliségre. Vagyis: mivel néhány évtized alatt a nők a háztartásból a munkaerőpiacra kerültek, alkalmazásuk idővel nehézkessé vagy lehetetlenné vált, és ez a megoldás biztosította, hogy eredeti szerepkörükben, mint anyák (és nem mint munkanélküliek) legyenek nyilvántartva.

Jól ismert az „átkos” munkapolitikája, ez a tény megállja a helyét. Sok mindennel volt baj, de felmerül a kérdés: ezzel éppen mi?

A gyest nem mint kötelező intézményt vezették be, hanem mint választható támogatást, amellyel az állam tulajdonképpen felelősséget vállalt a jövő generációjáért.

A kedvenc hivatkozási alapom viszont a pszichológia. Magam is tanultam középiskolában a gyes intézményéről, amelyet a múlt rendszer szinte egyetlen pozitívumaként szoktak emlegetni, hiszen a politikai megfontolás mellett hivatalosan az az elv is közrejátszott az időtartam meghatározásában, hogy a kisgyermek személyiségének, éntudatának kialakulása nagyjából három éves kor körül fejeződik be.

Ma azt mondják: ez nem így van. Nyugodtan visszamehet az anyuka dolgozni, hiszen kétéves korra már leválik az anya személyéről a gyermeké, így bátran közösségbe adható.

Ezen a gondolaton bizony fennakadtam, és szeretném megkérdezni a tisztelt „szakértőt”, hogy ugyan mire alapozza ezt a kijelentést? Na, meg persze azt is, hogy van-e gyereke? A kétéves kor ugyanis nagyjából a szobatisztaságra szoktatás időszaka, amely többé-kevésbé egybeesik az éntudat, a személyiség kialakulásának időszakával, s amelynek befejeződése szintén három éves kor körüli időre tehető. (Forrás: több pedagógiai, fejlődéslélektani szakkönyv és maga az élet.)

[Sok-sok a témával kapcsolatos, elismert kísérlet közül példának megemlítem Merry Bullock és Paul Lüttenhaus kísérletét (Cole: Fejlődéslélektan), ahol bizonyítást nyert, hogy a gyermekek három éves korban, illetve afölött képesek „az önkontrollt kivételből szabállyá alakítani” – ez volna ugye a közösségbe való beilleszkedés alapja.]

Természetesen nincs két egyforma gyerek, nincs két egyforma fejlődési ritmus, de a tudomány által igazolt, nagy átlagban teljesen helytálló adatokat senkinek nincs joga kénye-kedve szerint ferdíteni.

A harmadik indok a gyes megrövidítésére viszont egészen egyszerű, vagyis inkább pofonszerű: az Európai Unióban nálunk a leghosszabb az ilyen típusú családtámogatás ideje.

Ez legyen a legnagyobb bűnünk...

A családotól fokozatosan megvont vagy csökkentett állami támogatások teret adnak egészen elképesztő, de ennek ellenére elgondolkodtató eszme-futtatásoknak, mint például bizonyos köröknek igenis érdekében áll a nemzet teljes ellehetetlenítése, végső a soron kiirtása. Ezekkel a gondolatokkal szinte mindenhol találkozhatunk, nemzetféltő körlevelektől elkezdve híroldalak hasábjaiig.

Ha a történelem nem produkált volna korábban tömeges népiirtásokat, az ember simán legyintene az efféle fantazmagóriákra, de mivel jól tudjuk, hogy „ember embernek farkasa”, ha még teljes egészében nem is hiszünk el mindet, mégis elgondolkodtat, s mint az a bizonyos vezérhangya, nyugtalanítani kezd.

Ha egy nép nagy része nyugtalan, kételkedő, bizonytalan, hajlamos a vezetőiről a legrosszabbat feltételezni, akkor nem képes megfelelő döntéseket hozni, könnyedén elbillen a fekete-fehér szélsőségek irányába, és a lejtőn innentől nincs megállás.

Ez már maga az életképtelenség, ami után szinte felesleges feltenni a kérdést, hogyan lesz egy ilyen népnek jövője?

Fotó: Szeifert Judit

Képmanipuláció: Szabó Borka

Szeifert Natália



# A járvány, amely megmentheti a világot



**Hajnal van. A lassú és zsúfolt buszon nyűgös emberek zötyögnek céljuk felé. Utazom. Otthonról, haza.**

A sínek közt feszülő koszos peron hűgyszagú tócsáit magányos galamb kerületi. A vasúti töltés kövei közül, ott, ahol az élethez szükséges minimum sincs jelen, pipacsok bólogatnak az álmosan érkező utasok felé.

Szeretném megsimogatni fejcskéiket, úgy, ahogy tettem, alig egy hete az Alpokban, a rohanó gleccserpatak – jéghideg üzenetet kézbesítő folyama – feletti híd árvácskáival, csodálva szépségüket és élni akarásukat.

De ez a mostani simogatás ott maradt bizsergő tenyereimben, mert közbeszólt a ráció:

– Jöhet a vonat, és elüt!

Vagy ha nem jön, és leászom, félévszázada koptatott gerincem megmakacsolja magát, és nem engedelmeskedik, amikor majd visszamásznék.

Marad hát a szándék és a csodálat.

Honnan tudta ez a pipacs, hogy ott, ahová magva pottyant, van számára élet?

Talán a felette 20 percenként átrobogó vonat szele a rét szellőjét idézi?

A szürke köveken pedig megtapad annyi por, ami a termőföld gondoskodó üzenetét hazudja?

Vagy mindez nem is érdekl, csak él? Megelégedve azzal, amennyi jut, és szaporodik csendesen, mert az élet arra már megtanította, hogy többen többre lehet jutni. És nem öli meg a mellette növekedőt, mert talán azt is tudja, hogy az erő az egységben rejlik...

Báméskodásomat egy felém tipegő galamb akasztja meg. Csőrével kopogtatja a semmit... Reggelit keres, de az eldobott csikkek között nem talál morzsára. Éhes szemem engem fürkészt, hátha adok valamit. Szégyellem magam. Az otthoni kukába dobott kenyérmaradékokra gondolok, amit elhozhattam volna.

Nagyanyám mindig megcsókolta a leejtett kenyeret. Nálunk soha semmi nem lett kidobva, mert valakinek mindig kellett. Éhes tyúk vagy madár kapta a csippeneti valót, a morzsányi maradékokra pedig egy hangyácska várt.

A galamb megértette a helyzetet, és elfogadva a megváltoztathatatlant, biccentett felém, majd új lelőhelyet keresve odébb röppent.

Tanulhatnánk apró szomszédjainktól!

Megtanulni, hogyan alkalmazkodhatnánk a körülményekhez, hogyan élhetnénk túl a megszorítások – elkerülhetetlen, de szükséges! – időszakát úgy, hogy közben ne álljon meg az élet.

Megtanulhatnánk tőlük, hogy miképp ismerhetjük fel, és fordíthatjuk javunkra az olykor adódó lehetőségeket.

És főleg megtanulhatnánk, hogy kitartó, szívós akarás nélkül nincs jövő.

Mert a járvány neve élniakarás! Ezt hirdetik, üzenik a töltés pipacsai és a peron galambjai.

Remélem, elkapjuk!

# Röppen az érme



**Röppen az érme,  
ígér éltet, vagy halált.  
... Nem Te pörgeted...**

A dolgoknak mindig két oldala van. „Fej”, VAGY „írás”. A szerencsésebbeknek pedig „fej” ÉS „írás”!

Hogy mi melyikkel találkozunk, az függ a szerencsétől, de függ attól is, hogy melyikhez van szemünk, melyik oldalát szeretnénk meglátni.

Vegyük azt a mindennapos, sokakkal előforduló esetet, hogy a nyugdíjas állásnak hitt munka egyik napról a másikra megszűnik.

A „fej” azt üzeni, hogy: – Igen, ez itt a vég!

Az „írás” pedig azt, hogy: – Ne omolj össze, mert amikor az Úr becsukja előtted az egyik ajtót, biztos lehetsz benne, hogy egy másikat mindig kinyit számodra. Bár itt is elhelyeztek „gondos” kezek egy buktatót...

Elkeseredettségünk olyan vakságot okozhat, amely megakadályozza, hogy észrevegyük ezt az új ajtót.

Számomra a „fej” egyúttal a rációt, az okos, vagy olykor okoskodó embert is jelenti. Az embert, akinek hitetlen Tamásként meg kell érintenie a sebeket, amelyeket a Megváltó érte is vállalt, pedig – ha lenne elég bizalma – akár el is hihetné.

De a „fej” jelenti számomra a tapasztalásokon, a kiszámítható és megfejthető történéseken alapuló életszemléletet, és a javak előállításához, megszerzéséhez szükséges napszakot, a nappalt is. Azt az időt, amikor minden fekete és fehér. Vagy-vagy!

Míg az „írás” maga a csoda! Az álmok, a lehetőségek határtalan birodalma. Az éjszakáé, amikor minden lehetséges. Az éjszakáé, amikor a külvilág elcsendesedik, hogy felerősödhesse a belső hangok, az igaziak!

**Az érme  
két oldala...**

Egy hatalmas erő – hívhatjuk ideológiai beállítottságunk szerint Istennek, Sorsnak, Karmának – feldobja, majd engedí pörögni, hogy lepotyanva eldöntesse a jövőt.

A jövőmet, és az Ön jövőjét, kedves Olvasóm!

De ne feledje sohasem, hogy a végső igen, a döntés elfogadása, vagy elutasítása, az mindig rajtunk, halandókon múlik.

És végül, már csak egy apró feladatunk maradt, megtudni, halálpon-tosan tudni, hogy melyik oldal a „fej” és melyik az „írás”...



ad



LIBRUM

# Ízelítő legújabb könyveinkből

## Ad Librum Kiadó Könyvek kívánságra

### Kreativitás és közösség

Eljött az alkotó emberek, a civil társadalom és a szakmai csoportok ideje. A megfizethető árú saját kiadás minden bizonynyal felkelti a kreatív emberek, életmódközösségek, és a szakmai csoportok érdeklődését. Az alkotó emberek nem kell, hogy az íróasztalfióknak írjanak vagy csak fontolgassák ötleteiket. Megvalósíthatják és kiadhatják, amit alkotnak, legyen az útikönyv, szakácskönyv, szakdolgozat, regény, verseskötet, életvezetési tanácsok, emlékirat vagy családtörténet.

A tudományos életben dolgozó szakemberek és intézetek rengeteg kutatási jelentést készítenek, amelyek gyakran nem jutnak túl a közvetlen kollégák szűk körén. Számukra is nyitva állnak az új lehetőségek: intézeti könyvek, szakfolyóiratok, kutatási összefoglalók, módszertanok, disszertációk vagy konferenciák anyagai.

A cégek számára is új lehetőségeket kínálunk: termékleírások, tevékenységi beszámolók, oktatási vagy tréning segédeszközök és cégtörténetek.

Szeretnénk hozzájárulni a kisközösségek formálódásához, a közművelődés demokratizálásához, a környezetvédelemhez és a szabad szoftverek fejlődéséhez. Az Ad Librum mint vállalkozás több alapelve támaszkodik. Üzleti modellje a long tail (hosszú fark) népszerű közgazdasági elmélet alapján a könyvkiadás eddig kellően ki nem szolgált szegmensére irányul: azokra a kiadványokra, amelyek kisebb szakmai vagy életmódbeli közösségek számára fontosak.

### Elérhetőségeink

Ad Librum Kft.

1107 Budapest, Mázsa tér 2-6.  
Porta Irodaház, 517-518-as szoba

Ügyfélfogadás:

hétfő-péntek 9 és 13 óra között  
(előzetes egyeztetés alapján)

Tel.: (06-1) 814-2590 vagy  
(06-20) 253-1723

E-mail: gaspar.ildiko@adlibrum.hu

Web: <http://adlibrum.hu>



### Az Ad Librum szerepelt a Ráday Könyvhéten

Az Ad Librum pavilonját az Ünnepi Könyvhéten a Ráday utcában állítottuk fel a sétálóutca közepén (a Kinizsi és a Köztelek utcák közötti szakaszon, a Biblia utca mellett). A standon minden kiadványunkat megvásárolhatták kedvezményes áron, a nyári színes katalógusunk pedig ingyenesen elvihették az érdeklődők. Emellett munkatársaink a Mentrópia szórólapját is osztogatták.

A Ráday Ünnepi Könyvhét rendezvényei között az Ad Librum folyamatos dedikálást szervezett péntek kora délutántól vasárnap estig. A dedikálók között a Mentrópia szerzői, Mester Györgyi, Szeifert Natália és Bender Máté is megjelentek.

Az esős idő ellenére sok látogatónk nézte meg kiadványainkat, és vásárolt, illetve személyesen megismerkedhetett szerzőinkkel. További megjelentek között volt Gáti Vilmos, Dr. Tóthné Dr. Gergely Éva, Christine Fawkes és Ivánfy Jaksity György is.

A Könyvhétről készült fotókat megtekinthetik itt: (<http://radaykonyvhét2009.boribakter.fotoalbum.hu/viewlarge/pictureid/6984267>), valamint a képre kattintva is. Könyveinkről bővebben a honlapunkon olvashat.

### Körmendi János: Utolsó figyelmeztetés

„A bohóc, ha meg is hal: azonnal föltámad. Elterül – és máris játszik tovább. (...) Körmendi János egyszemélyes színház volt. Bölcs és rendkívül vidám színház.”

2008 novemberében, a sírkőavatásnál Müller Péter író méltatta e szavakkal a feledhetetlen komédiást.

Aki máris játszik tovább...

Ezúttal utolsó, még életében összerendezett írásain keresztül nevette bennünket. Megannyi árnyalattal és nyelvi leleménnyel festi elénk - Noé bárkájától kezdve a több évszázados artistacsaládon át – a közelmúlt eseményeinek történéseit. Kifogyhatatlan a színházadomákból. Nem fukarkodik pályatársainak jellemrajzával sem: Gábor Miklósról, Márkus Lászlóról, Rátonyi Róbertől, Gyenge Árpádról, Sas Józsefről, sőt még a világhírű bűvészlőről, Rodolfóról is lehullik a lepel...

Ironikus társadalomkritikáinak, ötletgazdag, frappáns párbeszédeinek titka: a humor és a mély emberismeret.

A kötetben szereplő fotók többsége szintén első ízben jelenik meg.

„Jó mulatást!”

Ad Librum, Budapest, 2009.

ISBN 978-963-9888-11-1

A5, 168 o., 29 képpel

<http://kormendi.adlibrum.hu>



1.990,-

## Szeifert Natália: Gyógyfűrészesz – Soha naplója



1.990,-

### Blog

„Soha. Határozószó. Meghatároz legfőképp időt – illetve annak, mármint az alkalmas időnek a hiányát –, másrészt meghatároz egy embert. Egy nőt. Vagy pont hogy az a nő határozza meg a sohát, annak az alkalmas időnek a hiányát. Soha nem derül ki. Vagy pont hogy kiderül. Soha kiderül. Hülye mondat, mi? Pedig kiderül. Ír naplót, internetre. Tudod, bárki elolvashatja. Bárki. Mégis, az egész valahogy szemtelenül intim. Van, hogy irreál (van, hogy ír reál), és van, hogy szürreál. Soha mindent leír maga körül, még azt is, ami nincs. Kegyesen, kegyetlenül, szenvedesen, szenvedetlenül. Persze, szereti a szójátékokat, de sohasem öncéllal. A szó neki nem játék, illetve nem csak az. Minden valós időben leírt naplóbejegyzés, minden többé vagy éppen kevésbé megszerkesztett mondata egy tökéletlen egész része, félreütéssel, elragadtatásostul, makulásan is. Pont úgy őszinte, ahogyan még nem gejl és már nem obszcén. Soha semmit nem ír le csak úgy. Soha.” Szaniszló Judit

ISBN 978-963-9888-12-8, A5, 178 o.  
<http://adlibrum.hu/Szeifert-Natalia>

## Gáti Vilmos: Az elfelejtett légió

### Történelmi regény

„Sem sarat dobálni, sem fényezni nem állt szándékomban, amikor elhatároztam, hogy leporolom annak a bizonyos régi hadseregnek az emlékét, amelyről ma még sokan őriznek személyes emlékeket, gyakran fájdalmasakat. Még többen vannak, akik csak mások tapasztalatai s véleménye alapján ítélkeznek, többnyire sommásan. Ez a sereg nem volt különleges. Jellemzői, tulajdonságai nem különböztethetők meg a kor társadalmának tulajdonságaitól és jellemvonásaitól.

A tiszték, tiszthelyettesek és a mindenkori besorozott és behívott nemzedékek a kettészakadt világban álltak fegyverben. Abban a világban, amelyben a vezérkarok térképeit befedték az atombombák és rakéták ellipszis alakú hatókörzetei, azok a halálos ellipszisek, amelyek jelzik a területet, ahol a bomba vagy rakéta rombol és öl. A mi kis országunk térképén nem sok ilyen ábra fért el. Ezek a magyar fiatalok olyan seregben szolgáltak, amelyről szakszerűen kiszámították, hogy egy összecsapás első üteme során, vagyis napok alatt - ahogy a vezérkarban mondják - élőerőben hetven százalékos veszteséget fog szenvedni.

A később kárhóztatott, sötétnek tartott korszakokban is az élvezték emberek a napsütést, átéltek örömeket, ismerték a barátságot, a szerelmet, az orgazmust. Mindez vonatkozik e könyv témájára és szereplőire egyaránt. Ne taszítsuk el, és főként ne vessük meg őket, amiért rossz korban születtek.”

ISBN 978-963-9888-62-3, A5, 280 o.  
<http://www.adlibrum.hu/Gati-Vilmos>



2.990,-

## Ivánfy Jaksity György: A nagymenő

### Regény

Ivánfy Jaksity György érdeklődése sokirányú. Első regényében a '60-as évek útkereső fiataljairól írt, egy önéletrajzi ihletésű kötetben ferde tükröt tartott a világ elé, majd egy bibliai tárgyú regényét egy mesekönyve követte.

Legújabb regénye – gazdag és sokszínű élettapasztalata alapján – az '50-es évek Budapestjében munkát kereső vidéki fiatalokról szól, akik megszokott környezetükből kiszakadva, szüleiktől, családjuktól távol, gyökértelenül hányódnak, s szeretetre éhesen keresik egymást a házibulikon, az üzemi mulatságokon... és az éjszakában.

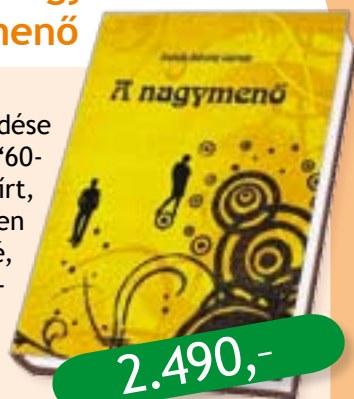
Két fiatal nem mindennapi szerelmi története bontakozik ki a regényben.

A fiú az ismételten sikertelen egyetemi felvétel kilátástalanságától megkeseredve hozzácsapódik az éjszakai élet örömeit gátlástalanul habzsoló „nagymenők”-höz. Megszédíti a nagyváros bűnös élete, elvakítja a talmi csillogás, a mindenre kapható lányok odaadása, a könnyen jött pénz.

A lány sokáig nem tudja levetkőzni a falu szigorú erkölcsi normáin alapuló gátlásait, és amikor megteszi, elindulnak a tragédiához vezető bonyodalmak.

A szerző arra keres választ, hogy tud-e győzni az emberség egy hazugságra épülő, igazságtalan világban.

ISBN 978-963-9888-78-4, A5, 160 o.  
<http://adlibrum.hu/Ivanfy-Jaksity-Gyorgy>



2.490,-

## Mester Györgyi: Tisztítóúz

### Novella

A szerző harmadik novelláskötete szellemes és elgondolkodtató történetekkel.

„Á, minden balul ütött ki – és elkezdte mesélni a kálváriáját. A nő láthatóan érdeklődéssel hallgatta. Azért ezt te el-túlzod egy kicsit – mondta. Nem olyan sötét a világ, amilyenek te látod! Végül is, gondold csak bele. Sikerült bezárnod a lakásajtót? Igen. Elcsúsztál a vizes kövön? Nem. Na, de a járdán! – vetette ő közbe. De nem tört el egyetlen csontod se! Még a kabátod se lett piszkos! Igaz. Beértél a munkahelyedre? Hát persze, de el is késtem! Fejedet vették? Nem. Na, látod! Vedd csak le ezt a sötét szemüveget, azon keresztül látod te olyan sötétben az eseményeket!”

Illusztráció: Keglovich Tamás Milán  
ISBN 978-963-9934-14-6, A5, 198 o.  
<http://adlibrum.hu/Mester-Gyorgyi>



1.990,-

Már évek óta nem kesergett a nyomorán. Megszokta, mint a saját bőrét. Levetni úgysem tudta,

**hát miért foglalkozott volna vele? A kis padlásszoba, ahol lakott, zsúfolt volt a semmitől: a berendezés egy ágyból, gyalulatlan asztalból, támlásszékből, falikútból, egy függönnyel elkerített WC-ből, vaskályhából, s a falon sorakozó, ruhaakasztót, egyben szekrényt helyettesítő kampósszögekből állt. A sivár szoba egyetlen díszé egy ócska rádió volt, amit az előző lakó, lakbérháttraléka fejében, az adósság kiegyenlítése végett hagyott hátra. Az ablak csupaszon ásítozott, unottan nézegetett kifelé a nagy, üres hátsóudvarra, ahol a meleg por súlya alatt, kókadózó gazok burjánzottak, és az odadobált ételhulladékon döglegyek ejtöztek.**

A falikút fölötti, foncsorhibás tükördarab a szoba lakóját sem tüntette fel jobb színben. A visszatükröződő kép igen lehangoló volt. Sovány, sápadt, beesett arc. Az apró szemek gyanakodva kémleltek a világba, mintha attól féltek volna, gazdájukra bármikor lesújthat a végzet. A szigorúan összeszorított ajkak fölött ritkás kis bajusz búslakodott, mintha nem telt volna többre belőle. A szemöldök apró, savós színű szemekre borult, a haj sötéten, még fésülten is elfeküdtnek látszón, alig takarta a szűk kis fejet. Termete sem hazudtolta meg a képet: az alacsony, sovány, fiatalon is hajlott test mitől is növesztett volna nagyobb fejet és több észet?

Eddigi életében elkerülte a szerencse, ez tény. Jövője kilátástalan volt, rokona nem lévén, kitől, mitől is várhatta volna, hogy egyszer ráköszönt a jólét.

Szűkösen, beosztóan élt, egyetlen szenvedélye volt csupán, a lottó. Azt sohasem mulasztotta el, hogy a soros heti lottóját megvegye és kitöltse. Mondhatni, ez volt az úri „passziója”. Ugyan ezt sem engedhette meg magának, na de mit engedhetett volna meg? Hogy éhen haljon, vagy hogy télen ne fűtse fel a kis szobát? Igen, ezt mind megtehetette volna. De hát még csak 27 éves volt, és valami ismeretlen okból kifolyólag élni akart, és még remélt.

A borongós reggelen, szokás szerint, már az ébresztőóra csörgése előtt kipattant a szeme. Fel kell kelni, várja a munka. A céltalan, értelmetlen vonalak húzogatója, körök és szegletek, melyekből talán kialakul valami épület körvonala, amit ő sosem fog látni, hiszen hogy jön ő ahhoz?! Ő csak egy egyszerű segéd-műszaki rajzoló. Egy senki, akit észre sem vesznek.

# A rajzszög

A kollégái csak cukkolják, gúnyolódnak rajta, a nők, különösen az a kis szőke a bérszámfejtésről, átnéz rajta, jó,

hogy amikor látja, legalább a hódolatteljes köszöntését fogadja. Semmi esélye nála, pedig ha tudná, hogy akár meghalni is kész lenne érte. Évek óta nem volt nővel. Nem tellett rá. Önszántából pedig nem állt vele szóba egy valamirevaló nő sem.

Ez mind végigfutott az agyán, amíg elvégezte a dolgát, arcot mosott, magára húzta szokásos, mindennapi gönceit, és leült az asztal mellé. Baloldalt félig üres lekvárosüveg, mindennapi reggelije elmaradhatatlan kelleke, zacskóban szikkadó kenyér, vizeskancsó. Jobbra pedig már nem nagyon nyújtózhatott, mert könyökével óhatatlanul leverte volna a papírdobozban tárolt ceruzacsonkokat, tompa körzöt, radírdarabokat, a kupacban álló rajzszögeket, na és persze az otthoni munka elmaradhatatlan kellekeit, a néhol zsírfoltos, gyűrött sarkú rajzpapírokat, amin a hazahozott szerkesztési feladatokat szokta felvázolni.

Elmerengve, félig még az ágymeleg bódulatában, rágcsálta a mutatóba megkent kenyeret, miközben, szinte öntudatlanul, a rádió felé nyúlt, és elcsavarta a gombot. A reggeli hírek után a lottóhúzás számait kezdte sorolni a monoton, szenttelen női hang. Biztosan nem lottózik – futott át az agyán. Hallgatta a számokat, mint aki számára ez teljesen közömbös információ, hiszen a nyereség élményét még sohasem élte át. Elhangzott a hat szám, amelyek egyszerre csak olyan ismerősnek tűntek. Az ismétlésre már kiélesedett a hallása. Nagy isten, ezek az ő számai! Nem lehet! Megütötte a főnyereményt! Biztosan meg fog halni, vagy talán már nem is él! Nem, vele ilyesmi nem fordulhat elő! Ő nem győzelemre született... vagy mégis?!

Felugrott. Lendületétől borult a szék, röpült a kancsó, a lekvárosüveg, a ceruzatartó doboz a padlón landolt, a rajzszögek szanaszét gurultak, a lapok csúsztak, mint kavics a tó felszínén... Maga után becsapva az ajtót – ami nem volt szokása – leszáguldott a kopott lépcsősoron, kivágódott az utcára, és körülnézett.

Az ébredező házak között már pislogva sütött a nap. Úgy érezte, most csak az ő kedvéért kelt fel. Igen, ez az ő napja! Munkába menet útba ejtette a lottózót, hogy meggyőződjön róla, a kihúzott számok azonosak az övéivel.





Semmi kétség, megütötte a főnyereményt! Az irodába úgy ment be, hogy a porta előtt elhaladtában csak intett az ott ülőnek, aki kellően el is bámult ezen. Mi lelhetette ezt az amúgy szerény fiatalembert, hogy még csak nem is köszön? Leült az íróasztalához, elővette a szelvényt, nézegette, forgatta a kezében. Majd egy döntő elhatározással odament az irodafőnökhöz, és elkéredzkedett „ügyet intézni”. A főnök meglepődött ekkora merészségen, de amikor megtudta az „ügy” mibenlétét, nyájasan engedélyt adott a távozásra.

Hogy, hogy nem, de még mielőtt eljöhett volna, az irodában híre ment a lottónyereményének. Sorra jöttek gratulálni olyan kollégák is, akik addig a létezését sem kívánták tudomásul venni. És láss csodát, egyszer csak ott állt az asztala előtt a szőke szirén a bérszámfejtésből! Kedveskedve odahajolt hozzá, úgy mondta, hogy egyik rokona remek befektetési lehetőséget tudna ajánlani a pénze számára, és ha nem bánja, este felugrana hozzá ezt megbeszélni. Úgy bólintott rá, hogy szinte nem is volt magánál. Csak elhadarta a címét, és már menekült is – nehogy felébredjen. A lottózóban biztosították arról, hogy a nyereménnyel minden rendben lesz, másnap menjen vissza, lehetőleg kísérvél, és ajánlják, hogy átmenetileg a pénzét helyezze el egy bankfiókban, míg nem dönt a további felhasználásról. Holtfáradtan ért haza. Aznap nem dolgozott semmit, mégis olyan elnyűttnek érezte magát. Talán a sok új élmény fárasztotta ki, a lehetőségek tárháza, amely most úgy nyílt meg előtte, hogy egyszeriben fel sem tudta fogni. Holnaptól minden másképp lesz?! Hogy lehet ezt elhinni? Mi lesz, ha kiderül, mégsem igaz? Azt nem élné túl! De ezen most nem is érdemes töprengni, este jön hozzá a kis szőke a bérszámfejtésről. Már vásárolt is az esti találkához, per-

sze csak szerényen, hiszen a véstartalékát kellett felhasználnia, a nyeremény még nincs a kezében. Kiemelt figyelmet fordított a külsejére, úgy készülődött. A fekete öltönyét vette fel, amit anyja temetésén viselt utoljára. Ezt érezte az alkalomhoz illően elég elegánsnak. Ekkor eszébe jutott, mint valami zsugori öregúrnak, hogy mi van, ha ellopják tőle a nyertes szelvényt? Talán a szőke tündérnek is vannak efféle szándékai? Egy hirtelen ötlettől vezérelve, felhasította otthoni lábbelije gumitalpát, és a résbe beacsúsztatta az összehajtogatott szelvényt. A rés azonban nyíltan tátongott, hát rányomott egy rajzszőget. Úgyis cipőt húz, ha jön a vendég – gondolta. Ebben a percben felvijjogott a bejárati csengő. Megjött a szőke démon. Mától kezdve az én Istennőm! Nem is gondolt másra, rohant az ajtó felé. A kopott kőlépcső tetején a papucs rajzszőggel vasalt talpa megcsúszott, és ő repült lefelé. Mire a húsz fokon lebucskázott, nyakát szegte.

Az ajtócsengő még percekig harsogott, mígnem a bejönni szándékozó megunt, hogy nem engedi be senki, és mérgesen odébbállt.

Harmadnap, mivel a munkahelyén nem jelentkezett, ki sem lépett a cégtől, ügyintézés céljából keresték a lakásán. A kulcs belül volt a zárban, ezért bajt szimatoltak a látogatók. Feltörték a lakást, de a sérültön már nem tudtak segíteni. A nyertes lottószelvény sosem került elő, tán igaz se volt, az albérlő holmiját a tulajdonos – hozzátartozó híján – a szeméttelre vitette.

A gumitalpú papucsot egy hajléktalan csavargó találta meg, aki aztán gyakran hálálkodott a korábbi tulajdonosnak, mivel így nyár közepén, egy kényelmes papucs, minden kincset megér...

Fotók: Szabó Borka

Mester Györgyi

# A fájdalomról

– Almafát kéne ültetned – kezdte Barbi, de nem fejezte be, inkább a barátnője arcára szállt pihét figyelte, ahogy simogatón végiggördül az orrán, balról-jobbra, aztán könnyedén tovaröppen, jó messzire, valahova a hegyek közé. Mályvacukorra emlékeztet. S egy egész gondolatzáporra. Olyan füzérféle záporra, amilyenben minden kapcsolódik egymáshoz valami titokzatos módon, olyan egyértelműen, hogy arról már mindenki tudott, mindenki körülöttük, mindenki itt, a parkban.

Már a cigarettában is volt valami félénk megértés, és ezért egyszerre édes, egyszerre füstös, a domb előtt terpeszkedő tavacska pedig végtelenül nyugodt, s ugyanennyire zaklatott – egy fiú dobál bele kavicsokat, és ő tud itt a legtöbbet az emberek közül; mindenkéül pedig a kavics, mert azért mégis ő zavarja meg a felszínt...

Fenséges, bizsergető érzés, most minden egyszerre ernyed, s egyszerre feszülő, édes kettősség – szilvázni támad kedve ilyenkor

az embernek, vagy barackra. Zamatokra és borra, szűziesre, hozzá minél-minél penészesebb sajtokra. Társaságra, naplementére. Kecses ívekre, mint amilyen a női nyaké, vagy a csuklóé – az ajkaké. S mellé, desszertnek, ki nem mondott szavakra.

S jöttek is, mint a játszótér mögötti dohos bérházak, homályosan, fel-felbukkanva, mégis hárit-hatatlanul bizonyítva önnön létezésüket; mert ez a lány praktikus, az ő gondolatai szilárdak, akár egy építkezés, korlátokat állít, de csak kapaszkodásra, arra, hogy segítségükkel minél szabadabban törjön fölfelé...

– Kata... – kérte Barbi játékosan, reménykedve, a méregbarna szemekbe csimpaszkodva, egy ő köré tökéletesen felépített világ biztos tudatában. – Maradj még.

– Bocsi. Furulyaóráim lesz. Mennem kell – s a világ, amit pár pillanatra annyira belülről látott, most ravasz negatívja lett önmagának, mint szorgos, kegyetlen, mindenbe beleivódó ráció, szabályok hada.

Minden egyszerre volt kettős és egyszerre hibátlan. Minden férfi kezét nő fogta, s minden nőét férfi, minden hullám alatt borzongó, de mozdulatlan mélység, minden unott mélység fölött izgatott hullám, minden így, minden élt, minden működött.

Csak Barbi próbált két, egymást tükröző kirakós darabot összeilleszteni.

Ternák Tünde

Grafika: Szabó Borka



# Manó a bőröndben

**Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kis manó, aki egy bőröndben lakott. (Tökéletesen elfért benne, csak egy kék fogkefével, egy csíkos törülközővel és egy útlevelemmel kellett osztoznia rajta.) Hurcolászták ide-oda, mintha ez így lenne rendjén.**

Eljutott Bécsbe, Prágába, Karlovy Variba – és miután megfordult ezekben a városokban, már utazott is tovább. Vitték a vonatok, a buszok, a kompok. És néha a repülők is. Érdekes dolog volt ez, mert a manócska soha nem bukott le. Vagy túl ügyes volt, vagy túl kicsi. Ki tudja? A mai világban nem lehet azt már biztosan tudni. Még annak sem, aki ilyen sok vidéket bejárt már.

Az ablak előtt elszaladtak a házak, a fák, az emberek – és a kis manó már kezdte azt hinni, mindennek ilyen a természete. Úgy gondolta, felesleges is figyelmet pazarolni rájuk. Éldegélt a maga kis bőröndjében, és a fontosabb állomásoknál leszállt, sétált egyet, vagy ivott egy kávét, mással nem is törődött.

Időközben szert tett egy barátra is. Igaz, nem volt más, mint egy idéltlen, golfmintás zokni, de ennek ellenére – vagy talán éppen ezért – ő volt a legjobb barát a világon. Soha nem hagyta magára, mindig rátapadt. Ahova ment a manó, oda ment a golfmintás zokni is. Szép kis barátság volt ez. Csak unalmas kicsit. De néha minden barátság unalmas.

Egyre drágábbak lettek a vonatjegyek, de a kis manó csak nem unt rá az utazgatásra. A golfmintás zokni viszont annál inkább. Egy éjszaka gondolt egyet, és faképnél hagyta a manót. Mert elege lett az utazásból.

A kis manó nem hiányolta sokáig. Még aznap összeismerkedett egy tűpárnával, akit tökéletes partnernek gondolt. Gyönyörű, praktikus és ráadásul valódi egyéniség. Kívánhatott volna ennél többet? Talán csak egy ici-pici részt, ahol meg lehet érinteni. Ám ezt még magának se vallotta be...

És a tűpárna szépen lassan kisemmizte. Elsőnek ellopta a fogkeféjét. Aztán az útlevelet. Végül lelépett. Szerencsére a törülköző már nem kellett neki.

A kis manó újra magányos utazó lett, ám egy csöppet sem bánta. Eljutott Londonba, Párizsba, Madridba, és egyre gyakrabban szállt le olyan állomásokon, ahol semmi érdekeset nem talált. Egyre íztelenebb lett a kávé, és egyre gyorsabban rohanó az ablakon kívül eső világ. Olyannyira, hogy néha már maga se tudta, hová megy.

Így vándorolt a kis manó, sehol meg nem állva, peronokon vagy vasúti kocsikban éjszakázva. S a leghidegebb és legkeményebb peronon egyszer csak megpillantotta élete legjobb barátját: puha volt... kényelmes... meleg... barátságos és édesen rojtos. Kedvesen mosolygott a manóra, és megengedte, hogy rajta aludjon. A manó pedig bőröndjébe fogadta a kispárnát.

Sokat tudtak mindketten az életről, ahhoz éppen eleget, hogy tudják, nem érdemes a múltról beszélni. Csofálatos útitárs volt a kispárna; számtalan helyen megfordult már, mindenhol ismert valakit, nem is akárkit, és azt is tudta, hol vannak az igazán jó cukrászdák – így hát a manó a furcsaságait is megbocsátotta neki.

Történetesen azt, hogy folyton le akart szállni. Mindenütt. Ismerősöket látogatni. Ám a manó hiába volt türelmes, egyre több lett a vita, a veszekedés. Odáig fajult a dolog, hogy a kispárna már azt sem engedte, hogy a manó vele aludjon a bőröndben. Végül érkez az összebújós, puha idők. Ezért a manó kidobta. Épp Budapesten. Egy kukába. Látni sem akarta.

Ő maga pedig elindult megismerni a várost. Szabadon. Függetlenül. Minden olyan csodálatos volt így... Tarka és stílusos.

Eszébe jutott első barátja, és rádöbbsent, hogy nem is emlékszik már a színére. Eszébe jutott a második is, és rádöbbsent, hogy már nem is haragszik a lopásokért. Eszébe jutott a kispárna is, de nem gondolt rá ki semmi érdekeset. Csak sóhajtott egy nagyot.

Megállt a folyóparton, és ugrott. Bőrönddel együtt, törülközőstül a vízbe. Jéghideg volt. Szépen, komótosan sodorta a kis manót, aki összegömbölyödve pihegett benne. Nagyokat kortyolt a hús vízből, és békésen álomba szenderült.

Ternák Tünde

Grafika: Szabó Borka



Nevek, szimbólumok, jelentések. Igazából betűk egymás mögött, semmi más. Valaki tudatosan választja a gyermekének, valaki családi tradícióknak hódol ezzel, és van, aki a divatot tartja szem előtt.

**Akár hiszünk benne, akár nem, a nevünk mögötti varázslat mindig életre kel. Még akkor is, ha nem tudjuk pontosan nevünk jelentését. Ott van bennünk, mélyen lapul, vívódik, de a legszükségesebb, legfontosabb pillanatokban megmutatkozik. Előbukkan igazi valónk. Az, amik vagyunk.**

– Nem kell, kösz! Nem érted??? Húzzál már odébb, ne-hogy hozzáérj az autómhoz, te büdös leprás! – üvölti a résnyre hagyott ablakon keresztül a húszas éveit már maga mögött hagyó fiatal. Helyszín a belváros, a délutáni csúcs, a körúton araszolva. A meleg tavaszi nap felizzítja a levegőt az autókban, így a türelmesség már senkinek sem a barátja. Az egyébként is rövid lámpa – a tömeg és a gyalogosok miatt – a jobbra kanyarodó autókból csak kettőt enged át. Az autók között lassan, megfontoltan araszoló ember nincs túl jó bőrben. Az ital és az ég alatt töltött éjszakák az évek alatt szépen lassan beivódtak a sejtjei alá, emiatt olyan a külseje, hogy az átlagembert idegesíti, taszítja. De ettől függetlenül a japán gyártmányú autót és annak az utasait kémleli.

– Rohadt életbe! A túróért néz bele a pofámba? – heveskedik az előbbi suhanc, és idegesen törölgeti pólójával szemüvegén a nem is létező koszt. A gyönyörű nő, aki mellette ül, csodálkozva fordítja el fejét, és felhúzza szemöldökét, így még nagyobbá válik csodálatos zöld szeme.

– Mi a bajod? – kérdezi, miközben beletúr a fiú szakállába. – Sosem láttalak még ilyennek – suttogja félve.

– Ilyennek? Milyennek? – kérdez vissza a fiú. – Egy csomó dolgot nem tudsz még rólam, kedves – válaszolja szelíden. – Remélem, lesz alkalmunk mindent részletesen megvitatni, és mesélhetek majd magamról pár dolgot.

– Kezdjük akár most! – kontráz a lány. – Mondjuk,

# Fedél nélkül

mesélhetnél a mostani kitörésedről. Valami mélyről jövő bajod van a hajléktalanokkal?

– Ugyan, dehogy! Nem mélyről jön, csak egyszerűen nem szeretem, hogy nem dolgoznak, és belőlem akarnak megélni – mondja a fiú, és közben reménykedve felnéz a közlekedési lámpára, hátha színt vált. – Kicsit sok van már belőlük errefelé – teszi hozzá undorral.

– Engem nem etetsz meg ezzel a dumával – mondja a lány, fejét oldalra billentve, hosszú, barna haját átvetve a vállán. – Hallottalak már bizonyos csoportok ellen lázadni és puffogni, azoknak mind oka volt. Most viszont nincs semmi olyan indok, ami ezt okozhatta, úgyhogy más is van e mögött, nem csak a közhelyek. Ahogy itt látom a tükörben, az előbbi „pajtásodnak” sikerült valakitől cigit kunyerálnia, és most rágyújt, és errefelé fordul. Nos, nem akarod elmondani? Ne kérdezzem? Vagy csak intsek a „homi”-nak, hogy sétáljon ide?

– Rendben – enged a fiú. – De ne bosszants fel azzal, hogy idehívod. Elmondom, mi történt. Ismersz már egy ideje, hogy tudd, az egyenes embereket szeretem, őszinte véleményekkel, színjátékok és pózok nélkül. Elég jó emberismerőnek tartottam mindig is magam, egy adott pontig. Ez a pont kb. másfél éve volt. Sétálva mentem hazafelé egy esti vacsoráról. Rohadt meleg volt, nem akartam éjszakaival menni, így inkább a sétát választottam. Haladtam az Andrassy úton. A Moulin Rouge kis utcájából hirtelen elém került egy hajléktalan. Szakadt ruházata, az út porától koszos arca és a friss vér mind-mind arra emlékeztetett, hogy nem olyan régen igazán jól összeverhették. Odatoltam neki egy ásványvizet zsebkezdőt, amit elfogadott, és tisztogatni kezdte magát. Nem siettem, de nem is akartam, hogy megboruljon, oszt' beeszen egy kocsi alá, a közeli pad felé kísértem. Elkezdtünk dumálni. Erhard Ámonnak hívták. Furcsa névnek gondoltam már akkor is, de elregélte a családja kétlakiságát, a háborúban kialakult zsidó-német szerelemet, amelynek ő lett a korai gyümölcse. Fater meg Muter korán beadta a kulcsot, tüdejüket nem kímélte az ollós fenevad. A szomszédok nevelték, taníttatták, de egyáltalán ne volt könnyű neki. Legalábbis erről panaszkodott nekem.

Egy kicsit ide is tartozik, egy kicsit oda is tartozik, de pont annyira nem, hogy egyik fél sem fogadja be, sőt gúnyolódások állandó céltáblájává érett. Elhatározta, hogy megmutatja, ő is frankó gyerek. Minden idejét a tanulásnak szentelte. A befektetett munka meghozta gyümölcset. Az iskola legjobb tanulója lett. Elvégezve, tanár lett, és a gyerekek imádták. Hatalmas gesztusai belakták az osztálytermet, és emellett a száraz tananyagot humorral fűszerezte, amire mindenki vevő volt, mert nem volt benne semmi bántó. Sosem hiányzott egyik órájáról sem senki. A gyerekekért élt, ahogy a gyerekek is őerte tanulták irodalmat.

– Közben gurulj kicsit előre! – mondta a lány. – Halad a sor. Nagyon elkalandoztál



a múltban. Persze, érdekel, amit mesélsz, folytasd! Aztán mi lett vele? Hogyan került az utcára? Ki verte meg? – faggatózott a zöld macskaszemek gazdája.

– Nem szép történet. A tanári karában megismerte Brigittát, a világ – szerinte – legerényesebb nőjét. Rá egy évre be is kötötte a buksiját, de nem tartott sokáig az öröm. Brigittánál is rákot diagnosztizáltak. Ámon minden szarát eladta, amiből pénzt tudott csinálni, hogy a kezeléseket fizetni tudja. Nem hagyhatta, hogy életében már a harmadik embert is ugyanaz a betegség vigye el. Hiteket vett fel, jelzálog került a házukra. Ámon naphosszat a kórházban volt, Brigitta ágya mellett mesélt. Mindenről, ami az eszébe jutott. Brigitta már iszonyat lefogyva, alig hallhatóan, de kacagott. Volt valami hülye történet Hírlap Henrikéről, az újságárusról, aki a kabátja alól varázsolja elő mindig azokat a lapokat, amelyet a vásárló kíván, mint valami bűvész, és éppen ezért folyamatosan gyerekek veszik körül. Csülök Csongorról, a vegetáriánus hentesről. Vagy épp Faka Bátor nyugdíjazott, exrendőrrel, aki minden reggel elrontja a kisváros közlekedési lámpáját, hogy kézzel irányíthassa a forgalmat, és ne unatkozzon, mellesleg a sípját sem hiába zsírozza minden nap. Egyik sztori sem volt valós, de ez egyiküket sem zavarta, így a történetek napról napra egy hosszú-hosszú mesévé formálódtak. A saját meséjüké. Egy reggelen a mese véget ért. Brigitta meghalt.

– De miért utálod a hajléktalanokat azóta? – kérdezte a lány, miközben kifelé nézett a távolba. – Az előbb elmondottak alapján szeretned kellene őket.

– A történet szomorú. A férfi összeroppant, elveszítette a házáat, a vagyonát, minden elment a felesége kezeléseire, ráadásul a munkahelyéről is kirúgták. Már három éve élt az utcán, amikor találkoztam vele az Andrásyn. Hogy ki verte meg, nem tudta. Sokukat verik meg ok nélkül. Viszont tőlem egy dolgot kért, ötezer forintot. Szemlesütve tette, és mindenre fogadkozott, hogy megadja. A felesége emlékére ígérte.

– És adtál neki? – tette egyesbe a lány a váltót az anyósülésről.

– Igen. Adtam. Persze kíváncsi voltam, hogy betartja-e? Egy papírcetlire felírtam a nevem és a címem, majd odaadtam neki.

– És megadta?

– Frászt! – felelte ingerülten a fiú. – És tudod, nem az zavar, hogy átvágott. Hanem, hogy egy ilyen történetet talált ki, hogy pénzhez jusson. Gerinctelen férgek. Manipulálni az emberek jóhiszeműségét, az megy. Dolgozni, azt nem megy! Tudod, az eset után még két évig ott laktam a megadott címen. Aztán bontották a tömböt, mi meg újépítésűbe költöztünk, de az alatt a két év alatt vígan megtalálható volt. Elég lett volna nekem annyi, hogy becsenget, és azt mondja:

„Szeva’, csávó, nem fogom tudni neked megadni a lét.” Ez is egyenesebb lett volna, és legalább őszinte. Lényeg, hogy engem ilyen útonálló karakterek nem fognak megríkatni még egyszer a kitalált sztorijaikkal – taposott a gázba idegesen a srác, mert a zöld lámpa végre fordulni engedte. Pillanatok múlva már csak távolodó pont voltak a mellékutca kínálta menekülő-útvonal végén.

A hajléktalan csak nézett a távolodó kocsit után.

– Nem értem, miért ilyenek ezek a fiatalok?

– gondolta magában.

Mintha klónok lennének,

lányokból, fiúkból ugyanolyanok sétálnak a városban.

Elkapja őket egy divathullám, aztán ember legyen a talpán, aki különbséget tud tenni közöttük.

Emo, dark, trance?

Ezeket a szavakat az éjszakai buszra váróktól csípi el,

amikor közel a padjához várják a hajnali járatot. Véleménye szerint a történet sokkal egyszerűbb.

– A nagy női emancipációtól a csajok kemények lesznek, mint a Mari fara, a fiúk meg melegekké válnak. Ki más hordana ilyen hajakat, mint ezek? – érvelt magában.

Persze lehet, hogy az ital nincs jó hatással rá? Lehet.

De hát mit lehet tenni? Mi más öröm marad az életben, ha minden elveszett? Minden és mindenki, ami fontos volt. Kellenek az apró célok. Kellenek a kis távok, amik még beláthatók, amire még lehet tervezni, még neki is.

Lepöccinti a hamut az előbb kapott cigiről. Már a szűrő parázslik, de nem törődik vele. Az élvezeteket az utolsó pillanatig ki kell használni. Iszonyú köhögő roham jön rá, hajlott derékkal öklendezik a járdán. Ez napról napra rosszabb. Őt is utolérte.

– De még van céloom az életben – realizálja a rohamát. Csökken az inger, és zsebéből egy papírdarabot vesz elő, amelynek eredeti színét már maga alá temette a kosz. Kihajtogatja és elolvassa azt az egy sort, immáron kétezerhatszázszorra: „Pap Béla, Budapest, Szondi utca 16. – 5000 Ft”

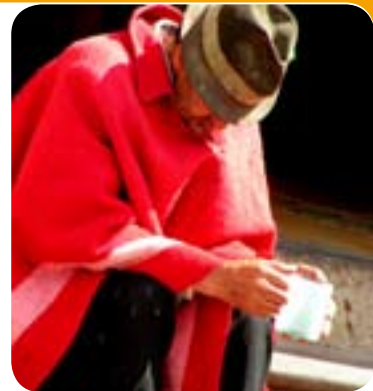
– Nálam a pénz már fél éve. Voltam a címen, de már nem áll a ház. Lebontották. Nincs. Csak annyi időt kértem Istentől, míg megtalálom a fiatalembert. Muszáj megtennem! – beszél magában, de senki sem hallja, mert a város zaja elnyomja a hangját.

– Ámooon!!! Gyere már, te naplopó! – kiált rá egy vén matróna, a piros lámpától. – Ha sokat bambulsz még, nem lesz meg az esti borika. Én meg nem adok az enyémből! – fenyegeti meg egy újsággal a kezében, elővillantva mind a négy fogát.

– Igen. Ámon. Erhard Ámon. Ez a nevem. Ha másért nem, már emiatt is meg kell tennem. Hiszen ez vagyok. Igazmondó, becsületes. Csak lenne még egy kis időm... – teszi hozzá a szemetesekukának célozva szavait, és közben megérkezik fogatlan társa mellé. – Csak a szerencsén múlik, hogy megtalálom-e? Csak a szerencsén.

– Mit motyogsz, öreg bandita? Csak nem megint arról a fiatalemberről zagyválsz, aki egyszer kisegített? Tegyéél már le róla végre. Nem fogod úgysem megtalálni, te vén bolond!

– De igen! Autója mindenkinek van. Egyszer erre kell jönnie. Tudod, a nagy számok törvénye. De vajon megismerem-e? Csak le ne csússzak róla! Ezek a fiatalok annyira egyformák már nekem. Az előbb is az a fiú a kocsiban... Meg mertem volna esküdni...



## Emlékeim

Megrohannak az emlékeim.  
Mi lenne, ha  
Én is megrohannám őket?  
Bizonyosan megjijednének,  
És szertefutnának.

## Elvégezvén

Egy kedves köztavaszi eleji alkonyon  
Egy napsugár végigfolyt arcomon.  
Kezemet egy fehér, erős, égi kéz fogta,  
Lelket öntött belém, helyettem is mondta,  
Amit mondanom kellett.  
S még nincs vége!  
Mert bár elvégeztem, s elvégeztetett,  
Itt maradtam élve.

„Az élet olyan, mint a híd: menj át rajta,  
de házat ne építs rá.” (angol mondás)

## Haiku

Múltba visszanéz  
Akkora löketet kap  
Jövőt túlszárnyal

Fotó és versek: Szabó Borka



## Hold-haikuk

1.

Ó, Holdleányka,  
játékaid csillagok,  
reggel ágyba bújsz.

2.

Lassú, gyors-lassú  
táncát lejtí Holdnővér,  
kacag, sír-kacag.

3.

Fénynek hitvese.  
Hűségesen követi  
urát Holdasszony.

4.

Fehér éjszakán  
vítükörből szó mesét  
édes Holdanyó.

Fotó: Szabó Borka

Gáspár Ildikó



A BÉLA TÉVÉ LEGÚJABB VÍVMÁNYA A FEJ NÉLKÜLI BEMONDÓ.



NAGYON PRAKTIKUS, MIVEL NEM TAKARJA EL A BEMUTATÓ KÉPET, VALAMINT A MEJJELENÉSEN SEM KELL AGGÓDNUNK.



AZ RENDBEN, DE HOGY OLVASSA FEL A HÍREKET?

HM, IGEN, EZEN MÉG DOLGOZUNK...

Nincs fej, csak írás



NYUGI, MOST HARAPTAM MEG AZT A MALACOT.



MI, VARÁNUSZOK, ÍGY SZEREZZÜK MEG A MINDENNAPI BETEVŐNKET.



NEMSOKÁRA ELMÉRGESEDIK A SEBE...



...ÉS PÁR NAPON BELÜL FELDOBJA A BAKANCSOT...



...EGY- VAGY KÉTKILOMÉTERNYIRE INNEN, KÁBÉ.



TE MEG MIT CSINÁLSZ?

INKÁBB RENDELEK EGY PIZZÁT!

A varánusz ebédje

Sinann Cheah - [www.houseofcheah.com](http://www.houseofcheah.com)

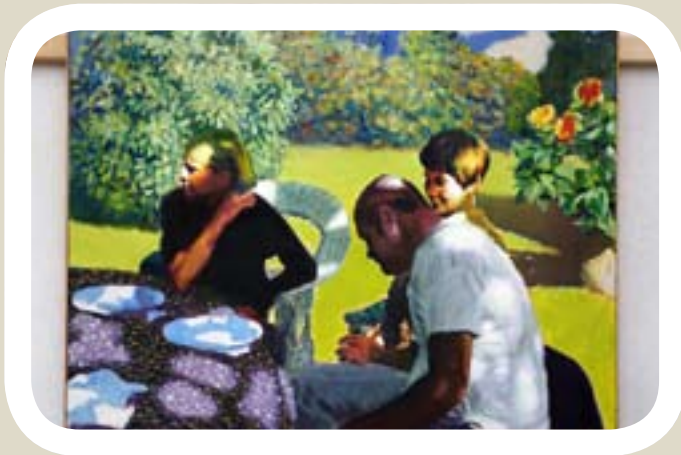
A következő számunk tartalmából...  
**Pató Pál-fordulás**

Megjelenés: július 13.

**CSAK NÁLUNK!** – Körmendi János novellája: Utazás a magyar „szürkeállomány” körül – Köszönjük az örökösöknek a megtiszteltetést, hogy a Mentrópiát választották a tavaly elhunyt, feledhetetlen komédiás írásának publikálására. • **Művészet az utcazajban** – Garabonciások és boszorkányok a Könyvhéten • „Nincs még veszve minden” – 100 éves Szindbád, a magyar hajós • **Jéponságok a konyhában 1. rész** – Surda, a pudingcsoda • „Gyerünk a cukiba be!” – Tomor & Gonda Cukrászda-ajánló

# Rákospalotai Múzeum Kerti Egynapos Tárlat

(26. oldal)



Fotórealisztikus festmény



Sakkparti apámmal

Szabó Borka fotói



Lőrölif a szekér előtt

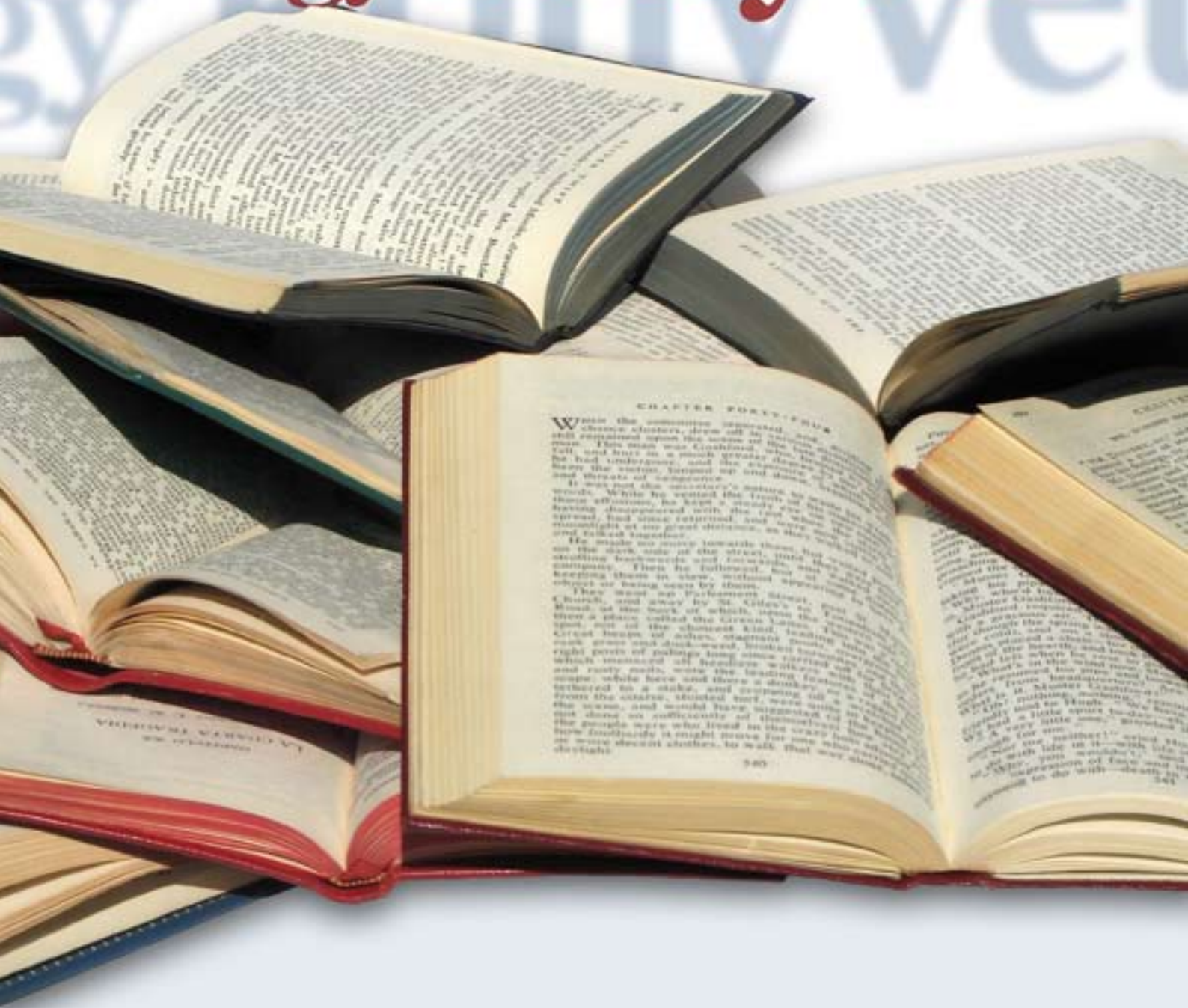


Kék és piros



Gyerekek nézik izgatottan Jépont képeit

# Veszíts el egy könyvet!



## Egyéves a Nagy Magyar Könyvelhagyás

Mit írnak róla  
a neten?

"veszits el egy könyvet"

Keresés

[Speciális keresés](#)  
[Beállítások](#)

Keresés:  Web  Magyar nyelvű oldalak  Oldalak ebből az országból: Magyarország



# Mentrópia – a világpolgár lapja

havonta megjelenő, elektronikus kiadvány  
**Kiadja a Mentrópia Kulturális Közhasznú Egyesület**  
**ISSN 1789-4913**

**Honlap:** [www.mentropia.hu](http://www.mentropia.hu) – Hivatalos archívum: [epa.oszk.hu](http://epa.oszk.hu)

## Szerkesztőség

**Cím: 1073 Budapest, Dob utca 74. fszt. 6. – Telefon: 06-70-325-9451**

**Főszerkesztő:** Gáspár Ildikó

**Kapcsolati előadó:** Schmidt Orsolya

**Jelen számunk alkotói:**

Czifra Boglárka, Dobos Mónika,  
Farkas Renáta, Fehér István Csaba,  
Gáspár Ildikó, Közelkép Hírügynökség,  
Magyar Mozdulatművészeti Társulat,  
Mantz László, Mester Györgyi,  
Mucsi Márton, Nácsa János,  
Sablík Henrik, Sági Erzsébet,  
Sinann Cheah, Szabó Borka,  
Szeifert Natália, Ternák Tünde,  
Váczy Ludmilla

**Arculat:**

Kaczper Balázs, Kellényi Kata,  
Szabó Borka

**Vezető képszerkesztő:** Szabó Borka

**Fotósok, grafikusok:**

Lőrincz Edina, Sántha Krisztina,  
Szabó Borka

**Vezető korrektor:** Gáspár Ildikó

**További állandó és vendégalkotóink:**

Ghyczy Attila, Lőrincz Edina, Németh  
György, Orosz Norbert, Páll Zoltán, Reich  
Károly, Sántha Krisztina, Takács Péter

**Korrektor:** Váczy Ludmilla

**Tördelés:** Szabó Borka

**Webmester:** Kenéz László

**Posztumusz tiszteletbeli vendégalkotónk:** Váczy J. Tamás

Olvasó-munkatársaink a [mentropia.zsak@gmail.com](mailto:mentropia.zsak@gmail.com) e-mailcímre  
küldhetik el alkotásaikat. • Híre, információja van? Esemény közeleg?  
Írja meg nekünk: [mentropia.sk@gmail.com](mailto:mentropia.sk@gmail.com) • Hirdetne vagy  
partnerünk szeretne lenni? Érdeklődjön itt: [hirdetes@mentropia.hu](http://hirdetes@mentropia.hu)

Bármilyen probléma, jogsértés esetén kérjük Olvasóinkat, értesítsenek minket, hogy korrigálhassuk hibáinkat!

## Mentrópia Kulturális Közhasznú Egyesület

**Alapítva 2007-ben** – Cím: 1191 Budapest, Kisfaludy u. 26.

Adószám: 18262720-1-43 – Bankszámlaszám: 10404027-00022735-00000007

Elnök: Sablík Henrik ([sablik.henrik@mentropia.hu](mailto:sablik.henrik@mentropia.hu))

Alelnök: Kellényi Kata ([kellenyi.kata@mentropia.hu](mailto:kellenyi.kata@mentropia.hu))

Titkár: Szabó Borka ([szabo.borka@mentropia.hu](mailto:szabo.borka@mentropia.hu))

**Kapcsolat:**

[info@mentropia.hu](mailto:info@mentropia.hu)